KONNI ZILLIACUS

I SOCIETETEN

EN HELSINGFORS-BERÄTTELSE -------------

NÅGRA LANDSMÄN JAG TRÄFFAT

------------- WENTZEL HAGELSTAMS FÖRLAG HELSINGFORS

HELSINGFORS 1895. HELSINGFORS CENTRAL-TRYCKERI, FABIANSG. 6.

Förord till den elektroniska utgåvan

Boken, som tillhör University of Minnesota Libraries, har scannats av Google Books. Den anpassades och OCR-tolkades för Projekt Runeberg i november 2014 av Bert H.

I societeten.

En Helsingfors-berättelse.

— Det var otur! sade öfverforstmästaren, sedan han genomögnat ett telegram, som nyss förut räckts honom. — Löjtnant Kraus telegraferar att han blifvit fördröjd, så att han kommer först med aftontåget, i stället för att återvända i dag på morgonen, såsom han ämnade. Men bättre sent än aldrig. Herrarna få göra hans närmare bekantskap en annan gång —

öfverforstmästaren hade ställt till supé enkom för att införa löjtnant Kraus, sin forna skolkamrat, som nyss förut flyttat till Helsingfors, bland sin därvarande umgängeskrets och såg därför en smula misslynt ut. Men tilläde dock ursäktande:

— Det måtte varit en viktig angelägenhet, som uppehöll honom. Kraus är annars punktligheten själf i smått som i stort. —— Löjtnant Kraus? sade statsrådet frågande. — Hvar har han tjänat?

— Vid Irkutska regementet, upplyste öf-verstlöjtnant Sölverblaad torrt, innan värden hann besvara frågan.

Öfverstlöjtnanten var själf gardesofficer och kunde därför naturligtvis inte hjälpa att hans tonfall gaf en smula uttryck åt medvetandet af skilnaden. Inte för att han var oresonligt högmodig, alls inte, men helt och hållet kunde han ändå inte förkväfva gardesmed vetandet, som drog en bestämd gräns mellan honom och hans gelikar å ena sidan samt den öfriga mänskligheten å den andra.

Statsrådet, som var värdens för aftonen chef och onekligen den mest tongifvande bland, gästerna, förstod godt skiftningen i öfverstlöjt-nantens tonfall. Ingen hade finare väderkorn för sådant än han, och därför var också hans ton betydligt mindre intresserad, då han med en viss nonchalans tilläde:

— Han måtte inte tjänat länge, då han inte kommit högre än till löjtnant? —

— Det är långsam befordran i armén, anmärkte öfverstlöjtnanten. — Men för resten lär löjtnant Kraus värkligen inte ha tjänat längre än till fänrik, ehuru han fick underlöjtnants afsked och nu naturligtvis tituleras löjtnant. — Statsrådet utförde en så godt som omärklig höjning af ögonbrynen. Han var altför belefvad att rycka på axlarna, då ju arméfänriken, som fått underlöjtnants afsked, var en vän till värden i huset, men hans ögonbryn uttryckte med tillräcklig tydlighet att han inte ansåg ämnet värdt vidare uppmärksamhet.

Så förstod också öfverforstmästaren saken. Han hade längesedan lärt sig läsa och tolka sin förmans minspel, men var alls inte sinnad att låta sina gäster behålla ett intryck af löjtnant Kraus såsom endast f. d. rysk arméfänrik. Och då han lefvat tillräckligt länge med i världen för att kunna gå åtskilligt längre i ransakningen af hjärtan och njurar än endast till omärkligt höjda ögonbryn, ställde han omedelbart fänriken-löjtnanten i en helt annan belysning än den militära rangens.

— Det är inte löjtnant Kraus fel att hans far af brist på medel måste låta honom åt-nöjas med en junkarskole-kurs, sade han i likgiltig ton. — Han själf hade nog gry för bättre och tog därför också afsked, så snart han kom till insikt om huru små utsikter han hade inom armén. Sedan dess har han mera än väl bevisat hvad slags karl han är, ty hvar mans sak är det inte att inom ett dussin åreller så arbeta sig upp från absolut ingenting till en miljon.

Ingen diplomat hade kunnat anbringa en konstpaus bättre än forstmästaren, då han tystnade efter det magiskt runda ordet »miljon», hvilket värkade en ögonblicklig förmildring i statsrådets min och till och med tycktes i någon mån uppmjuka öfverstlöjtnant Sölverblaads gardesmed vetande.

— En miljon? upprepade denne frågande. — Hvar har karlen kommit öfver den? —

— I ödemarkerna, upplyste värden. — Under flera år arbetade han vinter och sommar i skogarna österom Saimavattnen, slet en värre hund än en spannmålstorpare, knogade ihop ett litet rörelsekapital, köpte skog för andra, af-värkade och flottade på entreprenad och lärde sig småningom känna hvarenda skog och hvar-enda flötled så noga att han kunde börja för egen räkning. Nu eger han själf ett par stora sågar och tillräckliga skogar för att mata dem under många år, så han kan sälja under alla prisförhållanden. Det är naturligtvis svårt att noga uppskatta en förmögenhet, placerad i sådana företag, men säkert är att en miljon snarare är för litet än för mycket, då det är fråga om löjtnant Krans. —

Den upprepade försäkringen värkade ögon-skenligen respektingifvande. ÖfverstlöjtnantSölverblaad uttryckte sina känslor genom ett gillande: »förb—dt raskt gjordt!» och statsrådet sade: »högst aktningsvärdt, högst aktnings-värdt!» medan också några af de öfriga gästerna, som förut inte egnat löjtnant Kraus någon vidare uppmärksamhet, afbröto sitt småprat och lyssnade till fortsättningen.

— Är herr öfverforstmästaren gammal bekant till löjtnanten? frågade statsrådet, som numera fann det af intresse att utröna något mera om f. d. arméfänriken-miljonären.

— Vi voro klasskamrater i Kuopio elementarskola, upplyste den tillfrågade beredvilligt. — Men då Kraus öfvergick till junkarskolan förlorade jag honom ur sikte, tills han nu, här i Helsingfors, sökte upp mig och upplifvade vår gamla bekantskap. —

— Han ämnar väl draga sig tillbaka från affärerna efter han flyttar till hufvudstaden? —

— Åhnej! Tvärtom har han flyttat också sitt hufvudkontor hit, emedan man, så snart Savolaksbanan öppnas, härifrån kan komma till olika punkter vid Saimavattnen nästan lika lätt som från Willmanstrand. Kraus bodde där en tid, men trifdes inte, och dessutom tror jag han funderar på att sätta i gång något större företag här i Helsingfors. —

— Måtte vara en intressant karaktär! lydde statsrådets slutsats. Och så tilläde han med närapå officiell betoning: — Hos oss är det i allmänhet alldeles för ondt om »selfmade» män, hvilka ju dock utgöra det bästa beviset för de lägre samhällsklassernas begåfning och energi och därför ofta äro värda mera uppmärksamhet än mången, som åtnjutit större fördelar. —

Statsrådet såg sig omkring med en min som om han inte väntat att någon efter en så väl afrundad period skulle hafva något att tillägga i ämnet, minst af alt något att invända. Han möttes också af ett gillande mummel — flera af gästerna voro likasom värden medlemmar af hans eget värk — och öfverst-löjtnant Sölverblaad, som tagit plats vid spelbordet och en stund förströdt! lekt med en obruten kortpacke, smälde denna i bordet och uttalade ett så frankt: »bra sagdt, herr statsråd!» som om han aldrig egnat minsta tanke åt skil-naden mellan armén och gardet

Men en yngre ingeniör, som noga taget blifvit bjuden mindre för sin egen skull än därför att hans far var en gammal vän till öfverforstmästaren, hade inte takt nog att låta statsrådet behålla sista ordet.

— Jag tror inte vi ha alldeles så ondt som herr statsrådet antar om sådana »selfmade» män som löjtnant Kraus, sade han. — I upplandsstäderna fins det en hel hop, somförtjänat pengar på samma sätt, fastän kan-kända inte fullt så mycket. —

— Hvad menar ingeniören? frågade statsrådet kort. Han tyckte i allmänhet inte om en sarkastisk ton, allra minst hos ungdom.

— Bara att i de trakter, där löjtnant Kraus samlat sin förmögenhet, det går en hop underliga rykten om honom och hans affärer. När vi gingo upp linjen för Karelska banan, såg jag t. ex. ett kronohemman, från hvars skog hvarenda pinne blifvit afvärkad — af löjtnant Kraus, sade man. Och man tilläde att en mängd annan kronoskog gått samma väg. —

— Historier af det slaget berättas om litet hvar, som haft framgång på samma område, sade statsrådet öfverlägset — och tros af dem, som inte veta huru noga kronomarkerna äro eftersedda. De utslitna historierna om huru folk blifvit rika på oloflig afvärkning af kronoskog kunna låta plausibla nog, men så alldeles lätt är saken inte, 'såsom mera än en affärsman åt det hållet af egen sur erfarenhet kan intyga. Och huru som hälst skulle vi i förevarande fall nog fått rapport om afvärknin-gen, äfven om tillräcklig bevisning för köparens sak fällande inte kunnat åstadkommas.

— Löjtnant Kraus är nog inte den, som låter sakfälla sig, om det jag hört om honom är sant, invände ingeniören, som nogsamt in-såg att han råkat trampa på en af statsrådets officiella liktornar, men inte lät sig förskräcka. — I det fall jag talar om var det åbon, som afvärkade och flottade virket ned till sjöarna, där det försvann bland ett eller annat hundratusental annan stock. Och åbon själf försvann likaså, tillsamman med det manskap, som lagt hand vid kronoskogen. De hade alla kommit öfver från Jyväskylä-sidan tidigt på vintern, sade man, och hade knappast alls visat sig i byarna, af hvilka den närmaste för öfrigt ligger ett par mil från stället i fråga. —

— Och kronoskogvaktarena? frågade statsrådet ironiskt. — De försvunno väl också »åt Jyväskylä-sidan»? —

— Åhnej! replikerade ingeniören lugnt. — Den enda där fans i näjden köpte tvärtom eget hemman i Ilomants ungefär vid den tid då afvärkningen började, så han inte hade tid att hålla reda på de hundrafemtiotusen stammar man påstår att skogen innehöll — men han lär ej ha kommit sig att anmäla om att han lämnat sin post förrän frampå våren. —

— Ett obevisadt rykte af det slag ingen borde upprepa! afklippte statsrådet öfverlägset ordbytet, men på samma gång med ett uttryck, som lofvade att ingeniören nog skulle bli ihåg-kommen, om tillfälle yppade sig.— Naturligtvis! bekräftade denne — lika obevisadt som en mängd andra om liknande affärer i mindre skala, om »sjunkande» stock, som köpts till röfvarpris och sedan flutit ned till sågarna lika muntert som någon annan o. s. v. Sådana historier berättas nog också om andra, fastän inte i fullt samma utsträckning som om löjtnant Krans. —

Statsrådet brydde sig inte om att bevär-diga den envisa ungdomen med vidare svar, men öfverforstmästaren upptog i stället meningsbytet.

— Jag har hvarken hört några sådana historier om löjtnant Kraus, sade han, eller vet jag om de ega någon grund. Men hvad jag vet är att han inte allenast har en otrolig energi och arbetsförmåga, utan också i botten ett bättre hjärta än de flesta. Bland hans folk finnas flera dem han bokstafligen dragit upp ur dyn, hållit till arbete och gjort till karlar, och både sina arbetare och deras familjer sörjer han för på bästa sätt. Den som en gång inträdt i hans

tjänst kan vara säker om stöd och hjälp både för sig och de sina. Endast för några dagar sedan, då Kraus åt middag med oss och min hustru råkade nämna att hon gärna ville upptaga ett fosterbarn blott hon visste att föräldrarna voro anständigt folk, lofvade han höra åt ifall hustrun till en afhans arbetare, som nyss dött, vore villig att lämna sitt barn ifrån sig och i så fall själf hämta det hit. Det är mera än de flesta ville göra bara för att skaffa en liten stackare ett hem! —

Öfverstlöjtnant Sölverblaad smålog en smula skeptiskt, men ingeniören skyndade sig försäkra att han ingalunda betviflade den omdiskuterade löjtnantens godhjärtenhet, likasom han i själf va värket inte kunde bevisa något mot honom utan endast upprepat en del allmänt gängse och lika allmänt trodda rykten.

— Det är just sådana man inte bör tro och inte häller bör låta gå vidare! sade statsrådet tillrättavisande. Och ingeniören rodnade, men svarade ingenting, ty värden hade just brutit en kortpacke och uppmanade sina gäster att draga kort för whist'en.

Ett par timmar senare anlände löjtnanten. Han ville inte störa de spelande genom den nödvändiga presentationen och anhöll därför att få uppvakta värdinnan, hvars oro öfver att supén måste vänta tills whisfen var slut han så väl förstod skingra, att hon inte oftare än hvar femte minut kastade en otålig blick mot den halföppna dörren till sin mans rum, där de spelande skymtade fram ur ett ljust blågrått moln af tobaksrök. Och då han meddelade att en af hans äldre kontorister hämtatunderrättelse om att modern till den lilla, omkring ett år gamla flicka han omnämt var villig att helt och hållet lämna barnet ifrån sig samt att han redan om några dagar själf ämnade afhämta det, blef öfverforstmästarinnan så intresserad, att hon inte mera egnade en tanke åt sin supé, förrän herrarna kommo in.

Löjtnanten, hvars hvassa ögon togo en hastig öfverblick af de inträdande, presenterades i tur och ordning för sällskapet samt bugade sig särskildt artigt för statsrådet, som med ett halft beskyddande, vänligt småleende försäkrade sig hafva hört så mycket om löjtnant Kraus, att en presentation knappast var behöflig. Och öfverstlöjtnant Sölverblaad fann inom ett par minuter att han och löjtnanten hade åtskilliga gemensamma militärbekanta, så att denne snart kände sig omgifven af en sådan atmosfär af tillmötesgående artighet, att också han begynte tina upp.

Annars förstod löjtnanten bättre än de flesta att iakttaga en viss reservation, som väl noga taget inte var anspråkslös, men såg anspråkslös ut och i alla händelser ypperligt tjänade till att öfverskyla de små rester af ovana, som ännu vidlådde hans sällskapssätt. Inte ens efter det den goda supén och de inte mindre goda vinerna undanstökats och herrarna rökte sina cigarrer och papyrosser till en kopp kaffeoch ett glas kall punsch inne i öfverforstmä-starens ram, tillät han sig på långt när så mycken förtrolighet som statsrådet och öfverst-löjtnanten. Men han förstod i stället att skratta åt den förres mera eller mindre matta skämt och åt den senares mera mustiga än nya anekdoter på ett sätt, som kom dem att då de tillsamman vandrade hemåt, enas om att löjtnant Kraus var en ovanligt hygglig karl.

Till och med ingeniören anmärkte till sitt tillfälliga sällskap på hemvägen: »vete f—n hvad man skall tänka! kr hälften af det jag hört om karlen sanning, så borde han sprita dref för kronan, men det har man svårt att tro, då man ser honom». —

— Tro ingenting! uppmanade hans åhörare, en halfgammal »ung man i värken», som lefvat med i societeten tillräckligt länge för att betrakta saker och ting med ofta nog en smula cynisk skepticism. — Om karlen har pengar, för hvilkas åtkomst han inte kan lagföras, och därtill besitter förstånd nog att inte visa sig brackaktig, så blir han snart ett lejon. Det är inte godt om ungkarlar här i landet, som ega en miljon eller så innan de hunnit stort öfver fyratio. —

Löjtnant Kraus hade lyckats skäligen väl i sin debyt, det var klart. Nu berodde det på ingen annan så mycket som på honom självfatt komma vidare och få fast fot i Helsingfors-societeten.

— Och det är han karl till, sade öfverforstmästaren, då han och hans fru efter gästernas bortgång utbytte en smula sängkammarprat om sin tillställning. — Kraus är nog den som håller i sig, då han en gång fått tag på den riktiga

ändan. —

*

II.

Några dagar senare satt ingeniören en eftermiddag i assistentläkarens på nja kliniken kala, tarfligt möblerade rum, fördjupad i ifrigt samspråk med dess innehafvare, som var inte allenast en gammal bekant till sin gäst utan också en af dennes få närmare vänner. Samtalet rörde sig framåt och tillbaka, uppåt och nedåt, om personer, förhållanden, förhoppningar och affärer, men mattades småningom af under väntan på aflösningen, som skulle gifva doktorn tillfälle att gå ut och röra på sig en smula.

Så sutto de tysta en stund, utan att tända gasen, ehuru skymningen längesedan var djup nog att nödvändiggöra upplysning .De hade båda pratat sig in i en af de stämningar, då man finner sig bäst af att syssla endast med sina egna tankar, och skulle väl fortfarit därmed tills aflösningen kom, om inte en sjuksköterska inträdt och anmält att »där var någon, som ville tala med doktorn».— Det är en kvinna, upplyste hon — densamma, som var här för en vecka sedan med en liten, sjuk flicka. —

Doktorn steg upp och gick ut i det yttre, upplysta rummet, lämnande dörren öppen, så att ingeniören både kunde höra hvart ord, som yttrades, och om han så ville, se de talande.

— Nå, huru är det nu fatt? hörde han doktorn fråga. — Mari ser ju alldeles förgråten ut. Är den lilla sjuk igen? —

— Nej, nog är hon frisk, svarade en förgråten kvinnoröst — för hvad jag vet åtminstone. Och inte är någon annan sjuk häller. Jag kommer bara för att fråga doktorn om råd för mig själf, för jag vet rakt inte hvad jag skall taga mig till. — Hon bröt ut i gråt igen.

— Seså, seså! lugnade doktorn. — Det tjänar bestämdt till ingenting att Mari gråter. Försök nu vara lugn och berätta hvad som står på. —

— Han har tagit hort henne, barnets far menar jag, och sagt att jag aldrig får komma nära henne igen. Det är väl bäst för flick-stackaren, men han låter mig inte bli kvar i stan ens, utan sade att jag måste hort inom dygnet, och om jag inte far eller om jag kommer tillbaka, så låter han polisen ta mig och föra mig till besiktning och — — — —— Vänta ett ögonblick! afbröt doktorn hennes ordflöde. — Mari säger att flickans far tagit bort henne från Mari. Vidare att han vill tvinga Mari att resa bort från Helsingfors. Hvarför? —

— Inte vet jag. Kanhända för att jag inte skall råka få se ungen och veta hvar hon är. —

— Hm, ja! det är möjligt nog. Men hvad är det för prat om polisen? Inte har Mari ju fört ett sådant lefverne, att Mari har något otaldt med den? —

— Nej, nog har jag varit så hygglig som någon, ända sedan barnet kom till. Och arbetat har jag med, så jag kunnat slå mig ut med hvad jag förtjänat och tio mark i må’n, som fadren betalat. Men han är en rik herre och barnet är ju oäkta, så att nog kan han få polisen att bråka om han vill. Och det är ju en förfärlig skam redan om det bara blir förhör om så’nt. —

— Om, ja! invände doktorn — men det är alls inte sagdt att det blir något förhör. —

— Åh, Herre Gud, jo! det blir det visst, bedyrade Mari. — Han hade ju en flickpolis med sig i eftermiddags, då han kom efter barnet, och då jag inte är skrifven i Helsingfors och inte har tjänst häller, så lofva’ polisen ta hand om mig genast, om jag inte reser —och hvart i världen skall väl jag taga vägen, som inte har' någon människa att lita till! —

— Han får väl sörja för Mari på något annat ställe då, sade doktorn en smula otåligt, troligen emedan han inte egentligen ansåg »fallet» höra till sitt område — skaffa Mari tjänst eller annat hederligt arbete. —

— Han! jo visst! svarade Mari föraktligt. — Han gaf mig fyrti mark till respengar, och då jag frågade hvad jag väl sku' ta' mig för på en okänd plats, sade han att det nog fins karlar öfveralt, som springer efter flickor, så att jag inte behöfde lida nöd. Och polisen sade att om jag inte reste inom dygnet, sim' jag skickas till min hemkommun med kronoskjuts.

— Måtte vara en fin herre Mari råkat ut för, sade doktorn i en ton, som inte uttryckte någon synnerligt höggradig aktning för vederbörande. — Mitt råd är att Mari helt lugnt stannar kvar och går på med sitt strykningsarbete. Han aktar sig nog att ställa till spektakel. —

— Jessus, nej! det vågar jag aldrig, försäkrade Mari. — Han behöfver inte vara rädd för spektakel, om flickpolisen tar mig, och hvem vill väl ge arbete åt en, som varit i polisen? -r-

— Så res ut på landet! afklippte doktorn alt vidare räsonnerande. — Stanna där hos något anständigt folk en tid och kom tillbaka närMari tror sig säker, om ni nämligen inte kan få arbete på landet, hvilket säkert vore bättre. —

— Det blir väl bäst! snckade Mari. — Fast nog är det svårare än någon tror att mista barnet, som jag har släpat och slitit för så länge. — Vill doktorn vara god och låta mig betala för medicin jag fick för en vecka tillbaka, så får jag tacka för alt och gå? —

— Dumheter! den kostar ingenting. — Se till bara att Mari inte råkar på villovägar igen och tänk på att det nog i alla fall är bäst som det gått för barnet, om det också är svårt för Mari själf till en tid. —

— Det är just det värsta att man skall vara för usel att fostra sitt eget barn, snyftade Mari och gned sina svullna ögon med den hopvikta näsduken. Så neg hon djupt för doktorn, tackade honom ännu en gång och gick.

— Har du en aning om hvem den snygga patronen är? frågade ingeniören, då doktorn kom tillbaka och tände gasen.

— En aning har jag väl, men knappast häller mera. Jag har af styrt alla Maris förtroenden i den vägen, men kunde inte hindra henne att göra allehanda anspelningar, medan hon låg på bambördshuset. Hon hade skickats in dit från landet, medan jag var där. — Det gör ju platt ingen skilnad om mankänner namnet på en lymmel mera eller mindre här i världen!

— Alls ingen, bekräftade ingen iören. — Jag frågade bara, emedan jag hörde en barn-historia för ett par dagar sedan, den jag inte kunde låta bli att tänka på, då jag nyss hörde Mari berätta sin — undrar om de hänga ihop på något sätt!

Aflösningens ankomst hindrade ingeniören från vidare utlåtanden i ämnet, men medan han och doktorn en stund senare vandrade längs Unionsgatan nedåt staden, upptog han det på nytt och berättade hvad han hört om öfverforstmästarens utlofvade fosterbarn.. Och då doktorns på Maris anspelningar fotade misstankar befunnos peka åt samma håll, gick ingeniören, för att omedelbart vinna klarhet i saken, in på Societetshuset och ringde upp öfver-forstmästaren i telefonen.

— Har farbror hört något vidare om det tillärnade fosterbarnet?

Jaså! åh, bara för det jag i dag råkade höra om ett barn med en lurk till far, men en skäligen hygglig mor och tänkte att det möjligen kunde passa. Gratulerar i alla fall. Adjö!

— Den fördömda lymmeln! vände han sig till doktorn. — Han måste ha fört barnet direkt från modren till öfverforstmästarens. —— Skickligt gjordt! reflekterade doktorn. — Kvitt modren, och barnet så placeradt att det föga kan bli honom till obehag igen. — Undrar hvad han skulle säga om att hela intrigen redan kommit ut! —

*

III.

Öfverstlöjtnant Sölverblaad hade med vanlig god affärsinstinkt blifvit ense med sig själf om att han borde taga hand om löjtnant Erans och stöda dennes första, stapplande steg på Hel-singforssocietetens parkett.

Ledsamt var det jn visst att karlen inte hade mera lysande krigare-antecedentia än en lika kort som oblodig karrier vid Irkntska arméinfanteriet, men till och med det molnet hade en silfverkant, ty hade löjtnanten tjänat vid gardet, så skulle han troligen inte varit i be-hof af någon social mentor. Och att den befattningen borde löna sig, därom hyste öfverst-löjtnanten en visserligen i detaljerna dunkel, men därför ingalunda mindre säker öfver-tygelse.

Först hade han tänkt bjuda sin tillämade protegé endast på en enkel middag i gardes-klubben, men sedan han nogare öfvervägt saken, beslöt öfverstlöjtnanten att i alla fall hällre ställa till middagen på öfre operakällaren. Detgick till slut ändå inte an för en gardesoffi-cer att förbise krafvet på stil i det han företog, det må nn sedan Tara hvad som hälst. Den principen hade öfverstlöjtnant Sölverblaad hittills alltid följt, trots alla finansiella svårigheter vid den praktiska tillämpningen, och därför kände han sig närapå smått skamsen öfver att ens för ett ögonblick ha låtit »de svåra tiderna» förleda sig att tänka på klubben.

Större delen af gästerna utgjordes själffal-let af öfverstlöjtnantens tjänstekamrater, men jämte dem voro också några icke-uniformsbe-rättigade medlemmar af samhället, dem han af en eller annan orsak ansåg värdiga sitt umgänge, inbjudna till den väl arrangerade middagen. Bordet var dukadt i stora salen, med det yppiga smörgåsbordet vid ena kortväggen, men gästerna samlades i lilla rummet innanför tamburen, och spelborden stodo redo i det andra af smårummen, bakom salen.

De inbjudna hade uttryckligen blifvit tillsagda att inte komma i galakostym, hvarför också löjtnant Kraus, den sist anländande, ifört sig en lång, svart rock, som räckte ned till knävecken och nog var gjord af bästa material hos en god skräddare, men som, i förening med de mycket ljusa grå benklädema, lika fullt förlänade sin bärare en lindrig prägel af upp-kläddhet. Öfverstlöjtnanten hälsade honom meden hjärtlighet som om de varit bekanta och vänner sedan barndomen och föreställde honom för de öfriga på ett »toujour't», kamratlikt sätt, som visade att han åtminstone beslutit definitivt glömma Irkutska arméregementet.

— Här ha vi den märkliga man, som tvingat fram miljoner ur Karelens ödemarker! sade han i det han eftertryckligt skakade löjtnantens hand. — Tillåt mig, mina herrar, presentera den nyaste stjärnan på vårt lands affärs-himmel, löjtnant Henry Krans. Löjtnant Kraus — kapten Thurberg — possessionaten, baron Stenhjelm — stabskapten Green — löjtnant Blenheim — kammarjunkare von Pellinger — kapten Bredfelt — underlöjtnant Pundén — med öfverforstmästaren och statsrådet är löjtnanten ju bekant sedan gammalt. —

En efter annan af herrarna steg fram, skakade hand med den introducerade och uttryckte mera eller mindre ledigt fägnaden öfver bekantskapen, men innan man kom sig för med vidare konversation, slog en kypare upp dörrarna till salen och anmälde att »det var serveradt». Värden stack sin hand under hedersgästens arm och ledde honom fram till smörgåsbordet, dit de öfriga utan att krusa följde i spridd ordning och där de, likaledes utan krus, omedelbart begynte göra skäl för sig.Till en början var litet bvar altför väl sysselsatt att tillåta sig annat än enstaka uttryck af tillfredsställelse med en eller annan af smårätterna på smörgåsbordet, men sedan man lyckligen undanstökat » hal f van» — öf-verstlöjtnanten kom aldrig längre än till half-van i sin räkning, ehuru både den och »helan» som oftast åtminstone bisserades — samt därefter sköljt ned den sista ostsmörgåsen med ett glas porter, lossnade tungbanden så mycket, att man under allmänt sorl intog platserna vid det egentliga middagsbordet. Löjtnant Krans fick sig anvisad platsen till höger om öfverst-löjtnant Sölverblaad, midt emot statsrådet, som satt till vänster om värden, medan de öfriga anmodades att slå sig ned huru de behagade — »utan hänsyn till anciennitet och rangrulla», såsom öfverstlöjtnanten skämtsamt uttryckte sig.

Soppan och entréerna expedierades, utan att något allmänt samtal kom i gång, ehuru — eller kanske emedan — statsrådet gjorde sitt bästa att finna ett område, där hans vis-à-vis skulle känna sig hugad för hälst någon talförhet Löjtnanten svarade med största förbindlighet, men tillät sig inga så bestämda uttalanden, att de kunnat läggas till grund för ett meningsbyte, så att konversationen vid öfra ändan af bordet förblef skäligen matt. Men vid dennedra höll kammarjunkaren i stället målron vid makt med en oupphörlig ström af vitzer och anekdoter, hvilka

väl inte lyste genom sin nyhet, men ändå kommo baron Stenhjelm att gång på gång utbryta i så våldsamma explosioner af glädje, att han drog också sina bordsgrannar med sig.

Öfverstlöjtnanten inskränkte sig till en början till att efterse det glasen blefvo påfyllda hvar gång hans täta uppmaningar att tömma dem haft åsyftad påföljd och gjorde inga ansträngningar att uppehålla konversationen. Men då steken hämtades in, reste han sig, klingade med knifven mot sitt nyss fyllda champagneglas och yttrade:

»Mina ärade herrar! Såsom enhvar vet höfves det krigaren bättre att föra svärdet än att bruka tungan, och vill jag därför börja med att utbedja mig mina ärade gästers öfverseende med mina klena talaregåfvor. (Stumma, men oförtydbara protester från statsrådet). Men vid ett tillfälle som detta måste alla betänkligheter vika för önskan att gifva uttryck åt de känslor, som besjäla — jag kan trygt säga — oss alla, då vi hafva äran och nöjet att första gången välkomna i vår krets en man som löjtnant Henry Kraus, (»hör! hör!» från olika håll). Själf gammal krigare har löjtnant Kraus med ära häfdat det finska namnet i vår Nådiga Mo-barks tjänst, men inseende att hans kraft och begåfning — jag må väl säga hans lysande begåfning (stum pantomim, föreställande applåd, en bugning och ett artigt smålöje från statsrådet samt ett halfhögt »bravo» från kammar-junkaren von Pellinger) — bättre behöfdes här hemma, afbröt vår hedersgäst sin lofvande militära karrier för att i stället egna sig åt utvecklingen af vår försummade skogsindustri. Huru briljant han lyckats, veta vi alla och kunna därtill inte säga annat än: arbetaren är sin lön värd! (bravo! bravo! bravo!)

ja, värd en lön så lysande som löjtnant Kraus, ty för ett arbete förutan paus det inte alls för mycket är, om man som han blir miljonär.

Yi fatta därför våra glas, vid detta blygsamma kalas och tömma dem till botten »aus» och ropa: lefve Henry Eraus!

Hurrah!»

Hurrah, hurrah! svarade en mängd röster, och alla utan undantag skyndade fram med sina glas för att klinga, först med festföremålet och sedan med talaren, hvars ord gjort ett starkt intryck särskildt på baron Stenhjelm.

— Skål min bror! sade han och fnyste ett par gånger, som om en fluga fastnat honom i näsan.— Tillåt mig säga att det är en skam att du inte tar ut pollett vid landtdagarna. En så’n talare som du borde tänka på landet, om du också inte själf tycker det är roligt. Och talar på vers ännu till! Ett så’nt tal har jag tamme f—n inte hört på långa tider. —

Egentligen var det väl inte såsom literär kritiker öfverstlöjtnanten mest skattade den fri-herrliga possessionaten, men ett belåtet småleende öfver dennes oförställda beundran kunde han ändå inte undertrycka, och då äfven statsrådet närmade sig i uppenbar afsikt att kom-plimentera, kände han sig helt stolt öfver sin prestation.

— Ber att få dricka med herr öfverstlöjtnanten, sade statsrådet med sitt allra förbindligaste småleende, i det han höll upp sitt glas i jämnhöjd med värdens — och om det inte är altför påfluget, ville jag tillika anhålla om äran och nöjet att framdeles få använda ett mindre formelt tilltalssätt? —

Statsrådet uttryckte sig alltid med mycken sirlighet, men öfverstlöjtnanten uppfattade dock ögonblickligt att det var fråga om en brorskål såsom erkännande åt hans talaregåfvor och klingade därför under en artig bugning samt skakade hand på det hjärtligaste.

Vidare komplimenterande afbröts emellertid af löjtnant Krans, som stötte sitt glas motett annat och under den allmänna tystnad, som genast uppstod, tog till ordet för att svara på skåltalet.

»Högtärade herrar! började han. — Om jag egde hälst en ringa bråkdel af den talaretalang vår värd nyss bevisat, skulle jag försöka tolka de känslor af tacksamhet och rörelse, hvaraf jag i detta nu uppfylles. Men man lär sig inte vältalighet i ödemarkerna (»ber att få protestera!» från kammarjunkare von Pellinger, »bravo! bravo!» från tre eller fyra andra och två erkänsamma bugningar af talaren) — och därför kan jag endast uttala ett från hjärtat kommande tack till alla här närvarande och bedja dem förena sig med mig i en skål för vår älskvärda och talangfulla värd. Länge lefve öfverstlöjtnant Sölverblaad!»

Ännu en gång klingade man öfver lag och vände så igen uppmärksamheten till kastrull-järparna, hvilka emellertid hunnit blifva betänkligt kalla. Måhända därför, eller kanske för det aptitens skarpaste egg redan blifvit af-nött, upptog resten af middagen inte mera lika uteslutande gästernas uppmärksamhet, utan blef konversationen på alla håll alt lifligare, anekdoterna vid nedra ändan af bordet alt saftigare och skrattet öfver vitzema altmera bullrande högljudt, medan samtidigt papyrossröken i alt tätare moln uppsteg mot taket.Den torra sherryn efter osten använde öf-verstlöjtnanten till att dricka brorskål med hedersgästen, och omedelbart därpå lämnade man bordet för att i sidorummet, där spelborden stodo, intaga kaffet och därtill hörande.

Här hölls det sista talet, af kammarjun-kare von Pellinger, hvilken »såsom den enda närvarande representanten för Hans Majestäts Hof» tillät sig adressera en skål för kvinnan till »vårt lands Höga och Hulda Beskyddarinna. Högt lefve Hon, den Ädla, Älskvärda!»

Det var redan tredje gången kammarjun-karen afprofvade talet på ett mindre auditorium, men först i kväll hade han lyckats gifva det den rätta klangen, hvarför han också med synbar belåtenhet tömde sitt likörglas. Nu kunde det när som hälst användas vid något lämpligt, större och högtidligare tillfälle.

Kaffet och likörema efterträddes i sin tur af seltersvatten och konjak samt punsch, hvilken sistnämda dryck öfverstlöjtnanten väl inte egentligen gillade, men dock ansåg sig böra tolerera. Samtidigt bjödos kort, och omedelbart därpå var skruf-whisten i gång vid tre olika bord, så att ingen medlem af sällskapet var utan sysselsättning.

Statsrådet spelade med mycken försiktighet och fann snart att hans motspelare, löjtnant Krans, följde samma taktik, men då och dåvarierade denna med förbryllande djärfva målningar, så att medspelarne omöjligt kunde beräkna hvar de hade honom. Löjtnanten var tydligen ingen nybörjare vid whist-bordet, och då han därjämte syntes besitta en oomkull-runkelig tur, kom värden för aftonen snart till slutsatsen att han åtminstone inte på detta område kunde öka sin tilltänkta protegés insikter.

Vid de andra borden var det egentligen blott possessionaten, baron Stenhjelm, som sär-skildt utmärkte sig, ehuru på ett sätt diametralt motsatt löjtnantens. I)e goda kort han som oftast erhöll tjänade endast till att skaffa honom »betar» af kostsammaste slag, så att kammarjunkaren, då hans tur att spela mot baronen inföll, fann lämpligast föreslå att denne ensam skulle betala för betama. Kammar-junkarens talang för tillgodoseende af sina egna intressen stod inte alltid i fullt riktigt förhållande till takt och diskretion, men då detta ingalunda var någon nyhet för hans medspelare, väcktes endast ett par förstulna smålöjen af förslaget, hvilket baron Stenhjelm antog med en min som om han inte visste huruvida det var till hans fördel eller tvärtom.

I den punkten vann han full klarhet då det kom till uppgörande af spellikviden, ehuru han inte förrådde sin nyvunna insikt annor-lunda än genom ett: »se på jäfveln så den robberfen blef dyr!» och genom att vägra inlåta sig på en ny. Kort därpå kommo också partierna vid de andra borden till ett slut, och omedelbart därefter togo statsrådet och öfver-forstmästaren afsked, trots värdens protester mot deras tidiga uppbrott.

Löjtnant Kraus gjorde likaledes ett försök att samtidigt lämna laget, men möttes af så enhällig och så energisk opposition, att han måste afstå från sin afsikt. Och lika litet lyckades han undandraga sig det »sällskaps« spel», som därefter arrangerades genom att skjuta ihop två af spelborden och sedan blanda de sex kortlekarna samman i en enda väldig packe.

Längre än till klockan två skulle han i ingen händelse stanna, lydde löjtnantens ultimatum. Huru spelet än måtte stå vid den tiden skulle han bryta upp. Och sedan han sålunda försäkrat sig om reträtten, tog han plats till vänster om öfverstlöjtnanten, som redan slagit ut ett kort till höger ooh ett annat till vänster.

Löjtnant Kraus spelade landsknekt med lika stor försiktighet och nästan lika mycken tur som whist, så att hans tillgodohafvanden hos de andra, sedan det rörliga kapitalet inom kort blifvit fastlåst, oupphörligt ökades. Den enda,som äimu betalade kontant, var baron Sten* hjelm. Han kunde väl inte misstänkas för oförmåga att fatta spelreglerna i detta fall, men hade i stället den vanliga, gemena otur, som gjorde honom till en så gärna sedd gäst i en del ungkarlskretsar i hufvudstaden. Kam-marjunkaren spelade ytterst försiktigt, beklagade sig oupphörligt

öfver sin otur och sina förluster, men skref högst få »lappar» och stack litet emellan en eller annan sedel i byxfickan, medan öfverstlöjtnanten ömsom vann och förlorade, men aldrig förändrade en min och aldrig glömde sina plikter såsom värd, utan som oftast »tryckte» sina gäster öfver lag.

Åtskilliga af dessa började småningom känna sig så varma, att de kastade af sig rockarna, men något värkligt lif blef det inte i spelet,, innan löjtnant Kraus, ungefär vid half två-tiden, med ens begynte spela med sådan hänsynslöshet, att den ena efter den andra af de lappar han samlat kom ut i rörelsen igen. Han var väl inte i allmänhet böjd för att kasta bort pengar, men dels visste han inte så synnerligt noga huru mycket de förbindelser han mottagit voro värda i kontanter, dels sade honom hans goda instinkt att han i förevarande fall skulle vinna mera genom att förlora än genom att behålla det han vunnitResultatet af hans politik var också ganska riktigt det att då löjtnanten på slaget två drog sig tillbaka, efter att hafva återutsläppt i rörelsen alla sina lappar samt därutöfver ett par hundramarkssedlar ur egen plånbok, de kvarvarande enhälligt instämde i kammarjunkaren von Pellingers hjärtligt uttalade omdöme att »löjtnant Kraus var en alldeles förb—dt fin karl».

— Kunde när som hälst passera för att ha tjänat vid gardet! sade öfverstlöjtnanten. Och mera kunde han ju inte gärna säga.

*

IV.

— Joo, nog är han hemma. Stig in, var så god, löjtnanten kommer strax.

Öfverstlöjtnant Sölverblaad hängde upp sin vida militärkapprock med krage af Kamtschatka-bäfver på klädhängaren i tamburen och trädde in i salen, begagnande tillfället att mönstra den med en viss nyfikenhet. Löjtnant Kraus hade nämligen för endast ett par dagar sedan fått sin egen våning i ordning och flyttat dit från Societetshuset, hvarför öfverstlöjtnanten inte häller förut varit i tillfälle att taga hans installation i betraktande.

Möblerna voro af det pä sin tid i Helsingfors synnerligt gouterade petersburgska slaget : »skulpterad» valnöt med öfvertåg af mörkröd »schagg». På hvardera långväggen tronade i ensligt majestät en för stor tafla i altför bred, tjockt förgyld ram, och på golf vet, framför den större af sofforna, låg en matta med blommor och blad, medan i taket hängde en ljuskrona af s. k. kristall, också den för stor för salensdimensioner. Ett par gråhvita marmorvaser af tvifvelaktig smak och en skinande ny salongs-flygel förfullständigade rummets utstyrsel, som nog hade kostat en mängd pengar — det kunde en och hvar utan vidare se —, men hvarken gjorde intryck af hemtreflighet eller föreföll värkligt komfortabel.

Öfverstlöjtnanten höjde en smula på axlarna, men såg egentligen inte förvånad ut. Därtill hade han ännu inte tillräckligt glömt Irkut-ska regementet, hvilket lika litet som skogarna i Karelen kunde förutsättas ha värkat stimulerande på löjtnantens smak och skönhetssinne. Den ena af taflorna väckte dock hans nyfikenhet i så hög grad, att han gick närmare för att se hvems signatur den bar, men innan han kunde fullt urskilja det ryska namnet, kom löjtnanten in, klädd i en lång, vadderad nattrock af persiskt siden.

— Ursäkta att bror fått vänta, sade han redan i dörren. — Jag höll just på att taga mitt bad, men inte mindre välkommen för det till mitt anspråkslösa ungkarlshem.

— Det är jag, som bör be om ursäkt för att jag kommer så tidigt, men jag ville vara säker om att träffa dig hemma, så jag fick se din våning. Du har ju inrättat dig tusan så sturskt, men »när man har pengar, så spelar musiken», som salig generalen brukade säga.Den där taflan af Aisoffsky är inte litet styf — måtte kostat vackra slantar!

— Åh, inte mera än ett par tusen rubel, sade löjtnanten öfverlägset.

Och då han inte kunde låta tillfället att en smula stuka sin nonchalanta gäst gå sig ur händerna, tilläde han: »jag har alltid varit en stor beundrare af Aivasoffsky» — med en helt liten extra tonvikt på »va». Men för att inte göra

situationen ovig, bad han i samma andedrag öfverstlöjtnanten stiga in i »rökrummet» innanför salen, där det var mera hem-trefligt.

Därom hade nu öfverstlöjtnant Sölverblaad sin egen åsikt, så snart han tagit en öfverblick af rummet, hvilket liknade ingenting så mycket som ett af de persiska magasinen vid Nev-ska perspektivet. Men då det noga taget inte var för att beundra löjtnantens smak han gjort sin tidiga visit, tände han en papyross och ryckte omedelbart lös på sitt ärende.

— Jag borde väl egentligen inte röra i affärer redan vid min första visit i din nya lokal, började han — men efter tillfället så fogar att vi äro allena, ville jag bedja dig om en liten tjänst.

Öfverstlöjtnanten dök med handen ned i barmfickan af sin uniformsrock och drog framett hopviket, aflångt papper, det han räckte åt löjtnanten.

— Saken är den att jag i dag har ett förfall, som kommer något olägligt, och då jag inte är någon vän af omsättningar, tänkte jag att du kanhända ville skrifva på för mig för några månader, så jag kunde helt och hållet klubba den gamla växeln. Det är inte fråga om mera än ett par tusen.

Öfverstlöjtnanten glömde nämna att växeln i fråga redan blifvit omsatt ett par resor och numera i självfva värket inte lydde på mera än ettusen mark. Men det var en bisak. Han kunde nog placera också de öfriga ettusen, och på det hela rörde det ju ingen annan än honom själf huru han skötte sina affärer.

Löjtnant Kraus tummade det aflånga papp-ret utan att uppvika det och såg ut genom fönstret, medan han lyssnade. Han hade nog haft klart för sig att en sådan situation förr eller senare skulle uppstå och var därför fullt beredd att möta den, om han också ej beräknat att den skulle presentera sig så snart.

Men det betydde inte mycket. Han var nog man att arrangera saken så, att han hvar-ken stötte öfverstlöjtnanten altför starkt för hufvudet eller lät indraga sig i en affär, som säkert skulle bli betydligt mera kostsam än han ansåg den nvknutna vänskapen värd. Löjt-nant Krans skulle inte lyckats så väl i alla sina företag; om han inte gjort det till en orygglig regel att alltid få full valuta för sina pengar. Direkt eller indirekt, men alltid full valuta.

— Det gör mig ondt, började han, i det han riktade sin hvassa blick på öfverstlöjt-nanten, att jag inte kan efterkomma din begäran. Jag anser det inte korrekt af en affärsman att hafva andra än värkliga affärspap-per i omlopp och skrifver därför af princip aldrig på för någon människa. Men hvad betyder det om du för en gång omsätter? Tjugufem procents afbetalning är alt hvad du behöf-ver göra, och kan jag stå till tjänst med kontanter för den detaljen, så oändligt gärna.

Öfverstlöjtnanten, hvars fysionomi vid löjt-t nantens första ord uttryckt »bracka» så tydligt som detta begrepp öfverhufvud kan uttryckas utan ord, veknade synbart under senare delen af harangen.

— Hm! sade han. — Jag kan nog förstå dina principer, fast de passa illa i stycket för mig. Men tack i alla fall för hvad du är villig att göra. I det hela betyder det väl inte så mycket, om man också omsätter ett papper.

— Visst inte! försäkrade löjtnanten, i det han reste sig för att från sitt bakom våningen belägna kontor hämta den utlofvade sum-man. — Det förekommer hvarenda dag, och ingen bank har något emot sådana operationer, blott man gör den nödiga afbetalningen.

— Tack! skall jag skrifva en förbindelse? frågade öfverstlöjtnanten, då löjtnant Kraus räckte honom en skramlande ny femhundra-markssedel.

— Som du vill. För ordningens skull är det väl inte ur vägen, svarade löjtnanten likgiltigt. Och öfver stlöjtnant Sölverblaad utfäste sig »att vid anfordran denna summa återbetala».

Men då han gått, införde löjtnant Kraus i den kladd, däri han såsom ordentlig karl antecknade sina privatutgifter:

»införande i gardessocieteten . . . 500.»

Han hade en viss humor, löjtnanten, och hade längesedan vant sig att kalla saker och ting vid deras rätta,

oförblommerade namn.

Öfverstlöjtnanten visste däremot inte riktigt hvad namn han skulle gifva åt sina funderingar, där han vandrade Esplanadgatan framåt, åt Föreningsbanken till. Han å sin sida hade vant sig — eller kanske rättare: aldrig kommit ur vanan — att inte använda en altför precis terminologi utom i nödfall och sade sig därför inte att han lika fullt var ett par hundra mark rikare pi transaktionen, omsättning och ett halftårs ränta frånräknade. Men han var medveten därom i alla fall och det hjälpte honom inte litet att smälta löjtnantens lindrigt sagdt något egendomliga sätt att uppgöra affärer.

*

V.

Statsrådet höll på att raka sig. Det var en högst delikat operation, den han aldrig anförtrodde åt någon barberare. Han kunde inte förlika sig med tanken att låta den första bästa fara öfver sitt ansikte med mera eller mindre tvifvelaktiga händer och med knifvar, som an-vändts på »Pål och Per». Och då han troget fasthållit vid denna princip, ända sedan han började använda rakdon, hade statsrådet under årens lopp nått en skicklighet, öfver hvilken han kände sig inte så litet stolt.

Han hade därför i vanliga fall ingenting emot att under procedyren bevilja audiens åt statsrådinnan, som å sin sida lärt sig omedelbart urskilja om knifvarna voro väl slipade, rakvattnet lagom varmt och om tvålen löddrade bra samt följaktligen också utan vidare kunde bedöma hvilka familj eangelägenheter det var rådligt att för tillfället taga till tals. Var alt som sig borde, kunde statsrådinnan genast då hennes man drog det första draget med knifvenöfver öfverläppen — det kinkigaste operations-fältet — bedöma huruvida så obehagliga saker som t ex. utgiftsfrågor kunde upptagas till diskussion, eller om hon hälst borde inskränka sig till områden, där fredsbrott voro mindre sannolika.

I dag valde dock statsrådet själf samtalsämne, i det han, medan han ännu höll på med intvålningen, anförtrodde sin fru att han hade grundade skäl att till påsken, som redan nära nog stod för dörren, förvänta »Anne kring halsen» och att han därför ansåg tiden vara inne för den bal, om hvars gifvande det hela vintern varit fråga.

Statsrådinnan såg gladt öfverraskad ut, inte så mycket för det väntade ordensbandet som mera för det hon längesedan så godt som helt och hållet uppgifvit hoppet om balen. Men då hon var altför bevandrad i hushållsdiplomatin för att genom oförstäld fägnad äfventyra ett långt ifrån omöjligt omslag i sin gemåls af-sikter, gjorde hon till en början några små invändningar, talade om nödvändigheten att ekonomisera, om alt hvad barnen behöfde till våren o. s. v. Och statsrådet gick som vanligt i fällan, förargade sig, skar sig tätt invid näsroten, svor halfhögt och förklarade, medan han tryckte en liten papperslapp mot den obetydligaskåran, att han väl bäst kunde bedöma huruvida de hade råd att gifva en bal eller inte.

— Vi kunna inte låta sådana kälkborgare-betänkligheter blifva bestämmande, slutade han sitt ifriga andragande, utan måste lefva efter vår ställning. Om du alltid vore lika mån om ekonomin, skulle jag ingenting säga, men märkvärdigt nog tänker du på den vanligen endast då jag föreslår något.

Han var så indignerad att ingenting mindre än omedelbart öfvergående till detalj arrange-menterna för balen kunde lugna honom, och då därmed ungefär den punkt var nådd, som stats-rådinnan åsyftat, skyndade hon att taga papper och blyertspenna från skrifbordet för att oför-töfvadt uppgöra en lista på dem, som borde bjudas.

Listan lät hon sin man diktera utan minsta försök att komplettera den med namn, dem statsrådet af en eller annan anledning utelämnade. Därmed var det ingen hast, åtminstone inte innan han uppräknat alla han önskade se i huset. Öfverläggningen fortgick därför i bästa sämja och utan andra af brott än en eller annan paus, som statsrådet någon gång gjorde midt i en mening eller till och med ett ord, vid något mera än vanligt svårt drag med knifven. Hans skägg hade oseden att växa i så många riktningar och var så styft, att det måste angripasu

från olika håll, och detta åter nödvändiggjorde en sådan ansiktsgymnastik, att konversation tidtals blef fullkomligt omöjlig.

Ändtligen kom han dock till slut med den första, viktigare delen af procedvren, och medan han gned in skinnet med varmt vatten samt en obetydlighet tvål i och för efterräkningen, slutförde han också listan på gäster. Alt hade gått så lyckligt att han till och med nådigt tilläde: »ett eller annat namn ha vi kanske glömt, men dem kunna vi så småningom lägga till.»

— Hvad skola vi göra med den där löjtnanten, som lämnade sitt kort för några dagar sedan? frågade statsrådinnan, som i allmänhet inte var hugad för nya bekantskaper och därför inte riskerade lämna denna detalj ovidrörd.

Statsrådet svarade till en början ingenting annat än »hm», emedan han som bäst höll på med den slutliga putsningen af sin öfverläpp, den han höll utspänd med tungspetsen. Men sedan han till sin fullständiga belåtenhet af-slutat denna ytterst delikata del af operationerna, kände han sig så försonligt meddelsam, att han närapå hemställde saken till statsrå-dinnans afgörande.

— Det är en något kvistig kasus, sade han — och förargligt att karlen inte kunde vänta med sin visit till efter påsk, ty ohöfligvill jag inte vara mot honom, men lika litet vill jag utan vidare bjuda honom till vår bal. Personer i vår ställning kunna inte vara för mycket försiktiga beträffande dem de införa i societeten, och det skulle vi faktiskt göra genom att bjuda löjtnant Kraus.

— Jag vet inte det, invände statsrådinnan, som hade fullkomligt klart för sig att hon inte ville se löjtnanten bland sina gäster och därför motsade sin man. — Han lär ha gjort visit hos de flesta af officersfamiljerna vid gardes-bataljonen och i går, hörde jag, hade kapten Thurbergs honom på middag.

— Min kära Mathilda, sade statsrådet i vänlig, men grundligt öfverlägsen ton — bedömandet af etikettfrågor kan du lugnt lämna åt mig. Officersfamiljerna vid gardesbataljonen höra visst onekligen till societeten, men de bilda inte vidare än en liten klick, som ingalunda utgör vår societets kärna, så att säga, och därför är man ännu inte lancerad, om man också umgås hos dem. Om vi bjuda löjtnant Kraus till en bal, där han blir i tillfälle att möta de värkligt tongifvande inom Helsingfors-cooieteten, så gifva vi därmed också vår sank-tsin åt hans införande i deras krets — och det är just hvad jag hälst ville undvika att göra, åtminstone tills jag känner och vet någotmera om karlen än att han förtjänat en hop pengar, Gud vete hvar och huru.

Statsrådet ansåg sig själf vara en värklig öfverdängare i konsten att manövrera mellan allehanda sociala blindskär och njöt synbarligen af att göra sin fina diplomati begriplig för statsrådinnan, så synbarligen, att denna kände sig smått retad och därför begick en oförsiktighet.

— Så låt bli att bjuda honom! sade hon en smula otåligt. — Då borde väl både han och alla andra begripa att vi inte vilja hafva något att skaffa med honom och hans roll i societeten.

— Sakta, sakta! varnade statsrådet och sträckte med sin mest diplomatiska min ut handen med rakknifven mot sin gemål. — Om karlen bevisligen vore en äfventyrare, så vore saken enkel nog, men det är han inte. Tvärtom kan det mycket lätt hända att löjtnant Kraus snart blir rentaf eftersökt inom våra bästa kretsar och då vore det ytterst obehagligt att ha tillbakavisat hans avancer — det måste du själf inse. Frågan är därför huru vi kunna visa honom tillbörlig artighet utan att bjuda honom till vår bal och så göra oss till faddrar vid hans elddop.

Statsrådet smålog igen förnöjdt öfver sin väl afrundade argumentering, den ingen kundebeundra mera än han själf. Och hans förnöjelse minskades ingalunda, då statsrådinnan utan vidare ordbyte mötte honom på halfva vägen genom att föreslå någon liten extra tillställning för den tills vidare socialt tvifvelaktiga löjtnanten.

— Ställ till en liten herrmiddag för honom, ett par dagar efter balen, proponerade hon — långt mera diplomatiskt än statsrådet misstänkte. Ty i sitt innersta var statsrådinnan ännu på långt när inte säker om att balplanerna värkligen komme att realiseras och berörde därför med full afsikt en af de känsligaste punkterna hos sin gemål. Han värderade små middagar och supéer mycket högt, men stötte oftast på ett sådant otal hushållshinder af olika

slag då han planlade något i den vägen, att han endast mycket sällan såg sig i tillfälle att skatta åt sin svaghet.

Han kände sig därför också så tacksam — rakningen var likaledes lyckligt slutförd — att han steg upp, galant kysste statsrådinnans hand och förklarade att »när alt gick omkring var det ändå alltid hans Mathilda, som fann den bästa lösningen af kvistiga frågor.»

— Och den här frågan är kanhända af större intresse än vi nu föreställa oss, tilläde statsrådet med ännu ett finfint leende, hvilket emellertid tog sig inte så litet groteskt ut genompudret, som han frikostigt användt — Om löjtnant Kraus, såsom jag tror, blir fullt mottagen i societeten, så är han ett alt utom dåligt parti. Och då förmögenhet för honom är en ren bisak i jämförelse med goda relationer, så kan jag inte annat inse än att han borde känna sig smickrad af uppmärksamhet från oss. Alma är som du vet inte så alldeles ung numera, och det ser inte ut som om någon allvarsam beundrare yppat ¡?ig, fastän hon tar sig rätt bra ut isynnerhet i full toalett.

Statsrådinnan smålog i sin tur, ehuru inte fullt lika diplomatiskt som statsrådet. Hon kände sedan gammalt hans böjelse att uppgöra framtidsplaner så spindelväfsfina, att minsta vindpust ref sönder dem, och brydde sig därför inte om att egna en tanke åt löjtnant Kraus såsom ens en aflägsen möjlighet för sin dotter. Men då hon å andra sidan inte häller sporde ringaste lust att äfventvra balplanerna genom någon vidare diskussion, åtnöjde hon sig med ett halft medgifvande: »ja, ja, man kan ju inte veta hvad som alt kan hända.»

Annandag påsk bestämde man för balen, då det just i år passade så att den ryska påsken inföll samtidigt, så att statsrådet den dagen kunde bära sin väntade nya orden. Och till herrmiddagen, som skulle gå af stapelntvå dagar senare, beslöt statsrådet personligen bjuda löjtnant Kraus, så att ingen tanke på att vara förbigången kunde vinna insteg hos denne.

*

VI.

Sanningen att säga hade löjtnant Kraus värkligen känt sig en smula förvånad öfver statsrådets uraktlåtenhet att bjuda honom till balen, men då han fann sig vara hedersgäst vid middagen två dagar senare, kunde han inte förklara det annorlunda än så, att statsrådet ansåg honom ha hunnit öfver den dansanta perioden. Detta berörde honom noga taget häller inte behagligt, men då han ej långt därefter åter mottog inbjudning till en supé för en del af statsrådets närmare umgänge, upphörde han att bråka sin hjärna med vidare funderingar öfver saken och åtnöjde sig med det behagliga medvetandet att han numera vunnit fast fot inom societeten, eller åtminstone inträde inom de kretsar han ansåg vara de bästa.

Statsrådet hade häller inte behöft synnerligt lång tid för att öfvertyga sig om både att den rika löjtnantens påstådda förmögenhet var otvifvelaktig och att han blifvit mottagen inom så många af de socialt mest framstående famil-jerna i hufvudstaden, att där inte mera var någon anledning att hålla honom på afstånd. Och då hade statsrådet så ifrigt skyndat att godtgöra det han möjligen försummat, att löjtnanten snart nog funnit sig höra till den närmaste umgängeskretsen i huset, där han visste sig vara välkommen när som hälst.

En afton på vårsidan hade han åter blifvit anmodad att tillbringa aftonen hos statsrådets — »alldeles en famille» — och hade just kommit hem från rakstugan samt höll på att göra sig i ordning för besöket, då han afbröts genom en ringning på tamburklockan.

Löjtnant Eraus hade visst fått del af bjudningar till en mängd baler och andra tillställningar inom societeten under loppet af vårvintern, men ehuru vänligt nog välkomnad, hade han inte lyckats komma på särskildt intim fot med någon af de familjer han betraktade såsom ledande, och därför kittlade det hans fåfänga rätt betydligt att alltid se sig såsom den obestridda medelpunkten hos statsrådets. Både statsrådinnan och hennes dotter visade honom alltid stor uppmärksamhet, och då löjtnanten såväl läste tidningarna grundligt som egde en beaktansvärd förmåga att assimilera och sedan använda såsom egen tillhörighet hvad hälst han läste eller hörde, var han aldrig i förlägenhet om samtalsämnen, och lika litet tillät honomhans goda instinkt att rörande några ämnen uttala andra

än så städade och passande åsikter, att han städse vann odeladt bifall af det fåtaliga auditoriet. Det var därför alltid med en helt naturlig känsla af behaglig anticipation han rustade sig för besöken hos statsrådets och ingalunda mindre naturligt att han kände sig förargad öfver att blifva störd i sina förberedelser.

— Där är en kvinsperson, som ber att få tala med löjtnanten, anmälde hushållerskan med en tonvikt på epitetet, som inte angaf någon synnerligt höggradig aktning för »personen».

— Hvad vill hon?

— Inte vet jag — får hon komma in?

— Jo — d. v. s. nej, det är väl bäst jag talar med henne i tamburen, efter Mina inte hade förstånd nog att säga att jag inte var hemma.

Mina mumlade något, som inte kunde fullt urskiljas, men i alla fall med tillräcklig tydlighet angaf hennes mening om besöket.

I tamburen, där hon inte ens brytt sig om att tända lampan, var det så skumt, att löjtnanten inte genast kände igen den besökande.

— Hvem är ni? och hvad vill ni? frågade han kort.

— Ih! nog känner väl löjtnanten mig, svarade en röst, som kom honom att skära tänder.— Jag tror f-n rider Mari, sade han argt. — Först skrifver ni, efter alt hvad jag sagt, och nn är ni fräck nog att komma hit själf, fast jag uttryckligen förbjudit er att alls visa er i Helsingfors. Men nn är det slut med mitt tålamod, och jag låter utan vidare polisen ta hand om er.

— Så hård kan löjtnanten ändå inte vara, då jag inte begär annat än litet hjälp. I nära tre måna’r har jag lefvat på de fyrti mark löjtnanten gaf mig, men jag kunde inte få arbete på landet, och här har jag häller inte ännu fått något, fast jag nog försökt. Hvar smula jag kunde vara af med har jag pantat, innan jag kom hit, och mycket begär jag inte. Inte har jag jn gjort löjtnanten något ondt, att han skall vara så hård mot mig!

Hon var ödmjuk nog, och gråten var tydligen inte långt borta. Men det hjälpte inte. Löjtnanten hade genast satt sig in i den ingalunda oväntade situationen, och han var inte den, som af småsaker lät förmå sig att handla annorlunda än han beslutit. Den lilla summa, som skulle varit nog att för tillfället hjälpa snpplikanten, brydde han sig väl inte om, men därmed skulle affären ingalunda varit utagerad. Han kände sig tvärtom öfvertygad om att han efter ett sådant bevis på svaghet kunde vänta ett obestämdt antal vidare besök, och därför varhans tonfall knappast en hårsmån mildare, då han svarade:

— Ni har inte mera rätt att få någonting af mig än af många andra, och jag kommer därför bestämdt inte att underhålla er. Om jag slipper höra eller se något vidare af er, skall jag ännu den här gången låta nåd gå för rätt, men kom ihåg att om ni en enda gång till låter mig höra knäpp eller kny från er, låter jag utan vidare polisen skicka er härifrån med fångskjuts.

Löjtnanten hade redan glömt den ögonblickliga, lilla vekhet Maris ödmjukhet framkallat hos honom och erfor intet annat än förbittring öfver hennes »fräckhet». Men hon hade också glömt ödmjukheten, retad af de första ord han yttrat.

— Det är inte sant, det vet löjtnanten själf, att jag har andra, som jag kan begära hjälp af, sade hon, förbittrad i sin tur. — Och inte skall jag besvära löjtnanten häller härefter, det må gå huru som hälst. Men skämmas sku’ löjtnanten att vara så hård mot en stackars flicka, som bara gjort hvad han bedt, och går det alldeles på tok med mig, så är det mest löjtnantens fel, det kan jag säga för Gnd.

— Ut med er! var alt hvad löjtnant Kraus svarade, i det han öppnade dörren för sin ovälkomna gäst. Men då hon väl var ute i trapp-uppgången, tilläde han, ändå skarpare än förut:— Kom ihåg hvad jag sagt om polisen! Om ni gör minsta försök att bråka vidare, anmäler jag er ögonblickligt.

Mari knyckte sturskt på nacken, där hon gick nedåt trappan, utan att svara ett ord. Men då hon kom ut på gatan,

trängde sig hela tröstlösheten af situationen med ens så häftigt på henne, att hon brast i gråt.

Hon hade ju ingen att vända sig till och kunde inte ens räkna på annat tak öfver huf-vudet för natten än hos en eller annan af de få kvinliga bekantskaper hon hade i Helsingfors, ty »madamen», hos hvilken hon bott de två sista veckorna, hade rentaf kört ut henne, då hon inte kunde betala för sig. Men om hon också kunde få en sofplats, var det värre med kvällsvarden, som tillika skulle göra tjänst för den middag hon inte ätit, — och i morgon skulle det vara lika igen.

Hon gret bittert en stund, men småningom fick en sådan slö likgiltighet makt med henne, att tårarna upphörde att rinna och alla andra tankar utträngdes af den på nattkvarter. Hon stannade ett ögonblick vid gathörnet och torkade sina Ögon med näsdukssnibben, men innan hon ännu beslutat hos hvem hon skulle klappa på för natten, stannade en yngre man, som kom gående längs Esplanadgatan, framför henne och betraktade henne ett ögonblick för att för-säkra sig om hvem hon var — eller möjligen om huru hon såg ut.

— Nej, se på Grönlunds Mari! sade han muntert. — Hvar i all världen har Mari hållit hus, så vi inte träffats sedan maskeraden i julas? och hvart är Mari nu på väg?

— Just ingenstans. Jag har varit på landet och är inte riktigt stadsbo än, så jag ämnar mig till en bekant för i natt

— Åh! det är ju långt ännu till sofdags. Mari har god tid att komma ut och åka ett slag med mig, och se'n få vi oss någonting till lifs. Eller är Mari alt ännu så styf på sig, att hon inte bryr sig om någon muntration?

Det var hon knappast numera. Och om tanken på »muntrationen» inte förmådde rubba hennes likgiltighet, så innebar den ju i alla fall en lösning af kvällsvardsfrågan. Besöket hos löjtnanten hade knäckt den smula styfhet hon hade kvar, så att hon inte kom sig för att genast svara nej, och innan hon ens redigt bann tänka på hvad inbjudningen egentligen innebar, hvisslade hennes bekantskap på en isvostschik, som omedelbart körde fram.

Ett ögonblick såg hon på åkdonet med samma slöhet, som hvilat öfver henne under den sista kvarttimmen. Men i det nästa klarnade situationen med ens till alla sina drag, ochdet förmådde henne att kasta en uppmärksamt mönstrande blick på den, som bjudit henne ut.

Så knyckte hon igen på nacken, alldeles på samma sätt som nyss förut i löjtnant Kraus' trappa, och steg upp i droskan, som omedelbart körde i väg, utåt stadsporten till.

*

VII.

Något senare samma afton satt löjtnant Henry Krans i skötet af statsrådets familj, där han som vanligt tillvann sig allas och icke minst fröken Almas sanna gillande för sina uttalanden i de olika dagens frågor, som råkade komma på tapeten. Det fanns få ämnen mellan himmel och jord, rörande hvilka löjtnanten skulle tvekat att yttra en åsikt, såvida han nämligen kände sig säker om sina åhörare. Annars teg han hälst, eller sparade åtminstone sina uttalanden tills så mycket blif-vit sagdt, att han utan risk kunde fälla omdömen, så väl reflekterande det viktigaste af föregående yttranden, att löjtnanten aldrig stötte någon annan för hufvudet än möjligen en eller annan ungdom, med hvilken det inte var så noga. Och till och med det undvek han, så vidt sig göra lät.

I kväll var han mera talför än vanligt, troligen tack vare det särdeles tacksamma auditoriet, som bestod endast af statsrådinnan, hen-nes dotter och äldre, ogifta syster, hvilken på grund af sin döfhet knappast hörde hälften af samtalet och på grund af sin öfverseende god-hjärtenhet skref den andra hälften på den underliga, nya tidens konto, den hon inte kunde förstå och därför, märkvärdigt nog, inte häller ville fördöma.

Statsrådet underhöll nämligen en besökande inne i sitt arbetsrum, en gammal bekant från Joensuu, hvilken emellanåt företog små resor till hufvudstaden och då aldrig försummade att besöka statsrådet, som i sin tur åter uuder sina ämbetsresor alltid »tog in» hos mannen, både i Joensuu och på hans präktiga egendom i Libelits, där man hade det bra mycket bättre än på gästgifveriet och dessutom inte behöfde anlita dagtraktamentet.

Först då tebordet var redo, kom statsrådet in med sin gäst, som inte behöfde presenteras, då han var gammal bekant i huset och erinrade sig löjtuant Kraus både sedan skolåren i Kuopio och sedan dennes vistelse i Karelen.

Statsrådinnan såg inte särskildt förtjust ut öfver gästen, ehuru hennes man mera än en gång förklarat för henne huru nödvändigt det var för en man i hans ställning att underhålla beröring med olika klasser af samhället. Han kunde ju snart sagdt hvilken dag som hälst vänta en utnämning till guvernör, och då voredet af största vikt att hafva försänkningar i landsorten.

Såsom inbiten diplomat underlät statsrådet alltid att lyfta ens en flik af den slöja af hemlighetsfullhet, som hvilade öfver hans värkliga beröringspunkter med andra samhällsklasser, beröringspunkter, om hvilka statsrådinnan emellertid hade mera än en aning, som ingalunda gjorde landsortsbesökarne mera välkomna.

Statsrådets ställning, sådan han betraktade den, medförde en hel del obligationer, dem han inte kunde möta utan en mängd utgifter, som slukade mera än hans lön och därför gjorde bekantskaper med »täta» representanter för andra samhällsklasser både önskvärda och nödvändiga. Och i alt, som rörde hans begrepp om deras samhällsställning, var statsrådinnan totalt utan inflytande på sin man, det visste hon nogsamt och uttalade sig därför numera aldrig åt detta håll.

Inom sig erkände statsrådet visst att de »täta» vanligen inte gjorde någon lysande figur i sällskapsvärlden, men då han i regeln tog emot dem i allsköns enkelhet i sin familjekrets, betydde detta mindre, äfven om situationen där emellanåt blef en smula ovig.

— Löjtnant Kraus — åhjo, visst äro vi bekanta! försäkrade Joensuu-kommerserådet, dåvärden redde sig till att presentera de båda herrarna. — Fast du är större lejon nu för tiden, än då vi luutade i kapp i Kuopio. Ja, ja! ingen visste på den tiden att jag skulle sluta som kommerseråd och »Kausin Heikki» som kurtisör af alla fina fröknar i hufvudsta’n. Minns du ännu huru vi, en fem, sex man, salade ihop till en kardus kosack och du snöt hela kardusen, när vi andra råkade i slagsmål om delningen?

Kommerserådets hågkomster från sin vårliga ungdom tycktes inte riktigt slå an på löjtnanten, hvars lösa, oformliga läppar drogo sig till ett ansträngdt leende under de otillräckligt skylande mustascherna, i det han riktade en fråga till fröken Alma som om han alls inte märkt att den »täte» talade till honom.

Statsrådet, som häller inte käude sig behagligt berörd af kommerserådets ungdomsminnen, skyndade att afstyra vidare, mindre behagliga anspelningar genom en uppmaning till sällskapet att stiga in i matsalen, där det trefliga, väl arrangerade tebordet stod färdigt. Till en början lyckades också manövern, men sedan fröken Alma, som onekligen tog sig bra ut, där hon stod vid teköket, belyst ofvanifrån af hänglampan, förhjälpt enhvar till en kopp af den ångande drycken, öppnade kommerse-rådet på nytt sin språklåda. Han kunde inte riktigt smälta löjtnantens öfverlägsna sätt att ignorera honom och fäste sig inte det minsta vid möjligheten att denne kunde känna sig sårad af altför öppna anspelningar på förgångna dagar och händelser.

— Vi ha nog råkats också senare, upptog han på nytt samtalstråden — då Krans bodde i Joensuu, fast vi inte voro särdeles goda vänner de åren. Kommer du ihåg huru arg jag var, då skogen med ens var borta från det där kronohemmanet jag höll på att köpa till skatte ? — Det var det fiffigaste tag Krausen gjort i sitt lif, vände han sig med ett skratt, som skakade hela hans välfödda varelse, till statsrådet. — Men så skällde jag också ned honom till byxor och tröja, för den fiffigheten kostade mig mina modiga fyrkar. Ja, d. v. s. nog var det ju egentligen kronan, som betalade fiolerna, men jag miste en vacker förtjänst. Den och mera till strök i Kransens ficka.

Löjtnanten såg ut som om han med nöje kunnat svälja kommerserådet helt, såsom en ostra, men svarade ingenting, hvarför statsrådet än en gång gjorde en flankattack, genom att rikta en direkt fråga till den pratsamma Joensuubon om huru han tyckte att hufvud-staden gått framåt, sedan han senast var där.— Åh, Helsingfors har ju blifvit förfärligt schangtilt, men då hvar man i landet betalar för grannlåten, är det inte under att ni har råd. Fast nog skulle både eu och annan hälst låta bli att betala, om han visste huru galet det ofta går till i hufvudstaden, det är jag säker om.

— Huru så? hvad menar bror?

Det var en af ställningens mindre angenäma nödvändigheter att brorskål då och då måste drickas med en eller annan representant för de täta samhällsklasserna.

— Jag menar bara att en massa pengar plottras bort på alla möjliga galenskaper, som heter moderna och kallas för framsteg. Den ena hittar på ett, den andra på ett annat, och alla få de statsbidrag, och alla äro de lika tokiga. En målar en tafla, som ingen kan säga om den föreställer en ko eller en röd lada, och han får stipendium af Konstföreningen, som får sina pengar af kronan. En annan skrifver en svinaktig bok — ja, ursäkta ordet, men det är sant — och han får statsunderstöd, en tredje skickas utrikes med krono-pengar för att bli fädoktor, och en fjärde får skjuts och dagtraktamente för att resa till Lappland och titta på mån. Man kan inte låta bli att bli arg, när man tänker på att man själf hjälper till och betalar för så'nt.Statsrådet producerade ett menande smålöje, afsedt att uttrycka förstående öfverseende med den tätes excentricitet, men var oförsiktig nog att inte inskränka sig endast därtill.

— Bror har otvifvelaktigt rätt däri att man nu för tiden går alldeles för långt i libe-ralitet gentemot en mängd s. k. moderna sträf-vanden, sade han medlande. — Men å andra sidan måste bror också erkänna att många sådana sträfvanden äro värda både uppmuntran och understöd.

— Det vete tusan om de äro värda någonting alls, men vi veta alla att en mängd pengar kastas bort, som nog skulle behöfvas för annat. Tag nu för exempel de där omskrikna samskolorna! Huru mycket kosta inte de kronan hvart år? och hvad nytta göra de? — jo, sådan nytta att snart hvarenda dam i Helsingfors vet lika mycket som en doktor och hör till federation och annan skamlöshet. Inte behöfde man någon federation förr i världen, men man hade inte samskolor häller, utan lät flickorna lära sig att sticka strumpor och laga mat.

Men där råkade kommerserådet vackert ut, ty fröken Alma, som sedan hon fyllde tjugufem år lidit af intermittenta anfall af mild eman-cipationsfeber, hade också tagit en reserverad del i federationssträfvandena, reserverad, emedanhon ännu inte kunnat besluta sig för att anse alJa karlar såsom odjur, men ändå erfor ett visst behof att protestera mot att så många af dem hängde fast vid det mera eller mindre fördärfvade ungkarlsståndet. Och hennes små sträfvanden kunde löjtnant Eraus själffallet inte låta någon nedsabla i sin närvaro — för att nu inte alls tala om det gynsamma tillfället att gifva den minnesgoda Joensuuvännen ett hugg.

— Det förefaller som om man i landsorten inte hade någon riktigt klar föreställning om sträfvandena i hufvudstaden, sade han med en viss öfverlägsen värdighet, men utan att vända sig direkt till kommerserådet — och då är det ju helt naturligt att man bedömer dem orättvist. I småstäderna, där hvar man känner den andra och har noga reda på alt, som händer, behöfves själffallet ingen allmän organisation för att öfvervaka sedligheten. Men här i Helsingfors, dit folk samlas från alla landsändar och där just landsortsborna tro sig kunna ostraffadt gifva fria tyglar åt sina laster, här är förhållandet ett annat. Här är en sådan organisation nödvändig, och därför borde hela landet känna sig tacksamt mot de ädla kvinnor, som tagit det svåra och alt utom angenäma värfvet om händer, ja, jag anser att också män, som ha tid och tillfälle därtill, borde

&göra det till en hederssak att ansluta sig till federationsrörelsen. — Men tyvärr äro de flesta af oss altför upptagna af annat, slutade han, likasom ursäktande, efter en kort paus.

Fröken Alma gaf löjtnanten en så varmt tacksam blick som hennes blacka ögon kunde åstadkomma, medan kommerserådet med ett uttryck af mållös förvåning sökte smälta harangen tillräckligt för att svara såsom sig borde. Linan han dock lyckats fnllt hämta sig, sköt statsrådet sin stol tillbaka, steg npp och af-klippte därigenom all vidare diskussion.

Men så snart han inne i statsrådets rum genom ett par bolmande bloss öfvertygat sig om att hans pipa var väl tänd — statsrådet var konservativ nog att underhålla en väl fur-nerad piphylla — gaf kommerserådet luft åt sina känslor.

— Det var mig en huggare, den där Krau-sen! sade han med eftertryck. — Han håller ju tal som sjn sockenskräddare på en gång, men inte går det i mig, inte. Jag vet nog af mera än en bondjänta bara i Libelits, som

kunde ge honom så'na sedlighetsbetyg, att de skulle grina f-n så illa i federationen, ifall han behöfver papper för att slippa in i den.

Statsrådet svarade ingenting direkt, emedan han alls inte hade lnst att fortsätta samtalet i samma riktning. Han hade under hela afto-nen förgäfves väntat på lämpligt tillfälle att taga till tals ett förfallet lån, det kommerserådet inte häller vidrört, och insåg att han nn på ett eller annat sätt måste komma till det obehagliga ämnet. I stället för att svara på sin gästs tämligen tydliga vinkar om löjtnant Kraus' sedlighetsståndpunkt — hvilken på det hela var statsrådet djupt likgiltig —, stötte han därför kommerserådet skämtsamt i sidan med pekfingret, knep ihop vänstra ögat och sade: »sakta, sakta! min heders bror! vi voro väl inte precis änglar, vi häller, förr i världen, men det hindrar en väl inte från att vid mognare år se saker och ting från en allvarligare synpunkt. — Isynnerhet», tilläde han med plötslig inspiration, »om man ej ställt bättre för sig än att man länge och väl måste dragas med surdegar från ungdomstiden.»

Därmed hade han, om också med en viss ansträngning, fått tag på en ingress, och innan järnet hann svalna, smidde han på med så lyckligt resultat, att den täta representanten för de andra samhällsklasserna, förrän han gick, tagit en ny skuldsedel — med tillägg af en del räntor — i utbyte mot den gamla. Denna ref statsrådet med en känsla af mycken lättnad i små stycken, så snart han blef ensam.

Inne i salen tackade statsrådinnan hjärtligt löjtnanten för hans »ridderlighet», och frökenAlma ledsagade sin mors ord med ett par så talande ögonkast, att löjtnant Kraus alls inte såg tura den gamla, döfva tanten då och då i tankarna skakade hufvudet öfver sin stickning. Auditoriet var så sympatiskt, att han inte ett ögonblick kom ur den ridderliga stämningen, utan talade sig så varm, att han till slut kände sig själf nästan öfvertygad om att han värkligen hyste alla de vackra åsikter han uttalat. Och då han tog afsked, kysste han alla de tre damerna på handen.

Men medan han sedan vandrade hemåt, kunde han ändå inte besluta sig för ett afgö-rande steg, så samvetsgrant han än genomgick skälen för, å ena sidan omedelbart frieri och å den andra ett uppskjutande till längre fram. Han kände sig visst nära nog öfvertygad om att fröken Alma inte skulle svara nej, men icke desto mindre kände han sig mera böjd för uppskof. Det kunde ju i ingen händelse skada att ännu se sig omkring en smula.

*

VIII.

Det dröjde länge, innan löjtnant Kraus fick sömn den aftonen, så fullständigt upptogo tankarna på ett möjligt giftermål hans sinne. Han hade längesedan kommit till klarhet rörande de fordringar hans blifvande hustru måste uppfylla, men ännu hade han inte under sina rekognosceringar på societetens fält funnit någou, som på samma gång fullt motsvarade dessa fordringar och kuude antagas böjd att blifva löjtnantska Kraus.

I grund och botten kände sig löjtnanten nog öfvertygad om att andra hyste lika stor respekt för rikedom som han själf, men då han inte gärna kunde använda fastighetsbref och andra värdepapper såsom bilagor till ett frieri, var det inte så alldeles lätt att bibringa eventuella vederbörande en riktig uppfattning af hvad han i självfva värket hade att bjuda. Ty så pass väl kände också han det gängse åskåd-ningssättet bland icke-affärsmän, att han visste huru litet böjd man i allmänhet numera varför att taga för värklig förmögenhet den massa valutor, hvarmed en sågegare kunde och måste röra sig.

Fröken Alma förkroppsligade i alla fall hans anspråk i det närmaste och skulle troligen befinnas mera villig att taga honom, än någon annan han kunde tänka på. Hennes far var visst i en del afseenden en något tvif-velaktig siffra, men å andra sidan kunde det också lätt nog hända, att under för handen varande förhållanden just sådana individer komme att flyta öfverst. Och i alla händelser hade statsrådet så goda familjeförbindelser löjtnant Kraus gärna kunde önska. Det var nära på den viktigaste punkten, ty så stort förtroende löjtnanten än hyste för sin förmögenhet såsom social grundval, kände han dock alltid att denna grundval kunde bringas att vackla, såvida

han inte kunde stödja den genom inträde i en familj af anseende.

Ända från den dag då han vetat sig behållen nog att inte mera behöfva egna all sin uppmärksamhet åt samlandet af pengar, hade löjtnant Kraus oföränderligt behållit i sikte målet att vinna en framskjuten ställning i sällskaps världen. Till en början hade han mött förödmjukelser i mängd, men hade sväljt dem tappert. Och ständigt hade han haft urskil-ning nog att kultivera bekantskaper, som kundeföra honom ett om än så kort steg framåt — tills han känt sig tillräckligt säker på det nya trappsteg, dit han trängt upp, för att i sin tur mera eller mindre öppet vända ryggen åt dem, som oaktadt sin första kyliga stämning i alla fall låtit bruka sig såsom redskap för social nyodling.

Han tände en ny papyross och sträckte sig välbehagligt i sin breda, bekväma säng, medan han lät tankarna sväfva tillbaka öfver hela den långa utvecklingsgången, från de två åren -i junkarskolan och den eländiga tiden såsom fänrik i armén, genom den hårda arbetsperioden sedan han tagit af sked och de hänsynslösa spekulationerna för att först komma på egna fötter, till den dag då han kunde lämna ödemarkerna och såsom burgen karl bosätta sig bland andra människor.

Yillmanstrand hade visat sig vara ett godt val såsom ett första trappsteg, ty bland sommargästerna där var det inte svårt att göra sig angenäm. De höllo sig inte med egna hästar och ekipager, men voro villiga nog att begagna andras. Och då han senare begynte vistas alt oftare i Yiborg, visade sig några af sommarvännerna tacksamma nog att komma ihåg honom, så att han inte fann det synnerligt svårt att bli upptagen i societeten där.Bäst hade han dock lyckats i Helsingfors, sedan han ändtligen trott sig kunna våga det stora steget att flytta dit. Där var så mycket mera lif och rörelse i hufvudstaden, att upp-klättringen från pinne till pinne på societetens stege gått långt hastigare än han kunnat hoppas, tills han redan nu, efter endast några månader såsom Helsingforsbo, på goda skäl kunde tro sig i stånd att realisera sin länge omhuldade plan om förbindelse med en familj, hvars ställning i samhället skulle göra hans egen fullständigt säker.

Att statsrådets affärer voro alt utom goda visste han nog, men han visste också att högst några få tiotusental mark vore tillräckliga för att klarera de pressanta affärerna, och det priset både kunde och ville han gärna betala för sitt inträde i familjen — såvida han nämligen inte fann någon förmånligare förbindelse.

Om det ej varit för både statsrådets och statsrådinnans släktingar, skulle löjtnant Kraus helt visst slagit alla tankar på deras dotter ur hågen, ty statsrådets rent personliga anseende var knappast af tillräckligt solid art för att därpå fota någon annans ställning i socie-teten. Och hvad fröken Alma beträffade, så gjorde sig löjtnanten inga öfverdrifna illusioner. Såsom värdinna i ett förmöget hem skulle hon alltid veta att fylla sin plats, därom varhan fullt öfvertygad, men mera kunde han inte vänta, ty några briljanta gåfvor egde hon ej. Men det var ju också på det hela en bisak.

För så vidt löjtnant Kraus visste — och han hade sett sig omkring flitigt nog — fanns det ingen annan ungdom bland dem han kunde tänka på, bättre lämpad att bli hugnad med hans val än fröken Alma. Ja, d. v. s. utom Hilma Tornhjelm, Fiskbybaronens dotter, hvars bekantskap löjtnanten gjort under vintern. Hon vore nog ett bättre parti i alla afseenden, såg bättre ut, förde sig som om hon varit född till den främsta platsen hvart hälst hon än kom och gjorde alltid intryck af förfinad elegans, ehuru hon säkert inte gaf ut på långt när lika mycket för sin toalett som fröken Alma.

Hvarpå detta intryck berodde hade löjtnanten ingalunda klart för sig, men den instinkt, som vanligen hjälpte honom att någorlunda riktigt bedöma förhållanden, om hvilka han inte egde någon kunskap, sade honom i alla fall att grunden därtill låg under ytan, var medfödd och hvarken ett resultat af uppfostran eller omgifning. Han skulle nog aldrig ens för sig själf erkänt att »ras» kunde förläna en prägel af något distingueradt åt en eller annan individ, eller åt hvad hälst denne sade eller gjorde, men i grund och botten hyste handock en viss omedveten respekt just för den prägel af ras han själf så grundligt saknade och som han på det hela så sällan mött hos andra.

Frågan var endast den huruvida där fanns ringaste hopp om framgång hos fröken Tom-hjelm, men därvid räknade löjtnanten åter på sin odisputabla förmögenhet. Han sade sig väl inte att hans personlighet i förevarande

fall hade ytterst ringa utsikter att hjälpa honom till målet, meu han var så medveten därom i alla fall, att han endast kalkylerade sina chanser såsom rik karl.

Att den gamla familj epossessionen Fiskby var högt intecknad visste han och antog därför att fröken Hilma ingalunda endast såsom tidsfördrif egnade sig åt sin tjänst såsom bankkassör, om hon också under alla omständigheter bar hufvudet minst lika högt som någon annan. Härpå grundade han sina beräkningar och förhoppningar, ty om hon också inte kunde förutsättas villig att ingå ett giftermål för pengar för sin egen skull, så var det ingalunda omöjligt att hon skulle göra det för sin far och för Fiskby, som annars troligen komme att förr eller senare gå under klubban.

Baron Tornhjelm intog en värkligen framstående social ställning, så att hans svärson —förutsatt att denne kunde uppbära ställningen — utan vidare komme att höra till de främsta, fullkomligt oberoende af eget ursprung. Visst hade baronen rykte att vara en inbiten aristokrat, men »nöden tviugar hund i band», tänkte löjtnanten småleende, och huru som hälst kunde han nog inte räkna på många friare till sin dotter, villiga och i stånd att utan vidare placera några hundratusental i Fiskby, som nog, efter alt hvad man sade, hade ressurser, blott det fanns kapital att utveckla dem såsom sig borde.

Men försiktigt måste saken bedrifvas, det insåg till och med löjtnant Kraus. Endast ifall fröken Hilma fann tillfälle att småningom göra sig förtrolig med tanken på honom såsom sin möjligen blifvande man, kunde han hoppas att hon skulle tillräckligt klart utreda fördelarna af en sådan förbindelse för att upptaga propositionen gynsamt.

Han måste finna någon utväg att visa henne huru rik han värkligen var och huru villig att liberalt använda sin rikedom, utan att låta henne misstänka någon afsikt därunder — och likaså någon utväg att närma sig baronen själf.

Till en början var det väl bäst att öfver-flytta sina affärer till den bank, där fröken Hilma var kassör, så att hon själf kunde semed hvilka summor kan rörde sig. Och hvad hennes far beträffade, så hade han hört att Fiskbv egde en betydande, obegagnad vattenkraft, rörande hvilken han väl kunde göra baronen något antagligt och fördelaktigt förslag, så snart han inhämtat närmare upplysningar.

Det var i alla fall väl värdt att försöka. I nödfall återstod ju alltid fröken Alma, som inte tycktes vara synnerligen eftersökt af antagliga giftermålskandidater — »troligen på grund af fadrens dåliga affärer», tilläde löjtnanten i tankarna, likasom till förklaring och ursäkt.

Och därmed somnade han slutligen, ändå mera belåten både med det närvarande och med utsikterna för framtiden, än då han kom hem från statsrådets.

*

IX.

Löjtnant Kraus var inte den, som lät gräs gro under sina fotter, sedan han en gång fattat ett beslut. Inom några dagar hade han slutfört förberedelserna för den beslutna kampanjen, hade öfverfört sina affärer till den bank, där fröken Hilma var kassör, och hade vidtagit alla nödiga mått och steg för att skaffa sig noggranna upplysningar såväl om vattenkraften. på Fiskby som om tillgången på virke längs det vattendrag, som genom Fiskby-ån fann sitt utlopp i hafvet. Ty det förstod han utan vidare att endast ifall han kunde framlägga ett väl genomtänkt affärsförslag, fanns där någon utsikt för dess antagande och hans eget mottagande af baron Tomhjelm, som var lika mycket känd för sin konservatism i affärs-väg som för sin ringa lust att inlåta sig med folk han inte närmare kände.

Sina transaktioner med banken utförde löjtnanten framgent alltid i egen person, men fann därvid aldrig tillfälle att inleda något slagskonversation med fröken Hilma utöfver de nödvändiga fraser själfva transaktionerna gåfvo

anledning till. Lust saknade kan ingalunda, men ett visst obeskrifligt något i den eleganta kassörskans jämna förbindligket drog upp en osynlig barrier mellan kennes person ock bankens kunder, en barrier, den löjtnanten instinktmässigt tvekade att öfverskrida. TJtom banken däremot försummade kan intet af de få tillfällen, som erbjödo sig, att visa kenne all den uppmärksamket kennes bra nog kyliga sätt möjliggjorde. Den föreföll honom rent af märkvärdig, den tafatthet kan erfor i kennes närvaro, isynnerhet jämförd med hans medvetna säkerhet gentemot fröken Alma och kennes familj. Men jämförelsen värkade på intet sätt afskräckande, snarare tvärtom, såsom en eggelse till nya ansträngningar.

Inom några veckor hade kan inhämtat alla till buds stående upplysningar angående såväl Fiskby som trakterna däromkring, ock då beslöt kan sig för ett raskt steg samt begaf sig en eftermiddag till den äldre, kvinliga släkting, kos hvilken fröken Hilma bodde. Där sände kan in sitt kort till den sistnämda ock anhöll om ett kort samtal.

Den unga flickan kände sig visst en smula förvånad öfver besöket, men var fullt lika obesvärad som vanligt, då hon tog emot löjtnantKraus och förbindligt frågade hvarmed hon kunde vara till tjänst. Det föll henne helt enkelt alls ej in att antaga det han gjorde en vanlig visit.

Någon önskan att hans besök skulle fattas så hyste löjtnant Kraus inte häller för tillfället, utan förklarade genast i praktisk ton att han tagit sig friheten uppvakta fröken Tornhjelm i af sikt att anhålla om ett par affärsupplysningar.

— Fröken är ju själf på sätt och vis inne i affärslifvet, tilläde han — och hoppas jag därför fröken inte illa upptar min djärfhet.

Fröken Hilma böjde artigt på hufvudet, och löjtnanten afvaktade intet annat svar, utan fortsatte omedelbart i samma affärsmässiga ton som förnt:

— Tror fröken att baron Tornhjelm skulle lyssna till något förslag att exploatera vattenkraften på Fiskby, eller måhända till och med vara hugad att sälja den?

Till en början erhöll han intet annat svar än det uttryck af ytterlig förvåning, som spred sig öfver fröken Hilmas ansikte, hvarför löjtnanten skyndade tillägga en förklaring af innehåll att han inte ansett sig berättigad vända sig till baron Tornhjelm själf, innan han inhämtat så många upplysningar af olika slag, som möjligen kunde erhållas. Därför hade han dristat vända sig till fröken, då han inte ansettdet vara omöjligt att fröken hade sig något bekant om sin fars åsikter i frågan.

— Jag vet värkligen så godt som ingenting, svarade hon fundersamt, utom att min far helt säkert inte säljer den minsta bit af .Fiskby. Och några planer beträffande vattenkraften har han inte häller numera, efter livad jag tror. Men, slutade hon, ännu mera tveksamt än förut, — kanske kunde han besluta sig för ett eller annat företag. — Jag vet värkligen ingenting, som löjtnanten ser!

— I så fall tror fröken åtminstone inte att baronen skulle illa upptaga en förfrågan i sådant syfte?

— För ingen del, men — ja, jag kan ju så gärna tala rent ut, det är ändå ingen hemlighet. Pappa skulle säkert inte tänka på något företag, som fordrade större kapital. Han är inte rik.

— Vattenkraften i och för sig är kapital nog, om han därmed ville ingå såsom delegare i det företag jag tänkt på, försäkrade löjtnanten. — Och därtill ännu en fråga, eller rättare en anhållan: jag hade tänkt själf uppvakta baron Tomhjelm, men då jag inte har äran att vara känd af honom, vågar jag kanske bedja fröken i sitt nästa bref nämna ett par ord om anledningen till mitt besök. Eller anser fröken kanske att det vore bättre om jagförst skriftligen förklarade saken? Jag tror uppriktigt sagdt att jag kommit på en idé, som rätt utförd blefve synnerligen fördelaktig såväl för baron Tomhjelm som för mig själf, och är därför mån om att inleda affären på bästa möjliga sätt.

Hans ord hade en sådan prägel af uppriktig omtanke om affärssidan af saken, att fröken Hilma inte kunde undertrycka ett småleende, då hon svarade att det alls inte var svårt att närma sig hennes far.

— Men, tilläde hon, om löjtnanten inte reser ut till Fiskby förrän nästa vecka, skall jag själf tala om saken för min far och presentera er. Jag reser ut i lördag och stannar hemma hela nästa vecka.

Löjtnant Kraus tackade på det förbindligaste och försäkrade att han hyste betydligt större hopp om framgång för sin plan, såvida han i minsta mån kunde räkna på fröken Tom-hjelms bistånd — om så också endast för inledandet af den första bekantskapen med baronen.

— Det är ett maskinsnickeri i tämligen stor skala jag har tänkt på, sade han förklarande och tilläde skämtsamt: fröken har en viss rätt att veta hvad det är fråga om, då jag dristat bedja fröken om råd.

— Sådant förstår jag mig inte på, men jag vet att pappa på inga vilkor vill höra ta- %las om någonting, som förutsätter lånade pengar och sådant slags affärsbråk. Det afskvr han.

— Det är det alls inte fråga om, försäkrade löjtnanten med illa dold själfbelåtenhet, i det han steg upp för att gå. — Lånade pengar behöfva inte komma i fråga, där jag är med.

Det var det första felgrepp han gjort under hela besöket, hvars oförbehållsamt affärsmässiga anstrykning ingifvit fröken Hilma en gynsammare tanke om löjtnant Henry Krans än hon förut hyst. Men hans skrytsamma hänsyftning på sina pengar berörde henne så obehagligt, att hon, då hon tänkte därpå sedan han gått, begynte känna sig rätt tveksam till mods beträffande besöket på Fiskbv.

Och löjtnanten gnuggade inte sina händer, helt enkelt emedan han inte brukade göra det. Men han kände sig därför ingalunda mindre belåten med utgången af sin visit. Det gick bättre än han själf ens vågat hoppas.

*

X.

— En penningstinn skogssköflare, kort sagdt! hopsummerade baron Tornhjelm samtalet med sin dotter morgonen efter dennas hemkomst. — Det låter inte mycket lofvande, kära Hilma, men vi ha kanske inte råd att vara altför nogräknade. Illa rädes mig emellertid att hela den s. k. affären helt enkelt går ut på ett attentat mot Fiskby skog — och det lyckas inte, så länge jag har ett ord med i laget. —

— Men hvarför säljer pappa egentligen inte skogen, om den skulle förslå att betala inteckningarna?

— Hm! hostade baronen fundersamt. Men efter en kort tystnad tilläde han:

— Kanske är det så godt att jag en gång noga förklarar ställningen för dig. Du bör nog kunna fatta den riktigt, och förr eller senare måste du väl ändå sätta dig in i situationen. Du vet, antar jag, att den första in-teckningen i Fiskby tillkom för att utlösa din farbror från egendomen. De öfriga åter blefvo nödvändiga, då han dog och inte efterlämnade tillräckligt för betäckande af sina skulder, för hvilka jag till största del ingått borgen. Det borde jag väl kanske inte ha gjort, då jag noga taget aldrig hyste synnerligt förtroende för hans affärsföretag — men därom lönar det sig inte att orda. Inteckningarna äro där och måste betalas. En större del af dem utgöres af amorteringslån, hvilka småningom försvinna, men räntorna och amorteringarna falla sig inte lätta att betala, nn då prisen på säd, som dn vet, fallit så oerhördt. Och kapital för att ordna hushållningen på en annan fot ha vi inte, så det får väl gå på samma sätt som hittils i min tid. —

— Men skogen, pappa?

— Skogen skulle möjligen räcka till att betala Fiskbys skulder, men ställningen i sin helhet skulle alls inte bli bättre än nu, tvärtom sämre. Kapital för genomgripande reformer skulle ändå inte finnas; man vore tvungen att låna på nytt, och för flera tiotal år framåt vore egendomens kapitalvärde betydligt förminskadt. En allmän afvärkning förstör alltid en mängd underårigt, växande virke, så att skogen behöf-ver lång tid för att komma i ordning igen. Men genom att årligen sälja så mycket mogenskog, att vi kunna betala räntor och amorteringar, förminska vi alls inte Fiskbys värde, utan hjälpa tvärtom den öfriga skogen att utveckla sig. Om tolf år, ifall jag

håller ut så länge, äro amorteringslånen alla försvunna, och då kunna vi kanske — ifall konjunkturerna äro gynsamma — besluta oss för att sälja så mycket virke på en gång, att vi slippa också de öfriga skulderna och kunna börja tänka på att modernisera vår hushållning en smula. Men det är af mindre vikt. Kan jag lämna Fiskby skuldfritt till dig, så är jag nöjd.

Fröken Hilma lämnade hastigt sin plats vid frukostbordet och slog armarna kring baronens hals.

— Jag bryr mig inte det minsta om hvad jag får, protesterade hon, — och jag kan inte fördraga medvetandet att pappa räknar hvar-enda penni för min skull, det — — — —

— Inte för din skull, barn, afbröt baronen, vänligt, — utan för Fiskbys och allas vår skull, deras, som varit, och deras, som möjligen komma. Det går väl inte ihop med andan i nuvarande tid att hänga fast vid en bit jord endast för det far och farfar och många andra före dem vuxit upp och lefvat där, men jag hör inte till den nyaste nutiden och hyser ingen tvekan om hvad jag vill göra — ochbör göra. Den dag kommer nog ännu då du inser huru rätt jag har — vänta några år!

— Det behöfver jag inte. Jag vet nog att pappa har rätt, fast jag inte kan hjälpa att jag tycker det är orättvist att just pappa måste knoga och spara, utan att själf kunna vänta något resultat af alt sitt bråk. — Om den där skogssköflar-löjtnanten ändå kunde göra ett förslag, som pappa kunde antaga! Huru mycket lättare blefve det inte då!

— Oäfvet vore det inte, medgaf baronen. — Yi kunde åtminstone under en del af vintern vara tillsammans i Helsingfors — sedan ditt år af »oberoende» är slut, ty för ett år till narrar du mig inte att sitta här helt ensam, slutade han halft skämtande.

Fröken Hilma svarade ingenting på den sista anmärkningen, ehuru inom sig lika fast besluten som någonsin att hon inte mera skulle öka sin fars utgifter, men förklarade sig vara »modern nog att tro på skogssköfling», hvar-för hon hoppades det bästa af löjtnant Kraus.

— Löjtnant Kraus! upprepade baronen med tonvikt på namnet. — Det är ett sant ord, om också oförskämdt, att folk i våra dagar inte mera ha namn utan endast benämningar.

Men då löjtnanten följande dag infann sig, mottog baron Tornhjelm honom likväl med stor, om ock en smula styf artighet samt fördehonom kort efter hans ankomst ut på en promenad öfver egorna och nedåt ån till vattenfallet.

Fullt så affärsmässigt hade löjtnant Kraus väl inte tänkt sig besöket, men han hade förstånd nog att utan vidare akseptera situationen. Det var tydligt att baron Tomhjelm inte ens tänkte på att bemöta honom som en vanlig umgängesvän, men löjtnanten tröstade sig med vissheten att hans värd nog skulle förändra ton, då han fann hvilka fördelar besökaren kunde erbjuda honom.

Vattenfallet hade mera än tillräcklig kraft för den tilltänkta fabriken, det kunde löjtnanten se vid första ögonkastet, tillräcklig äfven om den gamla kvarnen — vid hvilken han med god instinkt antog baronen fästa ett visst afseende — lämnades att ostördt fortsätta sin mossbelupna tillvaro. Och lämplig, jämn terräng fans också på båda sidor om fallet, hvil-ket låg så långt från gården, att en fabrik alls inte kunde störa den något dåsiga, men förnämt respektabla stillhet, som omgaf den lummiga parken och den gammalmodiga, omsorgsfullt putsade trädgården. I dessa afseen-den var alt så lofvande det gärna kunde vara.

Men då löjtnant Kraus, efter att hafva meddelat baronen sin åsikt härom, framställdeen fråga rörande skogstillgången på Fiskby, stötte han genast på motstånd.

— Det är väl bäst att vi genast klargöra den punkten, sade baronen med ett uttryck, som inte lämnade något tvifvel om hans ståndpunkt beträffande denna detalj. — Fiskby har rätt goda skogar, men så länge jag eger godset, kommer inte mera att afvärkas än ett visst antal stammar, motsvarande i det närmaste den årliga tillväxten. Om herr löjtnanten baserat sina kalkyler på någon annan grund, är det därför bäst att vi inte .vidare tala om hela saken.

Det lät visst inte lofvande, men löjtnant Krans sväljde ledigt förtreten.

— Så långt'har jag alls inte ännu kommit i mina beräkningar, försäkrade han med största älskvärdhet. — Jag vet nämligen att ett halft dussin mil härifrån, eller så omkring, fins rätt god tillgång på skog, hvilken endast kan användas för handsågade plankor, så länge baron Tornhjelm inte tillåter flottning genom Fiskby å.

— Det blir nog så länge jag lefver, inföll baronen. — De några hundratal mark virkes-egare kunde betala för rätten att flotta kunde inte på långt när ersätta den skada, som själf-fallet skulle göras allenast i trädgården och parken — för att uu ingenting nämna om de otaliga förargelserna.— Alldeles, medgaf löjtnanten. — Men just därför kunde skog köpas till skäligt pris där uppe, tillräckligt för att mata en fabrik under många år.

— Det är möjligt — troligt till och med. Men en sådan affär kräfver betydande kapital.

— Sådant står lätt nog att få, så snart fabriken är bygd och skogskontrakten uppgjorts. Men först en annan sak: kunde det blifva fråga om direkt köp af Fiskbys vattenkraft jämte en tillräcklig jordparcell, naturligtvis, för nödiga byggnader?

— Nej, under inga förhållanden. Alt hvad jag kan och vill göra är att för ett antal år arrendera ut vattenfallet med nödiga tomtplatser samt att under samma tid leverera ett visst årligt minimum af virke till gällande pris.

— Huru många år? frågade löjtnanten en smula kort. Utsikterna tedde sig alt mindre lofvande ju längre det led.

— Hm! tvekade baronen. — Inte flera än hvad jag har möjlig utsikt att lefva — femton på sin höjd. Till sjuttiofem håller jag väl ut, tilläde hau skämtsamt — vi ha inte för vana att dö unga i min familj.

— Det gör, uppriktigt sagdt, en rätt betydande skilnad i mina planer, sade löjtnanten något klenmodigt — men innan jag säger något vidare, måste jag tänka öfver dem en gång till.— Naturligtvis! — och nu vända vi om. Vi komma inte en minut för tidigt till middagen. —

Under denna talades alls inte om affärer, utan rörde sig samtalet om jordbruk i allmänhet och om de genomgripande reformer detta undergått under de sista tio till femton åren. Baron Tornhjelm hade nog följt med alla dessa förändringar och insåg klart såväl hvilka fördelar som hvilka element af risk de medfört för det finska jordbruket, men själf hade han ännu inte gjort någonting för att införa dem på sitt gods.

— Jag är stock-konservativ, medgaf han skämtsamt — på flerahanda grunder, dem jag inte bryr mig om att uppräkna. Nästan lika konservativ som mina torpare, hvilka så godt som alla äro födda och uppvuxna på egendomen sedan generationer tillbaka och därför ha nästan lika god rätt som jag att fortsätta på samma sätt som alltid förut. —

Efter middagen drog sig baronen tillbaka. Han var för gammal att undvara sin middagslur, förklarade han helt oförbehållsamt, och hoppades därför blifva ursäktad för en timme eller så.

— Men herr löjtnanten behöfver väl åtminstone så länge tänka öfver sina planer, tilläde han, så jag antar att tiden inte blir lång.Löjtnanten skulle visst föredragit att bli lämnad i fröken Hilmas vård, men då baronen inte tycktes betrakta hans närvaro på Fiskby såsom något annat än ett affärsbesök, kunde han själf inte gärna se saken från någon annan synpunkt.

Han tog därför genast itu med sina kalkyler och kom snart nog till slutsatsen att utsikterna i rent affärsafseende dock icke voro så mörka som de förefallit. Att fabriken skulle kräfva långt större kapital än han tänkt sig var självfallet, då baronen inte ville låta sina skogar ingå i företaget, för hvilket säker, tillräcklig tillgång på virke var ett grundvilkor. Men det kunde arrangeras och värkade endast att löjtnantens vinstandel blefve så mycket större, ty att affären i och för sig var god kunde numera ej dragas i tvifvel.

Frågan gällde endast att bedrifva saken så, att baronen blefve medintressent i fabriken. Att endast arrendera hans vattenkraft skulle inte bringa löjtnanten i sådana relationer till fröken Hilmas far som han hoppats. Och detta var ändå en viktig punkt på programmet, om han också under uppgörandet af beräkningarna för fabriken funnit denna väl värd att tänka på äfven utan några bisynpunkter.

Han funderade länge och väl på saken, hela tiden dunkelt medveten af att Fiskbv gjortett helt annat intrvck på honom än han väntat och att fröken Tornhjelm därför syntes mera oåtkomlig än förut. Baronens affärsställning var, trots de höga inteckningarna, ögonskenligen åtminstone inte omedelbart hotande och kontanter följaktligen af mindre betydelse för honom än löjtnanten förutsatt

Men därför uppgaf denne ingalunda hoppet om framgång. Fröken Hilma var säkert inte den, som kunde finna sig väl i en ställning som hennes. Hon var ju dagligen i Helsingfors i tillfälle att se huru mycket det värk-ligen betydde att vara rik och skulle därför troligen ej underskatta honom, blott han komme på sådan fot med henne, att ett frieri kunde komma i fråga.

Såsom vanligt då löjtnant Kraus på fullt allvar tog ihop med någon praktisk fråga lyckades han slutligen finna en lösning af svårigheten, för så vidt han kunde se, lika aksep-tabel för baron Tornhjelm som för honom själf. Och därmed begynte han med största ifver utföra en ny räcka kalkyler, fotade på den nya kombination han kände sig öfvertygad om att baronen skulle befinnas böjd att antaga.

Han hade ej slutat ännu, då eftermiddagskaffet hämtades upp på hans mm, men en half timme därpå uppsökte han baronen och framlade sitt omsorgsfullt utarbetade förslag.Detta gick i korthet ut på ett bolagskap, i hvilket baronen skulle taga del med värdet af sin vattenkraft, kapitaliseradt på grund af den summa, för bvilken ban vore villig att utarrendera fallet, medan resten af nödiga medel skulle tillskjutas af löjtnanten. Vidare skulle baronen årligen leverera ett visst, be-stämdt minimum stock till fabriken, hvars öf-riga bebof af virke skulle fyllas från de skogar löjtnanten omedelbart ämnade inköpa i trakter, därifrån flottning genom Fiskby-ån kunde ifrågakomma — förutsatt naturligtvis att baronen tilläte flottning till fabriken. Denna skulle betala gällande pris för virke såväl till baronen som till löjtnanten och dess nettovinst sedan fördelas i förhållande till det af hvar-dera insatta kapitalet — öfverenskommelsen eller bolagskapet att gälla för femton år.

Löjtnant Kraus framstod aldrig till större fördel, än då han hade tillfälle att tala i affärer. Med klarhet och precision framlade han siffror och fakta, beräkningar och planer samt lyckades utan synnerlig möda öfvertyga baronen om att hans förslag värkligen var värdt afseende, såsom innebärande ingen risk för egaren till Fiskby, men väl utsikt till långt större inkomst från den årliga skogsafvärk-ningen, än baronen någonsin ens tänkt sig.— Detta nu för så vidt herr baronen inte vill tänka på att sälja en större mängd skog, slutade löjtnanten, med ett sista försök att rubba den konservatism, hvars värkliga natur han alls ej kunde fatta. — En jämförelsevis obetydande utvidgning af den fabrik jag föreslagit skulle göra det möjligt att inom några få år realisera en storartad summa för Fiskbys skogar.

— Låt oss inte spilla ord därpå, af böj de baronen. — Ingen utsikt till vinst kunde locka mig att frångå mina föresatser i den punkten. Men om herr löjtnanten är böjd för affären sådan den nyss framställdes och själf vill placera ett större kapital i skog, så har jag, för så vidt jag nu kan se, ingenting af vikt att invända — ehuru jag naturligtvis måste förbehålla mig tid att grundligt sätta mig in i alla detaljer af planen. —

Därom var löjtnant Kraus självffallet fullt ense. Herrarna gingo än en gång ned till fallet, där löjtnanten anställde några mätningar, och sedan det afgjorts att baronen, såvida han antog förslaget, själf skulle komma till Helsingfors för att uppgöra affären, begaf sig löjtnanten nästa morgon tidigt på återväg — utan att ba funnit tillfälle till vidare än utbyte af några få ord med fröken Hilma, som var artig nog, men ohjälpligt kylig.

*

XI.

Baronen beslöt sig redan inom några dagar för att antaga löjtnant Kraus' förslag, sedan han likvisst skärskådat detta från alla tänkbara sidor och grundligt öfvertygat sig om att risken hvad honom själf beträffade var så godt som ingen, medan däremot de antagliga fördelarna tedde sig särdeles lofvande. Han följde därför sin dotter in till Helsingfors, så snart hennes permissionsvecka var slut, och vände sig där genast till en lagkarl i och för affat-

tande af nödiga handlingar och kontrakt.

Dokumenten kräfde endast ett par dagars tid, då såväl baronen som löjtnant Kraus voro ense om att uppgöra dem så enkelt och med så få detalj bestämningar som möjligt. Så snart de voro färdiga förseddes de med underskrifter, och då det väl var gjordt, anhöll löjtnanten om äran att få bedja baronen och fröken Hilma intaga middag hos sig »för att såsom sig borde fira afslutandet af affären» — en bjudning, den baronen inte ansåg sig kunna afböja utan att visa sig direkt ohöflig.— Det är väl en af de ställningens nödvändigheter vi få lof att underkasta oss, sade han till sin dotter, då han meddelade henne löjtnantens inbjudning. — Undrar hvad slags folk vi komma att träffa där!

— Åh, det har ingen fara. Han umgås närapå öfveralt i Helsingfors, så jag skulle alls inte bli förvånad, om vi träffade idel gamla bekanta, lugnade fröken Hilma sin fars farhågor. Men det kom baronen endast att mumla något om »den upp- och nedvända världen».

— Sannerligen vi häller voro synnerligt nogräknade, den tid jag lefde med i sällskaps-världen, sade han — men nog behöfdes det ändå litet mera än bara pengar för att bli mottagen i societeten.

Fröken Hilma kunde inte låta bli att draga på munnen en helt liten smula, då det föll henne in att löjtnant Kraus ju noga taget inte häller hade annat än sina pengar att tacka för mottagandet på Fiskby. Men hon var altför belåten med hoppet om bättre tider för sin far, för att störa hans jämnmod med några retsamma anmärkningar. Och dessutom var det ju i alla fall ej annat än ett affärs-umgänge de hade med löjtnanten.

Middagen var, hvad gästerna beträffade, nog så väl arrangerad. Statsrådet med familj hade löjtnant Kraus bjudit på grund af endunkel känsla att »det inte kunde skada om de såge på livad fot han stod med baron Torn-hjelm». Öfverstlöjtnant Sölverblaad var en af-lägsen släkting till baronen och hade därför inbegripits bland gästerna — till sin egen stora förvåning, då löjtnant Kraus annars på senare tid icke särdeles ifrigt kultiverat vänskapen med den, som först välkomnat honom i sällskapsvärlden. Och kammarjunkaren von Pellinger slutligen hade blifvit bjuden af löjtnanten personligen, med en otvetydig vink om att ett litet tal, syftande på anledningen till middagen, inte vore ovälkommet, en vink, den kammarjunkaren så lagt på hjärtat, att han infann sig förberedd på en storståtlig harang. De öfriga gästerna hade blifvit bjudna endast på grund af gammal bekantskap med baron Tornhjelm, hvarför denne inte ens inom sig hade något synnerligt att anmärka mot sällskapet.

Men i öfrigt voro arrangeman gerna öfver-drifna, beträffande såväl blomdekorationerna i matsalen som ännu mera beträffande menuns längd och isynnerhet vinernas antal. Slösaktigheten gjorde ett obehagligt intryck på baronen, som därför föreföll ändå mera kylig och styf än vanligt, så artig han än var mot en och hvar. Men då kammarjunkaren, så snart champagnen serverats, höll ett svassande talom »den nya tidens strömningar, hvilka bragte samman männen från i går, som med egna händer murat upp den gyllene grundvalen för sin ställning, med representanterna för vår gamla aristokrati», och slutade med att utbringa en skål för den nya firman »Tornhjelm & Kraus»

— då närapå bleknade baronen af förbittring.

Han tackade visst för välönskningarna och

skålen, men i mycket torra ordalag och »begagnade samtidigt tillfället att göra den obetydliga rättelse af den ärade skåltalarens yttrande, att någon firma sådan denne omuämt alls inte existerade, eller» — för så vidt baronen visste

— »ens hade utsikt att någonsin bli etablerad», hvarför skålen rätteligen skulle adresserats till »Fiskby snickerifabrik».

Snubbningen var altför tydlig att inte åstadkomma en viss förstämning bland gästerna, hvarför värden skyndade att så fort sig göra lät gifva tecken till uppbrott från bordet, inom sig rasande såväl öfver kammarjunkarens »stor-käftighet» (såsom han i tankarna uttryckte sig) som öfver baronens högfärd. Ty att tanken på en kombination »Tornhjelm & Kraus» förefallit denne alt utom tilltalande kunde inte ens löjtnanten undgå att inse.

Och om öfver hufvud taget minsta tvifvel därom ännu kunnat råda, skingrades detta fullständigt, då baronen omedelbart därpå tog af-sked. Han var van livarken att intaga middag så sent, sade han, eller att förnöta återstoden af dagen med matsmältning, så att »herr löjtnanten» måste hålla honom ursäktad för det han bröt laget. Den enda trösten var att fröken Hilma, som trots sin säkra min kände sig högst förvånad öfver sin fars retlighet, visade en mera förbindlig vänlighet, då hon tog af sked, än hon någonsin förut gjort.

Kammarjunkarens oförtydbart uttryckta förbittring öfver »det förb—de gamla pundhuf-vudets taktlöshet» lindrade nämligen alls inte svedan, och ännu mindre hade öfverstlöjtnant Sölverblaads otäckt goda humör någon lindrande värkan.

— Hvad var det, som så förargade pappa? frågade fröken Hilma under hemvägen.

— Hela tillställningen, förklarade baronen, mera trumpet än han hade för vana att tala till sin dotter. — Sådana förevisningar af pengar har jag aldrig kunnat tåla, och den sista löken på laxen lades af den där skrodören, som tyckes ha ärft sin fars hela förmåga att prata, men lyckats få till och med mindre förstånd än värkliga statsrådet von Pellinger.

— TJsch! så vi ä' vreda! skrattade hans dotter. Kom, pappa, låt oss gå ett slag längs strandvägen till Brunnsparken, så blåser förargelsen bort. Det är ju tidigt ännu. —Och baronen fogade sig som vanligt.

Men den, som inte kände sig särskildt fogligt stämd, var löjtnant Kraus då han, sedan också hans öfriga gäster gått, fann tillfälle att ostördt tänka öfver saker och ting. Den tid var förbi, då han ansåg sig böra utan vidare svälja snubbningar och förödmjukelser, och att baron Tornhjelms hela uppträdande varit en öfverlagd snubbning, därom kände han sig lika öfvertygad som om att orsaken i botten var ingen annan än »inbitet högmod».

Att den öfverdådiga middagen kunde göra något annat intryck än det af respekt både för värdens frikostighet och för hans förmåga att visa sådan föll honom ej in för ett enda ögonblick. Tvärtom kände han sig mera böjd för att instämma i kammarjunkarens votum »pundhufvud», ty så mycket borde till och med den mest förstockade gamla aristokrat veta, att namn och anor numera ingalunda betydde alt, hur mycket afseende folk än fäste vid dem.

Bra var det i alla fall att fröken Hilma synbart icke delat sin fars åsikt om det inbillade brott mot något slags etikett löjtnanten antagligen begått. Hans vanliga instinkt sade honom nämligen att han måste gjort eller sagt något för att bringa baronens »högmod» till den punkt att kammarjunkare von Pellingers »dumma vitz» om den nya firman bragt detatt koka öfver. Men livad det var han begått kunde löjtnant Kraus omöjligt utgrunda, och därför begynte han så mycket skarpare spekulera öfver huru han skulle ställa sig med baronen för framtiden.

Alla nödiga handlingar voro ju underskrifna, och öfverenskommet var därjämte att löjtnanten skulle utöfva öfverinseendet öfver uppförandet och inredandet af fabriken, hvilken redan följande vinter skulle begynna sin värksamhet med det parti virke baronen för året ämnade af värka. Beröring med egaren till Fiskby komme löjtnanten därför nödvändigtvis att hafva, men däraf följde på intet sätt att han skulle krvpa för honom.

Sårad skulle han visst inte visa sig, men första gång han åter träffade sin nya bolagsman ställa sig helt och hållet på affärsfot, uppträda som om han ej haft minsta tanke på att anlita gästfriheten på Fiskby samt i allo gentemot baronen intaga ställningen af en man, som själf arbetat sig upp och på det hela inte brydde sig om stort annat än lifvets praktiska sidor.

Det var ej första gången löjtnant Kraus funnit sig i en något brydsam ställning gentemot nya personligheter, men hittils hade han alltid — eller åtminstone nästan alltid — förstått sköta sina kort så, att han gått med vinstfrån spelet. Och denna gång var den möjliga vinsten större än någonsin förut, därom kände sig löjtnanten alt fastare öfvertygad ju mera han såg af fröken Hilma och af den allmänna respekt, som omgaf hennes fars både namn och person.

*

XII.

Löjtnant Kraus hade alla möjliga skäl att känna sig tacksam för den instinkt, som dikterat beslutet beträffande bans framtida hållning gentemot baron Tornbjelm. Den mest raffinerade människokännare hade ej kunnat råda honom bättre, såsom han fann redan vid sitt första besök på Fiskby, några veckor efter invigningsmiddagen.

Han hade uppskjutit besöket så länge som möjligt, men måste slutligen begifva sig ut för att öfvertyga sig om att grundgräfningen för fabriken blifvit riktigt utförd. Och då hade han inte underrättat baronen om sin ankomst, utan tog skjuts från stationen, så att egaren till Fiskby ej hade någon aning om löjtnantens närvaro på godset, innan han, såsom han tagit för daglig vana, gjorde sin eftermiddagspromenad till fallet för att se huru arbetet fortskred.

Baron Tornhjelm hade längesedan kommit till slutsatsen att han noga taget gjort sinbolagsman orätt genom att visa den irritation han erfor under dennes middag och hade därför beslutit att så vidt sig göra lät godtgöra saken genom så mycket större vänlighet, så snart tillfälle erbjöd sig, d. v. s. första gång löjtnant Kraus kom ut till Fiskby.

Han kände sig följaktligen både förvånad och misslynt, då han fann löjtnanten hafva anländt utan hans vetskap och kunde förstå att denne, som måste kommit med morgontåget, icke ens velat taga hans gästfrihet i anspråk för sin middag. Baronen var nämligen gammaldags nog att anse gästvänlighet ej allenast såsom en plikt utan som ett privilegium, det hvarken han eller någon föregående egare till Fiskby någonsin försummat att utöfva.

— Det här är ju alldeles galet! sade han därför, då han skakade hand med löjtnanten, — men troligen helt och hållet mitt fel, då jag ansåg saken så självffallen, att det inte ens föll mig in att nämna något vidare därom. Låt oss nu en gång för alla komma öfverens om att herr löjtnanten framdeles alltid utan minsta ceremoni tar in på Fiskby, då ni kommer ut för att inspektera arbetet. 1)et är ju närapå en förolämpning att förutsätta så upp och nedvända begrepp om gästvänlighet hos oss landsbor. —Löjtnanten tackade på det förbindligaste, men sade sig inte ha ansett sig kunna, på grund af blotta affärsrelationer, betrakta sig såsom självfskrifvet välkommen.

— Nonsens! afbröt baronen en smula otåligt. — För att vara välkommen på Fiskby behöfvas väl inga särskilda grunder. Och dessutom vill jag upplysa herr löjtnanten om att också er ställning gentemot folket här blir alt utom behaglig, ifall den föreställningen vinner insteg att vi två inte stå på så god fot, att ni tar in på godset. Egendomen är gammal i familjen och folket vant att bedöma alt och alla efter förhållandet till »gården». Kom nu upp och drick ett glas te, medan jag säger till om förspänning, ty af det här arrangemanget — baronen pekade med sin käpp mot den väntande skjutskärran — kan jag förstå att herr löjtnanten ämnar sig tillbaka med nattåget. — Och se till att sådant inte händer en gång till! slutade han i skämtande ton.

Löjtnanten kände sig under vandringen upp till gården nöjd nog med framgången af sin diplomati, men kunde likvisst inte hjälpa att förnöjelsen en smula blandades med ett intryck af att baronen noga taget mera för sin egen än hans, löjtnantens, skull visat sig angelägen att utöfva den traditionella familje-gästfriheten. Alldeles så tydlig blef distinktionen måhända ej i löjtnant Kraus’ tankar, men att där var en distinktion att göra kände han. Och därtill kom den ingalunda uppmuntrande tanken att till och med hans anseende hos godsets torpare i viss mån berodde på förhållandet till baronen.

Han kände sig närapå frestad att skära tänder, då alt detta ånyo ingaf honom tanken på huru mycket det föregående, alt det man inte själf kunde gestalta, ännu betydde i världen. Det hade nära nog blifvit en fix idé hos honom att en man icke kunde hoppas på en värkligt säker plats i samhället utan familjeförbindelser af det rätta slaget. Och därvid föll det honom ej in att mången intagit och intog en sådan plats utan vare sig förmögenhet eller gamla anor, helt enkelt emedan löjtnanten alls inte kunde fatta att arbetsförmåga och hufvud voro värda något för andra ändamål än penningeförvärf. Men därför blef hans föresats att ingå en förbindelse, sådan han ansåg nödvändig, endast så mycket fastare — och hans önskan att ställa sig väl med baronen så mycket varmare.

På det hela lyckades han också rätt väl i sträfvandet att komma på god fot med baron Tomhjelm, hvilken under loppet af sommaren hade upprepade tillfällen att se sin bolagsmanoch därunder småningom kom till öfvertygelsen att denne, då alla omständigheter togos i betraktande, inte var värre än de flesta skulle varit i hans ställning,

snarare tvärtom. Detta återvärkade helt själffallet på hans sätt mot löjtnanten, och då denne egde en lycklig naturlig förmåga att uppmärksamt lyssna på uttalanden af personer, af hvilka han trodde sig hafva något att inhämta, samt snart nog kom under fund med att baronen, all konservatism oaktadt, var väl värd att höra på, begynte den sistnämde finna sig alt bättre i löjtnantens respektfulla sällskap.

Fröken Hilma såg han inte mera än en gång ute på Fiskby, men i stället gjorde han det till en regelbunden vana att efter hvarje besök där uppvakta henne på banken — visiten i hennes stadshem hade han inte riskerat upprepa — för att framföra hälsningar från hennes far. Detta gjorde naturligtvis också deras bekantskap mera intim, men först efter sammanvaron på Fiskby, i augusti, då löjtnanten råkat inträffa där samtidigt med fröken Hilma, kände han sig öfvertygad om att han tagit ett värkligt steg framåt.

Han hade företagit en färd till trakterna norr om Fiskbv för att inspektera de skogar, hvarom hans uppköpare gjort kontrakt, hvilka endast väntade på hans underskrift, och hadedärefter företagit en både mödosam och äfven-tyrlig färd ned längs ån för att också göra sig förtrogen med flottleden. Någon af sikt att göra mera än en helt kort visit på Fiskby hade han inte hyst, då hans kostym och utrustning själffallet voro mera lämpade för skogarna än för sällskap och han själf hyste en öfverdrifven respekt för skräddarens an-part i människans yttre. Men på Fiskby hade ett sådant misstag begåtts vid byggnadsarbetet, att han personligen måste öfvervaka dess rättande, och då hade han stannat — sedan han likvisst först per telegram till sin hushållerska rekvirerat en nattsäck med innehåll.

Han kunde inte ana att fröken Hilma aldrig rönt ett så gvnsamt intryck af honom som då han i arbetskostvm, solbränd och orakad, helt oförmodadt steg ur sin båt vid bron mellan trädgården och parken, därifrån hon just var stadd på hemväg. Han föreföll henne så mycket mera naturlig, mera värklig än i rollen af världsman, att hon själf också kände sig böjd för att bemöta honom på ett mera naturligt, jämlikt sätt än under andra förhållanden. Och löjtnanten, som noggrannt observerade skilnaden i hennes sätt, ehuru utan att fatta orsaken därtill, tillät sig hysa en hel del tankar af det mest hoppfulla slag.Men därför försummade han emellertid ingalunda helt och hållet sitt umgänge med statsrådets familj, utan visade den fullt tillräcklig uppmärksamhet för att uppehålla de goda relationerna. Detta föll sig för öfrigt inte häller synnerligt svårt, sedan hans förbindelser med baron Tornhjelm antagit en så stadig karaktär, att han minst tvänne gånger i månaden gästade Fiskby. Både statsrådet och statsrå-dinnan visade sig fullt lika förekommande som någonsin förut och läto på intet sätt märka att de observerat någon skilnad i löjtnantens sätt och ton.

— Märk mina ord, sade statsrådet under sitt första samtal med statsrådinnan om löjtnant Kraus' oförmodade intimitet med baronen på Fiskby — att karlen ser sig om efter en hustru af familj. Och lita på att han förgäf-ves bränner sina kol för Hilma Tornhjelm. Han är inte en hårsmån längre borta från Alma än i början af vårt umgänge, tvärtom närmare, om jag inte alldeles far vilse. —

Och statsrådinnan kände sig för en gång nästan villig att ena sig om sin mans slutsatser.

Den enda, som bedömde saker och ting endast efter vtan, var fröken Alma, ehuru hon ej manifesterade sina tankar och känslor annorlunda än genom att se om möjligt ännuen obetydlighet mera förvånad nt än vanligt. Denna förändring undgick emellertid totalt löjtnant Kraus, som därför antog sig stå fullt lika högt i hennes gracer som förut.

Han var inte människokännare nog att riktigt bedöma den varma beundran fröken Alma begynt hysa och uttala för en äldre och ogift, aflägsen kvinlig släkting, ett af de ledande ljusen inom federationen, som så sant intresserade denna släkting, att hon inte ansåg andra än »fallna systrar» värda mänsklig sympati och dessa knappast innan de blifvit vederbörligen stämplade såsom fallna genom inskrifning i polisens annaler.

Och dock stod fröken Almas beundran för den federations varm a tanten i direkt förhållande till hennes åsikter om mankönets i allmänhet och ungkarlars isynnerhet ovärdighet och opålitlighet, åsikter, hvilka i sin tur ingalunda voro oberoende af löjtnant Krans' uppförande.

Men hans spekulationer gingo aldrig så långt på djupet, och därför simmade han muntert och själfbelåtet med

strömmen, den han alt ifrigare hoppades skulle komma att föra honom in i lugnvatten vid Fiskby.

*

XIII.

I slutet af augusti firades taklagsöl på Fiskby snickerifabrik, och redan följande dag uppvaktade löjtnant Kraus, sin vana trogen, fröken Hilma på banken i Helsingfors för att berätta om händelsen och framföra de vanliga hälsningarna från baronen.

Denne hade känt sig så nöjd med de synnerligt raska framsteg arbetet gjort, att han funnit sig föranlåten att både visa och i ord uttrycka till löjtnanten den aktning han lärt sig hysa för dennes praktiska gåfvor, för hans organisationsförmåga och goda affärsblick. Och löjtnant Kraus kände sig så smickrad af erkännandet, att han ej ett ögonblick tänkte på möjligheten att baronens ord kunde gälla endast det denne uttryckligt påpekat, utan trodde han sig berättigad att draga en hel del långt gående slutsatser af Hilmas fars vänlighet, slutsatser, hvilka förvandlade till beslut hans af sikt att så fort som möjligt uttaga det stora steg, hvilket skulle foga slutstenen tilldet luftslott han småningom uppbyggt. Baron Tornhjelm kunde väl ej gärna hafva något emot att välkomna såsom svärson en man, om hvilken han hyste sådana tankar, hvarför frågan numera i hufvudsak endast gällde fröken Hilma.

Beträffande hennes hållning till saken hade han också sedan någon tid godt hopp och hade på grund däraf uppgjort en fälttågsplan att utföras vid första lägliga tillfälle. Den första punkten i denna utgjordes af ett steg, afsedt att öfvertyga den tilltänkta löjtnantskan om att han inte allenast egde rikedom, utan ock var villig att använda denna på angenämaste möjliga sätt för dem han intresserade sig för. Huru detta steg skulle utföras hade han också klart för sig och hade såsom vanligt vidtagit alla förberedande mått och steg så omsorgsfullt, att han blott medels ett telegram kunde sätta planen i värkställighet, så snart det väntade gyn-samma tillfället yppade sig. Endast därpå väntade löjtnanten numera.

Och då fröken Hilma lät fägnaden öfver att fabriksföretaget, hvaraf hon hoppades så mycket för sin far, skridit så långt framåt, förmå sig att visa dess upphofsman större och mera språksam vänlighet, än hon vanligen lät komma sig till last under bankens affärstim-mar, antog löjtnanten utan vidare att hon nu

«kommit i den rätta stämningen. Tillfället var inne, för så vidt han knnde bedöma ställningen, och han var inte den, som lät det glida sig ur händerna.

— Jag har redan en tid funderat på att be fröken om en tjänst, började han — men vet inte riktigt om jag vågar besvära fröken därmed, ehuru saken i och för sig är rätt obetydlig.

— Om det är något jag kan göra, svarar jag säkert ja, sade fröken Hilma uppmuntrande.

— Åh, något omöjligt kunde det väl inte falla någon in att begära, protesterade löjtnanten. — Det gäller endast att hjälpa mig göra ett val. Saken är den att jag ville gifva en ung dam en present, ett smycke af något slag, men inte förstår mig det allra minsta på sådant och därför ville bedja om frökens råd. I Helsingfors är urvalet inte stort, och därför har jag vidtalat en Petersburgerjuvelerare att hämta hit en del prof. Han kommer i morgon med nattåget, och nu vore min anhållan att jag i morgon eftermiddag fiuge hämta honom till fröken, så jag finge höra frökens åsikt.

Fröken Hilma skrattade.

— Det är inte någon så särdeles stor tjänst, sade hon, — ifall löjtnanten värkligen litar mera på andras smak än på sin egen. Annars förstår jag mig inte häller på smycken,men hvad jag tycker är vackert kan jag nog afgöra. — Är det en hemlighet hvem den unga damen är?

— Endast tils vidare, försäkrade löjtnanten. — Jag skall nog — redan af tacksamhet för hjälpen — så snart som möjligt låta fröken veta hvem det är fröken hjälpt. —

Han smålog så mystiskt då han rekommenderade sig, att fröken Hilma kände sig frestad att skratta åt den hemlighet han gjorde af sina giftermålsplaner. Ty att det var fråga därom betviflade hon alls inte, ehuru hon inte kunde gissa hvem de gällde. Och på det hela intresserade möjligheten af en löjtnantska Kraus henne inte häller tillräckligt för att hon skulle brytt sin hjärna med särskildt energiska försök att utgrunda den eventuella löjtnantskans identitet.

Nästa eftermiddag infann sig löjtnant Kraus såsom öfverenskommet var, åtföljd af en man bärande en låda, hvars innehåll af små askar, klädda med sammet eller läder, uppradades på bordet i det lilla förmak, där fröken Hilma jämte sin tant mottog besöket.

Smyckena voro präktiga nog att framkalla omisskännelig beundran, uttryckt genom en mängd interjektioner af tanten, men endast genom ett stelt smålöje af fröken Hilma, som af någon oförklarlig orsak kände sig alt mindreväl till mods, ju flera af de små askarna juve-leraren öppnade. Där funnos alldeles för många af dem för henne, som ärft sin fars grundliga af sky för hvarje den minsta skymt af prålande med pengar. Och det intrycket af förevisningen utplånades ingalunda af löjtnantens ord och tonfall, då han bad henne hafva godheten utpeka hvilket smycke i den granna samlingen hon ansåg vackrast.

— Priset gör alls ingenting till saken, förklarade han med en nonchalant ståtlighet, hvil-ken emellertid gjorde ett helt annat intryck än han hoppades. — Fröken skall inte fästa något afseende vid stenarnas möjliga värde, utan helt och hållet låta sin egen smak af-göra. —

Fröken Hilma betänkte sig icke länge innan hon utpekade en »fleur-de-lys», sammansatt af inte särdeles stora, men absolut vattenklara diamanter, infattade i platina så fint och skickligt, att metallen knappast alls syntes. Prydnaden var afsedd att bäras i håret eller fästas vid blödningen och var på långt när inte den mest prunkande bland dem, som nära nog täckte förmaksbordet, utan såg tvärtom nästan anspråkslös ut i jämförelse med flera af de andra.

Ett ögonblick erfor löjtnant Kraus någonting snarlikt missräkning öfver det blygsamma val den unga flickan gjort. Men redan i detnästa trängde sig öfvertygelsen att hon förstått hvarför han bedt henne om råd och därför utpekat ett af de, såsom han trodde, minst dvrbara smyckena, med så oresonlig styrka på honom att han, utan att vidare reflektera öfver hvad han gjorde, själf valde en ring med en pråligt stor, men gulaktig diamant, flankerad af tvänne rubiner af likaledes rätt tvifvel-aktig färg.

— Då fröken är så anspråkslös i sin smak, måste jag öka värdet af presenten, sade han med minst lika mycken ståtlighet som förut och antog att det leende, som spelade kring fröken Hilmas mun, framkallades endast af hans bottenlösa frikostighet. Ty han betviflade alls inte att ringen, som föreföll honom så praktfull, var värd minst ett par gånger så mycket som den vid första påseendet enkla prydnad fröken Tornhjelm rådt honom att köpa.

Ur den villfarelsen togs han grundligt nog, så snart han blef på tumanhand med juvele-raren och redde sig till likvid för sina uppköp. Eingen var i självfva värket rätt billig i förhållande till stenarnas storlek, ehuru dyr i betraktande af deras kvalitet, medan däremot de utsökta briljanter, hvaraf fleur-de-lys-bro-chen var sammansatt, jämte den sällsynt fina infattningen betingade ett pris, som gjordesmycket till ett af de dyrbaraste i hela samlingen.

Därom hade fröken Hilma dock säkert inte varit medveten, räsonnerade löjtnant Kraus, och därför minskade misstaget ej i ringaste mån den belåtenhet han erfor öfver framgången af den manöver han utfört. Om han någonsin haft goda skäl att hoppas på .full valuta af en ögonskenligen vågad spekulation, så hade han dem nu, alldeles ypperliga skäl. Det var inte möjligt annat än att fröken Tornhjelm fullt uppfattat situationen och med öppna ögon inlåtit sig därpå.

Fann han bara tillfälle därtill, så skulle han göra slag i saken redan innan hennes far i början af september kom in till Helsingfors för sina affärer, ty för så vidt löjtnant Kraus förstod återstod inte mycket annat än att bedja om baronens faderliga välsignelse.

*

XIV.

Något tillfälle sådant han önskade fann löjtnant Kraus emellertid ej före baron Torn-hjelms besök i Helsingfors, men då denne visade honom fullt lika mycken vänlighet som under de senaste månaderna på Fiskby, ledo löjtnantens förhoppningar ingen minskning, utan vaktade han ifrigare än någonsin på ögonblicket att begagna sig af de synbart så gyn-samma konjunkturerna.

Om blott fröken Hilma inte varit upptagen på banken en så stor del af dagen, skulle det lätt nog låtit sig göra att finna ett lägligt ögonblick, men så snart hon kom hem därifrån, tillbragte hon hela sin tid med baronen. Något måste klarligen göras för att skapa det tillfälle, som icke självmant erbjöd sig, och det bästa löjtnant Kraus under för handen varande omständigheter såg sig i stånd att göra var att bedja fröken Hilma och hennes far åka ut till kappkörningen i Åggelby — inte så mycket för sportens skull, sade löjtnanten, som mera för åkningen, i fall vädret är vackert.— Men, tilläde han — min »scharabang» rymmer fyra personer utom två på bocken, så jag hoppas fröken Hilma vill göra mig den äran att bedja några af sina vänner upptaga de lediga platserna.

Baronen, som haft en sådan skörd på Fiskby att han, trots de utbetalningar han gjort i Helsingfors, inte förutsåg ringaste svårighet beträffande gäldandet af den blodiga halfårsrän-tan till hypoteksföreningen längre fram, kände sig så lifvad och lätt om hjärtat, att han utan vidare antog inbjudningen, ehuru fröken Hilma genom en energisk skakning på hufvudet sökte begripliggöra sitt missbilligande af förslaget.

— Har du inte någon ämbetskollega, som behöfde låta bankdammet blåsa bort? retades han med sin dotter. — Och Edvin Almén? han säger säkert inte nej och är alltid munter. Yi få nog ihop ett gladt sällskap, som kan fylla »schar abangen» (baronen knep ihop vänstra ögat), så att herr löjtnanten bara behöfver komma efter oss.

Löjtnanten bockade, smålog, bockade igen och gick slutligen, sedan han försäkrat att han skulle infinna sig »punktligt på minuten».

— Det var gement, pappa! knotade fröken Hilma, så snart han gått. — Om jag inte genast sett ut genom fönstret, skulle jag säkert skrattat honom rätt i ansiktet. — Om det ändåville regna, så vi inte behöfde hjälpa honom att föra bud med sin scharabang!

Baronen försäkrade skrattande att ingen annan än hon kunde rädda situationen genom att bjuda »ett så charmant sällskap» att ingen fäste sig vid hvarken löjtnantens ekipage eller dess egare.

Däri lyckades hon också så väl, att löjtnant Kraus, då han nästa eftermiddag körde upp till deras dörr, genom det öppna förmaks-fönstret hörde de väntandes glammande röster, hvilka kommo honom att småle belåtet åt de lofvande utsikterna för en lyckad utfärd.

Char-å-banc’en var elegant och hästarna, ett par starkt byggda, ovanligt jämna fuxar, passade väl till åkdonet. Men löjtnanten, som själf körde, passade så mycket mindre till det hela, trots det sportmässiga utseende han gif-vit sig förmedels en grå och brunrutig kostym — »engelsk» hade hans Petersburger-skräddare kallat den — ett par värkligt engelska, röda körhandskar och en sirlig stångpiska samt en halmhatt med bredt band i samma färger som kostymen. Han hade sin skräddares ord för den korrekta sammansättningen af utstyrseln och var därför inte medveten om den totaleffekt han åstadkom — lyckligt nog, ty annars hade han omöjligt kunnat tillskrifva sina gästers synbara munterhet en-dast den glada stämning de iråkat redan före hans ankomst.!

»Gammal hane i sommardräkt», hviskade Edvin Almén till fröken Hilma, då sällskapet kom ut på trappan. Han hade inte burit sin studentmössa stort mer än ett år och var därför färdig att när som hälst begrina äfven långt mera respektgifvande föremål än löjtnant Kraus i körkostym.

Hans kusin bet sig i kinden för att hålla god min, då löjtnanten ståtligt saluterade med piskan och samtidigt anhöll att hon ville göra honom äran att intaga platsen bredvid honom på kusksätet.

— Jag vet att fröken är intesserad af hästar, sade han — och tror fröken skulle tycka om mina kampar, ifall fröken körde dem. —

— Det är inte rättvist, vi bli alla afundsjuka på Hilma, protesterade Edvin Almén med så retsamt allvar, att hans kusin, hällre än att riskera någon värre kvickhet, svängde sig upp på det tämligen höga kusksätet, utan att mottaga löjtnantens hjälpsamt framräckta hand. Där vände hon sig inåt åkdonet och afböjde löjtnantens uppmaning att taga tömmarna med en kort försäkran att hon hällre körde på återvägen, samt afstyrde likaledes genom sitt deltagande i de öfrigas glam, hans upprepade försök att indraga henne i ett enskildt samtal.Löjtnant Kraus hörde lyckligtvis till pris-domarne, så att hans gäster kunde roa sig efter eget behag medan täflingarna varade, men de räckte inte synnerligt länge, då antalet deltagande var jämförelsevis litet. Löjtnanten hade därför snart nog fullgjort sina officiella plikter och tog sig då friheten föreslå att sällskapet i stället för att återvända direkt till staden skulle göra en afvikning till Alphyddan, så att körturen blefve något längre. Men fröken Hilma protesterade så be-stämdt emot förslaget, att löjtnanten inte kunde genomdrifva det, trots den benägenhet att svara ja de öfriga medlemmarna af sällskapet åda-galade.

Han kände sig helt snopen öfver afslaget, hvilket han närapå var vidskeplig nog att betrakta såsom ett dåligt förebud. Ty nu eller aldrig skulle det afgörande steget tagas. Utsikterna kunde inte antagas komma att bli fördelaktigare, hvarför det ej fanns något skäl att längre uppskjuta det afgörande, som nu då det förestod inte tedde sig i fullt lika lofvande ljus som förut. Men icke desto mindre vidhöll han sitt beslut att nu göra slag i saken. Det tjänade till ingenting att vänta.

På återvägen öfvervägde han till en början såväl sina chanser som det han ämnade säga så eftertryckligt, att han föreföll helttankspridd, men då hästarna vid Gammelstaden svängde in på chausséen räckte han tömmarna åt fröken Hilma och bad henne »låta kamparna sträcka på sig en smula», försäkrande att de alls inte voro oäfna trafvare, fastän de aldrig uppträdt på banan.

Därmed snärtade han lätt till sina fuxar, och de sköto genast i väg med så god fart, att fröken Hilma kände sig helt uppiggad. Hon lät dem oaktadt sluttningen uppåt vid Anne-berg trafva ut rätt duktigt och höll dem tillbaka först nära krönet af sluttningen. Men på den jämna sträckan utmed porslinsfabriken ökade de igen takten betydligt och lågo så hårdt på bettet, att den unga flickan hade helt frisk färg, då hon saktade farten vid nästa lilla backe uppåt.

— Präktiga hästar! sade hon. — Men det är synd att låta dem trafva med sådan vikt. Hvarifrån har löjtnanten dem?

— Jag köpte dem båda som föl i Villman-strand. De ha blifvit väl uppfödda och ha inte fått lättjas, så de hålla nog ut om vi så köra på trafven ända till Långa bron.

— Lynne tyckas de också ha! sade fröken Hilma, då fuxarna själfmant föllo in i skarpt traf igen.

— Skulle inte fröken vilja ega dem? frågade löjtnant Krans, öfvertygad om att ingeninne i åkdonet kunde höra honom och att stunden följaktligen nu var kommen.

— Hvad menar löjtnanten? — med största öfverraskning i min och ton.

— Anade fröken ingenting, då jag senast bad fröken hjälpa mig att välja det där smycket?

Han böjde sig framåt och något åt sidan, så att hon inte kunde undgå att se honom, fastän hon höll ögonen fästade på fuxarna, som nu sköto präktig fart.

— Anade fröken inte att jag för mitt lif gärna skulle bedt er genast mottaga både det och alla de öfriga och alt annat jag eger, att min afsikt var att bedja fröken blifva min hustru? —

»Gammal hane i sommardräkt» sköt som en blixt genom fröken Hilmas hjärna och tvingade henne att bita sig i läppen för att inte skratta, oaktadt den sjudande förbittring hon på samma gång erfor öfver förolämpningen af ett sådant frieri.

Löjtnanten såg att hon endast med möda kunde undertrycka ett skratt och kände sig både förvånad och sårad.

— Jag vet nog att jag är ovärdig äran

af frökens hand, fortsatte han i stucken ton — men--------— men tillräckligt rik! afbröt hon tort. Det är ett misstag och jag skulle aldrig förlåta mig själf, om jag visste mig ha gifvit anledning till detta. Kanske herr löjtnanten vill hafva godheten att taga tömmarna! —

Hon höll in hästarna, då de just hunnit till häcken vid Gum täckt, och räckte tömmarna åt deras egare, som inte gärna kunde göra annat än fortsätta ett par minuter i skridt, medan hon vände sig inåt åkdonet och med stort lugn riktade till de öfriga en anmärkning, hvilken genast bragte henne in i deras samtal.

Men löjtnanten tog skadan igen så mycket grundligare, så snart han lämnat krönet af backen bakom sig, lät fuxarna taga den korta, jämna sträckan nedanför i raskt traf och gaf dem en skarp snärt med piskan, så att de i vild karrier rusade upp den motsatta backen, genom »stadsporten».

— Åh! låt dem pusta en smula, uppmanade baronen, som afskydde sådant »marknads-körande» — det är ju närapå djurplågeri med sådan fart! —

— Gör ingenting! mumlade löjtnanten, men höll ändå in sina hästar och lät dem gå i sakta traf uppåt den långa sluttningen ofvan-för backen.

Han nästan kokade öfver af förbittring öfver fröken Hilmas afslag och kanske ännu mera öfver afslagets form.Hon trodde sig tydligen för god för honom — som om han inte vore att föredraga framför kassörsplatsen! Det var alt samma ull som hennes högfärdiga far. Pellinger hade nog rätt i alla fall. Pundhufvuden voro de och ingenting vidare — kunde inte begripa att deras gamla Fiskby inte var värdt en pipa tobak, såvida inte en karl med både ruff och pengar tog hand om skräpet. Men han skulle visa dem att löjtnantska Kraus ändå var ett strå hvassare än att stå och räkna smutsiga sedellappar i en bank. Det fanns nog andra som inte läto högfärden hindra sig från att se saker och ting sådana de värkligen voro.

Därmed manade han på nytt på sina hästar och höll dem i jämn, god traf ända till chausséeporten, sysselsatt med uppgörande af nya planer, afsedda att omedelbart utföras. De skulle åtminstone se att han inte »lät stuka sig», de må nu tro sig aldrig så förnäma.

Vid ankomsten till baronens stadskvarter var löjtnantens kusk lyckligtvis inte synlig — de hade hunnit tillbaka tidigare än han förutsett — så att löjtnant Kraus inte kunde göra annat än själf köra hem sina hästar, efter ett kort tack till sällskapet för »det oblandade nöje» de beredt honom — med en tonvikt på »oblandade», hvilken skulle vara ironisk.— Hvad kom åt löjtnant Kraus? frågade baronen, då han en stund senare blef ensam med sin dotter, hvars tystlåtenhet sedanf de kommit tillbaka antydde att något förefallit.

— Han trodde att jag var till salu, och då han såg att han missräknat sig, lät han sina hästar umgälla det. —

Hennes förbittring hade nästan försvunnit, men efterträdts af en stämning, som ingalunda var mera smickrande för löjtnanten.

— Hvad är det du menar? — Baronen fattade ännu inte hvad det var fråga om.

— Han erbjöd mig sina hästar och pengar, alt hvad han egde med ett ord — och sig själf på köpet — friade, kort om godt, på sätt som föll sig naturligast för honom, och som troligen bäst uttryckte hans känslor.

— Det var böfveln! sade baronen, som på det hela inte kunde se något egentligen tragiskt i situationen. — Han antog väl att du såsom affärskvinna förvärfvat tillräcklig respekt för pengar att svara ja. Från hans synpunkt var det väl helt naturligt. —

— Eetas inte, pappa. Jag känner det nästan som om jag fått ett slag i ansiktet. Och hvad banken beträffar, så säger jag upp min plats — jag har fått nog af Helsingfors, och det fins andra, som behöfva den bättre än jag.— Säger upp din plats? upprepade baronen. — Det är ju ett briljant resultat. När alt kommer omkring, tror jag det inte vore ur vägen om jag tackade honom på det varmaste. Han hade inte kunnat göra mig en större tjänst, om

han velat, så vi få väl förlåta honom för det han inte visste hvad han gjorde. — Men nog måste jag medgifva att det käns som en kall kåre redan bara att tänka sig löjtnant Kraus såsom herr — måg på Fiskby! —

— Tyst, pappa! Det är för ohyggligt att ens skämta med. — Men goda hästar har han, den rättvisan måste jag göra honom.

* Löjtnant Kraus tog icke sitt nederlag fullt lika lätt som hans tillärnade svärfar, ehuru han å andra sidan inte häller tillät sig erfara stort annat än förargelse däröfver.

Ett ögonblick trängde sig väl tanken att han gjort orätt i att ej först vända sig till baron Tornhjelm själf på, honom, men den fick inte tid att göra sig hemmastadd. Icke ens han kunde på allvar inbilla sig att baronen af utsikten till finansiella fördelar skulle låtit förmå sig att söka invärka på sin dotter.

Det enda felgrepp löjtnanten värkligen trodde sig ha begått var att framställa sitt frieri under omständigheter, som gjort det nödvändigt att gå rakt på saken, utan några af de sentimentala preludier, hvarpå han antog att unga flickor sätta så högt värde. Det var troligen ett fel, men å andra sidan misstänkte han starkt att slutresultatet skulle blifvit enahanda under alla förhållanden. Det var nog inte annat än inbiten högfärd, som kommit fröken Hilma attnärapå skratta honom rätt i ansiktet — att inte ens bry sig om att gifva sitt afslag en höflig form! Det skulle säkert inte gjort någon skilnad, om han framstält saken annorlunda.

Men i alla fall skulle han härnäst gå mera försiktigt till väga — och »härnäst» skulle inte länge uppskjutas, om det blott berodde på honom. Först skulle han fråga statsrådet rentut om där fans något skäl att förutsätta ett afslag af fröken Alma och blef fadrens svar sådant han ansåg sig ha alla skäl att förmoda, skulle han nog veta inslå en sådan ton med dottern, att hon åtminstone måste svara höfligt.

Han bet ihop tänderna igen, då tanken på fröken Tornhjelms skratt kom tillbaka, men slog bort den med en annan på »huru snopen» hon skulle känna sig, om han redan inom några dagar kunde eklatera sin förlofning med statsrådets dotter. Och därmed började han i tankarna utarbeta den plan, som fallit honom in på återvägen till staden, någonstädes mellan Andsténska kakelfabriken och chaussé-porten.

Hela nästa förmiddag var han ifrigt sysselsatt med sina böcker, ur hvilka han gjorde en mängd utdrag, dem han sedan placerade i ett stort konvolut, tillsamman med åtskilliga handlingar, som annars förvarades i kassa-skåpet. Och på eftermiddagen, vid den tid då statsrådet kunde antagas ha fullständigt vaknat efter sin middagslur, begaf han sig, beväpnad med konvolutet, till dennes bostad samt lät fråga om han kunde få ett enskildt samtal med herr statsrådet.

— Välkommen min bästa löjtnant! sade statsrådet hjärtligt, då denne inträdde. Eftermiddagskaffet hade varit både lagom starkt och tillräckligt hett, så att han kände sig på särdeles godt humör. — Får jag säga till om en kopp kaffe? Jag dricker själf gärna en påtår, men hälst inte ensam.

Löjtnanten tackade, tog plats och placerade konvolutet framför sig på divansbordet.

— Jag kommer för att tala med herr statsrådet i en för mig högst viktig angelägenhet, sade han i en ton, som ej lämnade rum för något tvifvel om hans högtidliga stämning. — Men innan jag går vidare, ville jag bedja herr statsrådet hafva godheten genomgå dessa utdrag ur mina böcker. Han framtog ur konvolutet ett hopviket pappersblad, linjeradt i rödt och blått. — De öfriga handlingarna äro faste-bref, kontrakt och andra dokument, som veri-ficera alla de hufvudsakliga posterna.

Statsrådet kunde icke gärna föreställa sig att denna inledning skulle leda till ett sådant samtal han först antagit att löjtnanten ön-skade ock såg därför något förvånad ut. Men han tog i alla fall det papper besökaren räckte honom och genomögnade bladet, på hvilket löjtnant Krans' olika kapitalplaceringar voro ned-skrifna och hopsummerade. Genomläsningen kräfde inte lång tid, men slutsumman steg icke förty till den respektabla siffran af något öfver fjortonhundra tusen.

Om de öfriga pappren tog statsrådet ej någon notis, utan sköt dem tillbaka mot löjtnanten, gjorde en half bugning mot denne och uttryckte sin »fägnad öfver att mångårigt, träget arbete vunnit sådan lön». — Men hvarför gör

herr löjtnanten egentligen mig äran af dessa upplysningar om sin ställning? —

Löjtnanten inlät sig icke på något omedelbart svar på frågan.

— Som herr statsrådet ser, sade han — äro inventarierna på mina fastigheter inte upptagna här, lika litet som personlig lösegendom och åtskilliga andra smärre poster, hvilka dock tillsamman uppgå till en ingalunda obetydande summa. Min förmögenhet kan därför utan öfver-drift uppskattas till en och en half miljon. Detta ville jag meddela herr statsrådet och på samma gång lämna bevis för mina uppgifter, emedan jag beslutit göra ända på all feg tvekan och anhålla om herr statsrådets välvilliga tillstånd att bedja fröken Alma blifva minhustru. Jag vet väl — med en afvärjande åtbörd, då statsrådet tycktes redo att säga något — att jag inte står på samma sociala trappsteg som herr statsrådets dotter, men kan i alla fall, såsom jag haft äran bevisa, erbjuda henne ett så godt hem som trots någon och ber därför herr statsrådet uppriktigt säga mig om något hinder finnes för uppfyllandet af mitt hopp. —

Löjtnanten hade icke utelämnat ett ord af det långa talet, hvilket väl, betraktadt såsom frieri, slog statsrådet med häpnad, men icke desto mindre fyllde honom med smickrad belåtenhet.

— Kära löjtnant Kraus, började han i fa-derlig ton — är det värkligen lönt att i våra dagar tala om skilnad i social ställning? Nu till dags intar väl litet hvar den ställning han själf skapat sig, och hvem kan väl då säga sig hafva en högre, än den som helt och hållet varit sin egen lyckas smed? Åtminstone i min familj ha aldrig några sådana föråldrade synpunkter spelat någon roll. Men i alt öfrigt måste jag referera till Alma själf. Hon är ännu för alt hvad jag vet, hjärtefri — såvida nämligen en viss löjtnant jag har det nöjet känna inte lagt en inteckning också på det hållet till sina många andra egodelar. Låt mig tillägga i alla fall att mina hjärtligaste förhoppningar om framgång följa försöket!Löjtnant Kraus uttryckte sin tacksamhet medels en kraftig handskakning.

— Och nu, om det låter sig göra, ville jag hälst se fröken Alma genast. Hvilket svar som hälst är bättre än ovisshet.

— Jag skall själf skicka henne in hit, så ni få vara ostörda, sade statsrådet villigt. Vänta ett ögonblick!

Ögonblicket blef väl något långt, men statsrådets ansikte uttryckte i gengäld så mycket större förnöjelse, då han kom tillbaka.

— Hon kommer genast, sade han. — Var inte nervös min kära vän! Vi ha ju alla den vägen vandrat, och fast jag inte vet hvad svaret blir, så inte blir det nej — tror jag. Han gaf löjtnanten en uppmuntrande klapp på axeln och försvann med ett skratt öfver sitt lyckade skämt, ifrig att så fort som möjligt meddela statsrådinnan sin triumf öfver att ha spått riktigt — och måhända därtill den kunskap han inhämtat ur löjtnantens papper.

Fröken Alma trädde ett par minuter därpå in i sin fars rum, med mera färg och lif i sitt blacka ansikte än vanligt. Statsrådet hade ej i kunnat låta bli att göra en skäligen klar antydan om ändamålet med det enskilda samtal, hvarom löjtnant Kraus anhöll, och hon i sin tur kunde icke hjälpa att hennes ansikte förrådde hennes känslor.En enda blick sade löjtnanten att hon var alt utom omedveten om hans afsikter, och det gjorde situationen så oändligt mycket enklare, att han ögonblickligt kastade öfver bord hela den samling vackra fraser han gjort i ordning och i stället gick emot henne samt fattade båda hennes händer.

— Får jag hoppas? sade han helt oför-beredt och därför med ett tonfall som om hans lifs lycka värkligen berott på svaret. — Jag kan inte säga mera än att jag aldrig hyst sådana känslor för någon annan som för dig

— vill du skänka mig den högsta lycka jag någonsin drömt om?

Det sista var en af de vackra saker han förberedt, och därför klingade orden icke fullt lika frankt som den första frågan. Men det märkte fröken Alma inte, utan lät sig mot-ståndslöst dragas tätt intill friaren, som på öfligt sätt omedelbart afklippte det svar hon ämnade gifva också i ord.

Länge fick löjtnanten inte ostördt ega »den högsta lycka han någonsin drömt om», innan statsrådets och statsrådinnans röster hördes i salen utanför.

— Kom! uppmanade den nya fästmannen.

— De böra genast få veta det.

Han fattade Almas hand och förde henne fram till statsrådinnan, som ej behöfde vi-dare påstötning för att med ymniga tårar omfamna sin dotter, hvarpå hon räckte handen åt Kraus och sade sig veta att »Henry säkert skulle göra hennes barn lyckligt».

Statsrådet skakade också hand, sedan han kysst sin dotter, och lät så hämta in en flaska champanj samt drack de nyförlofvades skål. Och det betydde långt mera än utanför stående kunnat ana, ty under andra än alldeles utomordentliga förhållanden skulle statsrådet betraktat champanj omedelbart på eftermiddagskaffet såsom föga mindre än majestätsbrott mot sin förfinade mage.XYI.

Fröken Alma kunde ej neka sig nöjet att själf meddela Hilma Tornhjelm sin förlofning, redan innan den, tre dagar efter händelsen, blef eklaterad. Hon kunde nämligen, oaktadt sin fästmans försäkringar att endast hans egen tveksamhet och fruktan för ett nekande svar afhållit honom från att långt tidigare förklara sina känslor, icke fullt undertrycka misstanken att »Hilma koketterat för Henry».

Och den tillfredsställelsen hade hon åtminstone att fröken Tornhjelm såg mållöst häpen ut, då hon meddelade henne sin förlofning samt visade sin fästmans första present: en ring med en stor diamant, flankerad af tvänne rubiner. Ett ögonblick trodde hon sig till och med kunna urskilja ett omisskänneligt uttryck af förargelse i Hilmas ansikte, men det måtte varit ett misstag, ty redan nästa minut föll denna i ett lika omotiveradt som häjdlöst skratt, hvilket ju omöjligt kunde ha framkallats af Almas upp-lysning att ringen hade »en särskild betydelse». Den var ett tecken, som sknlle erinra henne om hela den långa tid hennes fästman suckat för henne i tysthet, utan att drista meddela henne sina känslor, likasom förlofningsringen skulle bli ett minne af den dag, då han funnit sin kärlek besvarad. Det hade han själf skrif-vit, då han skickade ringen, tidigt på morgonen efter deras förlofning.

— Förlåt att jag skrattade, bad fröken Hilma — men du såg så naivt lycksalig ut, att jag inte kunde hjälpa det. Du vet nog huru hjärtligt jag önskar dig all möjlig lycka.

Kyssen, som åtföljde lyckönskningarna, var visst varm nog att i någon mån lugna den nvförlofvade, men en smula sårad kände hon sig det oaktadt, tils det på hemvägen plötsligt föll henne in att skrattet väl inte var annat än ett uttryck af den nervositet Hilma måste känna öfver sin missräkning.

— Stackars Hilma! tänkte hon — det kan väl inte vara altför roligt att dag ut och dag in bara räkna andras pengar.

Men trots den medlidsamma tanken kunde hon ej undertrycka ett småleende, som helt säkert inte var medlidsamt.

Mycken tid att spekulera öfver allehanda bisaker hade fröken Alma för öfrigt icke, då hennes fästman lyckats genomdrifva sin önskanatt deras bröllop skulle firas redan i oktober, en önskan, som sanningen att säga ej häller mött synnerligt eftertryckligt motstånd från något håll.

Men hvad han inte kunde genomdrifva var att fira endast ett stillsamt eftermiddagsbröllop med inga andra gäster än släktingar och några närmare vänner. Det ville statsrådet alls ej höra talas om, utan sände ut bjudningskort till folk i alla landsändar, tils han till och med fann sig föranlåten att börja tänka på lämpligheten af att fira bröllopet i Societets-husets stora sal. Den idén öfvergaf han emellertid, då statsrådinnan med stor diplomatisk skicklighet fäste hans uppmärksamhet vid sannolikheten att åtminstone de flesta af landsorts-gästerna helt säkert icke skulle komma, så att lokalen blefve mycket för stor, medan däremot deras egen sal vore fullt tillräcklig för dem, som antagligen skulle infinna sig. Hon skulle nog själf sluppit med betydligt mindre bråk, ifall societetshusplanen blifvit utförd, men hon visste också att hon efteråt skulle nödgas knoga och spara dubbelt för att på något sätt taga igen den dryga kostnaden.

Löjtnanten hade ännu ej kunnat helt frigöra sig från den känsla af obehag han alltid erfor, då han visste sig vara föremål för en mängd kritiskt folks blickar, och skulle där-för oändligt mycket föredragit ett litet, inskränkt bröllop. Men en tröst var det i alla fall att fröken Tornhjelm haft tillräcklig takt, såsom han i tankarna uttryckte

sig, att inte mottaga uppdraget att fungera såsom brudtärna.

Helsingfors-societeten däremot var fulltaligt representerad, så att samlingen var lysande, då dörrarna till salen slogos upp och statsrådet — med Aune om halsen och ett par andra stjärnor på bröstet — ledde in sin dotter och högtidligt öfverantvardade henne åt löjtnanten, som såg hvarken mera eller mindre tafatt ut, än en brudgum vanligen gör medan han väntar på brudens inträde.

Ingenting anmärkningsvärdt föreföll under ceremonin, hvilken tack vare den vigselför-rättande prästmannens tal, blef förtvifladt lång, eller under de därpå följande lyckönskningarna, som blefvo ännu längre och omedelbart efterföljdes af en polonäs, ledd af statsrådet i egen person. Alt förlöpte så traditionelt korrekt till och med han kunde önska och bruden förklarades enhälligt aldrig ha tagit sig bättre ut än i sin slöja — hvilket kanhända icke betydde fullt så mycket som statsrådinnan i sin belåtenhet antog. Och nästan lika enhälligt beundrades löjtnantens bröllopsgåfva, en brosch och ett armband af tjockt guld med diamanter och rubiner, som onekligen föllo långt merai ögonen än den fleur-de-lys han utbytt emot dem.

Den ende, som alls visade sig kritisk var öfverstlöjtnant Sölfverblaad, men inte häller hans kritik sträckte sig längre än till utpekande af det märkvärdiga faktum att cham-panjen på bröllop aldrig var tillräckligt kyld, så att »det blef en förargelse i stället för ett nöje att skåla med brud och brudgum». Och då han, så snart polonäsen var slut, anmodades att taga ett kort för en whist i statsrådets inre rum, sköljde han snart ned sin kritiska stämning med en tuting, som hade riktig både temperatur och styrka.

Kammarjunkaren von Pellinger anförde naturligtvis dansen och gjorde det med så mycket lif och »schvung», att löjtnant Kraus gång på gång lyckönskade sig till den goda idén att bedja kammarjunkaren icke allenast blifva marskalk utan också hålla öga på det hela, så stämningen hölls vid makt. Han hade ej kunnat välja någon lämpligare, ty både i salongen, bland damerna och bland herrarna inne i rökrummet var kammarjunkaren själen i munterheten, i högst olika stil visserligen, men lika effektfullt.

Ännu större effekt gjorde han emellertid, då supén sent omsider serverades. Statsrådet höll själf det första talet, till brudparet, ochframsade det med sådan ledighet och så mycken känsla, att de flesta af gästerna funno det helt upplyftande. De voro icke kritiska nog att fästa sig vid några småsaker, som kommo Edvin Almén och ett par likasinnade spyflu-gor att skära hviskade kvickheter, tils de skakade af undertryckt skratt i sin vrå, där de förskansat sig bakom några äldre, aktningsvärda samhällsmedlemmars breda ryggar. Och första anledningen till deras grin var ändå bara den att statsrådet nämde något om »de unga, som nu stodo i begrepp att lämna boet för att pröfva sina egna vingar». Det var ju noga taget ingenting att skratta åt, och lika litet skäl därtill hade de, då han så rördt talade om »deras flykt ut i den stora, vida världen», att några äldre, kvinliga gäster, som inte visste att de unga blott ämnade flyga till Petersburg för en vecka eller så, fällde bittra tårar, dunkelt misstänkande att löjtnant Kraus planlagt allra minst en resa till inre Afrika.

Men de torkade sina tårar, då kammarjun-karen von Pellinger trädde fram och knackade med foten af sitt glas mot en talrik för att påkalla uppmärksamhet.

»Mina älskvärda damer och ärade herrar»! började han. »Mig har skänkts det smickrande förtroendet att oaktadt min ovärdighet och ringa förmåga utbringa den skål vi nor-diska män enligt förfädrens urgamla, vackra sed äro vana att dricka för kvinnan, då vi samlas i festligt lag — kvinnan, här representerad af den bukett rosor, som i kväll fyllt det poetiska värfvet att tjäna bruden såsom hennes tärnor. Jag vet nog att inga ord förmå lägga en atom till den entusiasm, hvarmed vi män äro redo att tömma den skål jag går att föreslå, men jag ber ändå att få söka uttrycka de känslor, som besjäla oss bvar gång vi slita våra tankar från dagens äflan för att egna dem åt kvinnan. D. v. s. för så vidt de alls kunna uttalas i ord, ty vi veta alla att då känslan når sin högsta intensitet tryta orden».

»Detta måste lända mig till ursäkt för det ytterst bristfälliga uttryck jag förmår gifva åt alt, som fyller mitt bröst, då jag ser den fyrväppling af älskvärdhet, hvaråt jag inte kan — så gärna jag än ville det — göra rättvisa i ord. I unga tärnor, som stån på tröskeln till den af lifvets kamrar, i hvilken er sköna herskarinna för en dag redan in-trädt, I utgören för oss det högsta inbegreppet af kvinlighet, eder egna vi i dag främst vår hyllning».

»Hvem kan inte förstå edra känslor, då I sen prologen till lifvets skådespel afslutad för er älskvärda medsyster? då tanken tränger sigpå er att hennes fjärilstid är förbi och hårdt allvar nu förestår? Hvem kan inte förstå den tvekan, som fattar er vid tanken på samma steg?»

»Men om vi kunna förstå detta, så kunna vi å andra sidan också godt fatta hurusom det föredöme dagens hjältinna gifvit er måste mana er till efterföljd, då I sen henne, stödd på sin utvaldes starka arm förtröstansfullt blicka mot framtiden, den tid, då den fullt utslagna blomman skall fylla den älskliga knoppens löften. Ty då I sen det, veten I att kärleken är den makt, som öfvervunnit hennes blyga tvekan, den trollstaf, som stödt hennes rädda steg till altaret och som — det veta vi alla — framgent kommer att stöda henne i lifvets alla skiften. Och detta, att I veten det, inger oss hoppet att också I, då er tid kommer, skolen befinnas redo att skänka den högsta belöning, eder själfva, åt sådan trofast, ridderlig kärlek, som den dagens brud vetat vinna — och löna. I detta hopp är det jag manar er: gån och gören sammaledes! i detta hopp ber jag de närvarande förena sig i skålen för tärnorna! Mina damer och herrar, brudtärnornas skål! Hip, hip, hip! hurrah! hurrah! hurrah!»

Kammarjunkaren anförde själf de niofaldiga hurraropen, men förmådde icke bringa de många damerna in i den rätta takten, ehuru en dubbel-kvartett, som under aftonens lopp gifvit till bästa ett helt program sånger, utförde ledmotivet i hurrah-symfonin på ett sätt, som gjorde deras öfning all heder.

Men det gjorde ingenting. Tärnorna sågo strålande förnöjda ut öfver kammarjunkarens fyrvärkeri af komplimenter, flera af de äldre damerna enade sig om att de aldrig sett honom så söt som i kväll, och löjtnant Kraus var förtjust, mera förtjust, än i något tal han förut hört. Så förtjust att han, tvärtemot sina föresatser, beslöt själf föreslå skålen för »brudens föräldrar» samt, för att inte låta sin ifver svalna, utan vidare förberedelse steg fram till ändan af bordet, klingade och sade:

»Mina damer och herrar! ännu ha vi en skål odrucken, en skål jag ber att få föresfå, inte emedan jag tror mig kunna göra det så väl det borde göras, men för att ingen är närmare än jag att föreslå skålen för brudens föräldrar, som haft den stora godheten att anförtro sin dotters lycka åt mig, endast såsom jag tror för att de veta huru länge, uppriktigt och varmt jag hyst sådana känslor för henne som min vän von Pellinger beskrifvit, och därför veta huru gärna jag skall göra alt för hennes lycka och de sålunda öfvervunnit den smärta föräldrar alltid känna, då de låta sin dotter draga ut i världen, hvarför jag nu, minadamer och herrar, ber er förena er med mig i en skål af tacksamhet och kärlek för mina svärföräldrar. Hurrah!»

Han tömde själf sitt glas till sista droppen, så torr kände han sig i strupen efter det första tal han någonsin hållit utan minsta förberedelse, men fattade ögonblickligt ett annat och sällade sig till alla de andra, som trängdes kring statsrådet och statsrådinnan för att klinga med dem — alla, utom Edvin Almén, som vid löjtnantens sista ord hviskade till en annan illasinnad ungdom:

— Nej, det här håller på att bli för tjockt att svälja. — Kom och tag en.rök!

I rökrummet, som var tomt, hade ingen tänkt på nödvändigheten att vädra, medan supén pågick, hvarför de båda ungdomarna omedelbart slogo upp fönstret och lutade sig ut, blåsande ut papyrossröken i den gråkalla, mörka oktobernatten. Gaslyktornas gulröda sken trängde där och hvar fram genom dimman, och gatan var folktom och tyst, utom tätt utanför ingångsdörren till huset, där en mängd isvostschikar och några privata åkdon väntade på bröllopsgäster samt ett par poliskonstaplar sysslolöst vandrade fram och åter.

Tidigare på aftonen, då hopen af nyfikna skockat sig utanför huset för att uppfånga en eller annan skymt af de anländande gästerna,och likaså senare, då en mängd patrask samlats och börjat ropa »bruden ut!» hade poliserna haft sysselsättning nog. Men ju längre det led på natten desto färre blefvo de förbigående, som då och då stannade, gapade en stund mot de upplysta fönstren och gingo vidare, sedan ordningens väktare stillat deras nyfikenhet beträffande anledningen till festen.

— Inte vidare briljant bröllops väder! anmärkte Edvin Almén, sedan han en stund tigande blickat ut i den tunga, våta dimman.

Hans vän svarade ingenting, emedan han just fått syn på ett par nattvandrare, som kommo gatan. uppåt,

skymtande som skuggfigurer genom dimman.

— Titta på de där! sade han. — De ha festat ännu grundligare än vi, fast kanske inte fullt så ståtligt.

Mannen var ögonskenligen så ostadig i benen att kvinnan, som höll honom under armen, endast med svårighet förmådde hålla honom kvar på gångbanan — delvis möjligen af samma skäl, som orsakade hans brist på stadga.

De båda rökande betraktade paret, som just passerade närmaste gaslykta. Kvinnan var klädd i en lång regnkappa, som släpade längs den smutsiga gångbanan, samt en hatt medbåde blommor och fjädrar, alla drypande af väta. Utanför huset stannade de.

— Hvad är det här för en karonka? vände sig mannen med tjock röst till en af poliskonstaplarna

Han hörde synbarligen till öfverklassen, oaktadt sitt tillstånd och sällskap.

— Det är rika löjtnant Rraus, som firar bröllop, upplyste ordningsmannen höfligt nog, men kastade en både forskande och igenkännande hlick på kvinnan.

— Hvad? sade konstapeln löjtnant Kraus? frågade denna.

— Visst sade jag det, men hvad angår det er?

— Angår mig? upprepade hon. — Det råkar det göra i alla fall. — Bruden ut! skrek hon med full hals.

Polismannen grep henne omildt i armen.

— Är Mari då alldeles förb—d? sade han argt. — Om hon inte håller käften, för jag henne till kammaren på fläcken, och den här gången blir det spinnhus! —

— Bruden ut! tjöt Mari såsom svar, och hennes kavaljer stämde in.

Konstapeln kallade på en isvostschik, som ögonblickligt körde fram och därpå hjälpte honom och den andra konstapeln att lyfta Mari, som slog emot alt hvad hon förmådde, upp iåkdonet. Hon vax rasande, klöste, sparkade, tjöt och skrek ömsom på bruden, ömsom på »svägerskans, tils polismannen, som höll henne kring lifvet, befallde isvostschiken att köra och försvann med sin fångst.

— Hvad blef hon med ens så vild öfver? frågade Edvin Almén häpet. Men hans kamrat förstod det inte bättre än han själf, hvarför de båda begåfvo sig tillbaka till matsalen, där en äldre, respektabel herre som bäst laborerade med de sista fraserna af ett tal.

Han föreslog skålen för brudgummen, »representanten för det ärliga, idoga arbetet, det som säkrare än något annat förde sin man framåt och uppåt till den högsta plats medborgares aktning kunde skänka, där endast den kärlekens lön löjtnant Henry Kraus i afton vunnit fattades för att göra hans lycka, mänskligt att skåda, fullkomlig».

Sedan återstod endast uppläsandet af de många telegrammen, innan dansen på nytt kunde vidtaga. De voro alla i den vanliga stilen, utom det sista, från kommerserådet Wal-konen i Joensuu.

»Lycka och välgång!» lydde det. »Hurrah för Alma och Heikki Kraus!»NAGRA LANDSMAN JAG TRAFFAT.

BRODER LUUKKANEN. JUHO PENTTINEN. „JUDGE“ UUSITALO, alias FIM-MIKE.\Broder Luukkanen.

Första gången jag besökte San Francisco kom jag dit sjöledes, söderifrån, och vår ångare löpte in i hamnen så sent på aftonen, att där inte mera var något att se eller göra. Det enda en förnuftig människa mera kunde företaga sig var att se sig om efter logis och därefter omedelbart gå till sängs för att söka en natts ostörd hvila efter det två veckor långa rullandet ombord.

Det var åtminstone det enda mitt mått af förnuft ingaf mig, och uppsökte jag därför ett hotell, lämpadt efter mina omständigheter, valde ett rum, ändå mera lämpadt efter besagda omständigheter, gick till sängs och sof så tungt och drömfritt som man endast kan göra det efter en två veckors resa såsom däckspassagerare — alla vidriga omständigheter till trots.

Men på morgonen trängde sig omständigheterna igen i förgrunden på ett så pockande sätt, att jag inte sporde minsta lust att drifva omkring i staden, utan satt stilla i mitt högstanspråkslösa rum och tänkte, tänkte eftertryckligt öfver saker, ting och utsikter.

Kort efter den långt mera bastanta än kulinariskt utsökta frukosten hade jag nämligen erhållit en lika tydlig som litet delikat vink om att gäster med ett minimum af resgods plägade betala i förskott, såvida de ämnade behedra hotellet med sin närvaro för mera än en natt. Och sedan jag efter något begrundande efterkommit vinken genom att på förhand likvidera en veckas husrum och kost, tömde jag mina fickor och fann att min återstående kontanta förmögenhet uppgick till fyra-tiofem cents i Förenta Staternas mynt samt sextio dito i olika slags underhaltigt centralamerikanskt silfver, det ingen kalifornier antagligen skulle velat mottaga ens såsom skänk.

Eesten af mina jordiska egodelar skulle bekvämt kunnat inhysas i ett sjuspaltigt tidningsblad, men förvarades tils vidare i en nattsäck, som visst längesedan sett sina bästa dagar, men i alla fall tog sig respektablare ut

Att mina tankar och funderingar under sådana omständigheter inte voro särskildt bjärt rosenfärgade kan väl knappast anses förvånans-värdt. Jag visste helt enkelt inte alls hvad jag skulle taga mig till härnäst, d. v. s. sedan den på förhand likviderade veckan var förbi. Ty den enda man jag kände i San Franciscohade, då jag omedelbart efter frukosten uppvaktade honom, meddelat mig sin åsikt att någon anställning, som kunde anständigt föda sin man, inte var att påräkna inom någon öfverskådlig tidrymd.

— Om ni egde hälst några specialkunskaper af internationell användbarhet — hade han sagt mig, — vore det inte svårt, men det är så otroligt godt om folk, villiga att »göra hvad som hälst», att ingen ens vill höra på deras ansökningar om arbete. Såvida de nämligen inte vilja antaga kroppsarbete — tilläde han med en blick på min skäligen goda fysik. — Sådant står alltid att få på landsbygden, isynnerhet under sommarmånaderna.

Sådana voro utsikterna, ty utom en liten, i en helt annan del af världen deponerad reservfond, den jag för tillfället ej trodde mig kunna komma åt, hade jag ingenting att räkna på. Men inte föreföll tanken på farmarbete därför mera lockande, snarare tvärtom.

Hade det gällt att försöka några veckor därmed för att »samla material», skulle jag nog inte betänkt mig två gånger. Men sådant arbete rentaf för föda och öfrig kroppens nödtorft var inte en angenäm utsikt. Och från någon annan synpunkt kunde jag för ögonblicket ej förmå mig att betrakta saken,hvarför jag fortsatte mina funderingar i samma dystra stil som förut.

Då knackade någon på min dörr, med en hård, pockande knackning som om vederbörande ansett sig berättigad att utan vidare vinna tillträde.

Det förargade mig, så att jag först inte svarade någonting, utan lät honom knacka en gång till. Då sade jag i alt utom förekommande ton: »Kom in».

Dörren slogs upp med fart, och in trädde en besynnerlig, svartklädd figur, som med struttande steg och utsträckta händer klef rätt fram till mig. Innan jag rätt hann betänka mig, fattade han min högra hand mellan sina båda, böjde sig framåt och stirrade mig i ansiktet med ett par våta, ljusblå ögon, som lifligt återkallade den intelligenta blicken hos en nyfödd kalf.

Jag stirrade tillbaka ett ögonblick och stod just i begrepp att rikta till honom en mera kraftig än höflig fråga om anledningen till besöket, då han själf lät upp sin mun.

— Salige äro de, som tro! — sade han med star k sal velse och lika stark Jyväskylä-aksent. — Tror du, broder? tror du?

— Ett och hvarje — bland annat att herrn inte är riktigt frisk.— Hvem är frisk? frågade han bedröfvadt vidare och satte sig oombedd i soffan. Hvem kan väl i dessa tider säga sig vara frisk, vara smid till själ och kropp?

— Förb—a mig herrn åtminstone är det — försäkrade jag så argt, att han vände kalf-ögonen mot taket och bröt ut i ett nytt citat.

— Svärjer icke! — sade han med utsträckt hand — och banner icke! Edert tal skall vara ja, ja! och nej, nej! Hvad därut — — —

— Nej, nu kan det vara nog — afbröt jag. — Jag skall hvarken svära eller banna, men om ni inte på fläcken slutar med predikandet, som jag inte bedt om, så kör jag ut er.

Det tog skruf.

— Ursäkta, ursäkta! sade han hastigt och utan salvelse, men med samma aksent. — Jag är en religionens man, men vill visst inte tvinga ordet på någon, som inte vill höra det.

— Var det bara för att låta mig höra ordet ni kom? och hvem är ni egentligen? — frågade jag, endast obetydligt mera förekommande än förut.

— Mitt namn är Luukkanen — upplyste han beredvilligt — och mitt kall är såsom sagdt förkunnande af ordet. Hit kom jag för att träffa en bildad landsman — (bugade mig höfligt) — hvars ankomst jag såg omnämd itidningen — (»anmälda resande», kommenterade jag tyst).

Och så rusade han i väg med en lång, ytterst osammanhängande berättelse om sig själf, beskref huru han blifvit »kallad af Herren», medan han ännu var emigrantrunnare i New-York och huru han på grund af denna kallelse blifvit »inre missionär». Såsom sådan hade han sedermera »värkat» bland landsmännen på många olika orter, tils han slutligen kommit till San Francisco, där han hört att ogudaktigheten och själafördärfvet kräfde närvaron af en »allvarlig andans man».

Det var tydligen ej första gången han meddelade sin själf biografi, därtill gick berättelsen altför flytande. Men trots hans lätta halkande öfver vissa punkter däraf, trodde jag mig af hans täta hänsyftningar på den olika grad af »kristligt broderlig gifmildhet», som utmärkte de olika »settlement» han besökt, kunna sluta att han helt enkelt sedan några år lefvat på finska arbetares och nybyggares mera eller mindre frivilliga bidrag till den inre mission Johannes Luukkanen ensam representerade. Han var ögonskenligen dess både direktör, predikant och kassör.

I San Francisco hade han till en början rönt sådan framgång i dessa tre egenskaper, att han närapå lyckats bilda en egen försam-ling, men sedan någon tid hade »brödernas hjärtan hårdnat» i så betänklig grad, att han beslutat skudda Californiens stoft af sina fotter, så snart han blott dyckades samla ihop nödig reskassa.

Vid denna punkt ansåg jag mig ha vunnit all nödig och önskvärd klarhet beträffande anledningen till hans besök hos den bildade landsmannen och sökte därför så att säga växla in honom på ett sidospår genom att fråga hvad det var, som orsakat hårdnandet af San Fran-cisco-brödernas hjärtan.

— Åh! det var bara ett nedrigt rykte — sade han nonchalant, men med ett uttryck som om han känt sig mera smickrad af detta rykte än motsatsen. — Någon afunds-man hade satt i omlopp allehanda rörande hans förhållande till en ärbar enka, som upptagit honom i sitt hus och som, tvärtemot hvad hans belackare påstått, aldrig visat honom annat än kristlig kärlek.

— Ni kan tro mitt ord — slutade han.

Jag försäkrade varmt att en enda blick på

honom var tillräcklig att öfvertyga mig om det ingen annan än den kristliga varianten varit i fråga mellan honom och enkan, fullkomligt oberoende af hennes större eller mindre ärbarhet. Han försökte åstadkomma ett belåtet smålöje, som emellertid utföll rätt sötsurt, menlät därför ingalunda afhålla sig från det till-ärnade anloppet mot min kristligt broderliga gifmildhet. Tvärtom öfvergiek kan med aktningsvärd skicklighet från det nedriga förtalet till den skada det gjort honom och därifrån till den nödvändighet, hvari han såg sig försatt att hos mig anhålla om ett litet ficklån af hälst »tjugufem dollars».

Jag hade så när skrattat högt — så lustig föreföll mig idén att jag skulle låna en vildfrämmande storskräflare tjugufem dollars, jag, som knapt egde en half.

Men i stället för att frankt upplysa honom om min kassaställning — som han i alla fall icke skulle trott på —

svarade jag endast att mina finanser sedan någon tid beklagligtvis inte tillåtit min broderliga gifmildhet utveckla sig så kristligt som den kanhända bort, så att jag ej kunde tänka på att inlåta mig på affären.

— Det var ledsamt! Men möjligen kunde ett annat, smärre belopp falla sig lägligare? — Hans kall hade längesedan lärt honom att inte se till hjälpens ringhet.

Mitt första intryck var att tiden nu var mogen att utan krus visa honom på dörren. Men nästa ögonblick föll det mig in att såsom ett mindre ohöfligt alternativ erbjuda honom mina centräl-amerikanska s. k. silfver-slantar — med bifogad upplysning om att, för så vidt jag visste, ingen annan än möjligen en af hamn-krogvärdarna vore villig att gifva något slags valuta för dem.

Det bekom honom icke det minsta. Han tog slantarna och gjorde endast ett helt svagt försök att förmå mig minska hjälpens ringhet medels hälst en dollar. Och då det inte lyckades gick han, utan minsta citat till afsked och utan uppmuntran från min sida att förnya visiten.

Men sedan han gått och jag på nytt tagit itu med spekulerandet öfver mina egna utsikter, föreföll mig tanken på farmarbete alls ej mera så afskräckande som före brodern Luuk-kanens besök. Jag hade inte tänkt öfver saken tillräckligt och hade därför förlorat ur sikte en del amerikanska möjligheter, långt värre än den af valkar i händerna för trettio dollars i månaden förutom kost ocb kvarter.

Men till sådan ursäkt det honom lända kan vill jag tillägga att den själfgjorda missionären ett par år senare af domstol i New-York förklarades otillräknelig. Han hade där tagit in på ett första klassens hotell och lef-vat kräsliga såsom biskop öfver de finska församlingarna i Nord-Amerika, tils den första räkningen presenterades, då han utan vidare förflyttades i häkte.Och under domstolsförhandlingarna pratade han en sådan förtviflad mängd engelska med Jyväskylä-aksent, att vederbörande ej tilltrodde sig kunna afgöra om han var för litet eller för mycket vriden för korrektionshuset, utan läto honom gå — hvart vet jag inte.Juho Penttinen.

Vi stodo just i begrepp att lämna konsulns kontor, där jag gjort honom min uppvaktning och blifvit anmodad att göra honom och hans två bolagsmän sällskap till »lunch», då en poliskonstapel trädde in, hälsade från sin förman och bad konsuln, om möjligt genast, komma till polisstationen.

— Vi ha fångat in en högst märkvärdig fisk, tilläde han förklaringsvis, — som inte förstår ett ord af hvarken engelska, tyska eller spanska och häller inte är kines, så kaptenen skickade mig öfver för att fråga om herr konsuln hade tid att titta på exemplaret och hjälpa oss bestämma hvad det är.

— Igen den välsignade språkkunskapen! — förargade sig mr Boise, älsta delegaren i konsulns firma. — Hvar gång där är något spektakel i Frisco med folk, som inte förstår något kristet språk, måste konsuln hjälpa. Och märkvärdigt nog tyckes han aldrig tröttna påatt agera tolk. Kan ni inte vänta till efter lunch? — vände han sig till polismannen.

— Ah! det är gjordt på ett par minuter, afböjde konsuln. — Gå ni tre förut och beställ lunch. Jag kommer genast efter.

— Tack! sade mr Boise torrt, — försök det knepet med någon annan. Jag åtminstone går med, så jag är säker om att du inte stannar där hela eftermiddagen såsom senast, då du fann subjektet intressant.

Konsuln skrattade godmodigt, och så gingo vi alla fyra till polisstationen, som låg endast några steg därifrån. Där funno vi den häktade, en stor, groft bygd och illa medfaren karl, omgifven af en hop polismän, af hvilka åtskilliga visade spår af en ej långt förut utkämpad, allvarsam batalj. Mannens händer voro försedda med handklofvar, och hans ansikte var så öfvertäckt af smuts och blod, att man ej kunde tydligt urskilja ett enda drag däri.

— Hur’ står det till, konsul? — hälsade poliskaptenen. — Tack för att ni kom till hjälp. Jag vet platt inte hvad vi skola taga oss till med den här besynnerliga figuren, som förefaller mig mera mogen för dårhuset än för någon annan institution.

— Hvad har han gjort? och hvar blef han häktad?

tO

— Ah! gjort har han väl, noga taget, stort ingenting, bara burit sig så besatt åt, att vi beslöto taga honom i förvar. Han har hållit till i mera än två dygn nere på kajen, där han suttit dagen i ända och sofvit under nätterna, utan att förtära annat än något torrt bröd, det han köpt i en butik i närheten. Då hans fall rapporterades till mig, gaf jag order om att hämta honom till stationen, men det var lättare sagdt än gjordt. Han gjorde sådant motstånd, att fem af mina karlar ej fingo bukt på honom, förrän de klubbat honom halft medvetslös och försett honom med hand-klofvar. Och här har han ej sagt ett enda ord, fastän jag försökt tala till honom både på engelska, spanska och tyska. Antingen förstår han intet af dem, eller är han för tjurskallig att svara.

Jag tog under poliskaptenens långa, men icke synnerligt tydliga förklaring den arresterade i närmare skärskådande. Hans ögon stirrade ut i rummet, utan att fästa sig vid någon eller något, med ett trött, likgiltigt uttryck, som om han längesedan haft nog af hela historien och inte vidare brydde sig om hvad utgång den erhöll.

Af ansiktet kunde man, såsom sagdt, inte urskilja tillräckligt för att draga några slutsatser beträffande hans ursprung. Men klä-derna, af omisskännelig, brun österbottnisk vadmal, ocb de lika omisskänneliga pjäxorna på hans fötter antydde i stället så mycket mera otvifvelaktigt hvar han hörde hemma.

— Hvarifrån kommer ni? — frågade jag därför på finska, så snar^ kaptenen slutat.

Han vände blicken mot mig, betraktade mig några ögonblick uppmärksamt, nästan misstroget, men svarade slutligen:

— Från Lappajärvi.

— Halloh! utropade kaptenen. — Det ger ljud!

— Hvad betyder det här spektaklet? — frågade jag vidare. — Hvarför har ni slagits med polisen?

— Hvad det betyder! — upprepade han vresigt. — Det skulle jag själf vilja veta. Jag har intet ondt gjort, men då de kommo öfver mig, slogs jag naturligtvis så länge jag kunde. Och nu ha de slagit mig i järn som en mördare och röfvare.

Konsuln anhöll omedelbart om att hand-klofvarna skulle tagas bort, och kaptenen vill-for hans anhållan, ehuru först sedan han varnat oss för följderna.

— Karlen är stark som en grizzly — sade han — och slåss värre än f—n.

Han var emellertid inte böjd för vidare kalabalik, utan bad endast helt fredligt att fåtvätta sig. Och sedan han det gjort, såg han helt hygglig ut, om också åtskilliga blånader och skråmor ännu vittnade om att han inte gått skottfri ur dusten med ordningsmakten.

Men vårt därpå började korsförhör underkastade han sig så motvilligt, att vi först efter ett otal frågor kommo på det klara med det i hans tycke synbarligen ytterst enkla sakförhållandet, hvilket emellertid föreföll oss alt utom enkelt.

Han hette Juho Penttinen och hade jämte tre kamrater och sockenbor kommit den vanliga vägen till New-York, alla fyra stadda på resa till Astoria i Oregon, där de hade vänner och bekanta och därför hoppades på arbete vid fiskerierna.

I New-York hade de af en »runnare» låtit öfvertala sig att köpa biljetter via San Francisco, emedan dessa enligt runnarens utsago för tillfället voro hela hopen billigare än direkta biljetter. Men i San Francisco hade de funnit sina billiga biljetter ogiltiga för vidare färd per ångare.

Detta hade nogsamt upplyst dem om orsaken, hvarför runnaren kunde sälja dem billigare, men hade inte gifvit dem ringaste antydan om huru de skulle begå för att komma vidare, då deras sammanlagda kontanter ej förslogotill mera än tre däcksplatser på ångaren till Astoria.

Efter lång och grundlig öfverläggning hade de så beslutat att tre af sällskapet skulle resa vidare. Penttinen, såsom den älsta och mest världserfarna medlemmen af kvartetten, skulle däremot vänta i San Francisco, tils de kunde sända honom pengar med den återvändande ångaren.

I Astoria kunde de utan svårighet låna så mycket som behöfdes för Penttinens resa, och en eller annan af deras vänner där kunde nog också tala med någon af fartygets besättning, så att han åtoge sig att hämta pengarna. Inom högst tre dagar — trodde de — kunde Penttinen fortsätta resan. Han skulle bara passa på, då båten kom tillbaka.

Det var hela historien. De andra hade rest, och han hade väntat i San Francisco. Tjugu cents, eller alt hvad de egde i kontanter utöfver priset för biljetterna, hade han behållit, men det räckte ej till mera än torrt bröd och naturligtvis inte till nattkvarter, hvarför han sofvit på kajen. Och dessutom kunde det ju lätt hända att ångbåten anlände nattetid.

Ingen hade antastat honom, utom poliserna, som talat till honom ett par gånger förut, men gått sin väg igen, då han inte förstått dem. I dag på morgonen hade en af dem tagit honomi armen och försökt draga honom med sig, och då han naturligtvis gjort motstånd, hade polisen lxvisslat efter andra, och så hade slagsmålet börjat.

Så länge han kunde, hade han slagits med dem, men då en af dem träffade honom i huf-vudet med sin klubba, hade han blifvit redlös, så de kunde släpa honom till »kammaren», där han funnit sig fjättrad med handklofvar

— hvarför visste han inte. Och lika litet visste han hvad de gjort med hans säck, på hvilken han suttit, då bataljen började.

— Karlen måste vara galen — lydde poliskaptenens votum, sedan historien i sin helhet meddelats honom. — Ingen förnuftig människa skulle falla på tanken att vänta dag och natt på en öppen kaj. Det är nog bäst att han stannar här, tils någon af hans Astoria-vänner

— om han har några — kan komma ned till Frisco och taga hand om honom.

— Hvad säger han? — frågade Penttinen.

Kaptenens förslag beträffande logis på stationen öfversattes, men resten af hans yttrande lämnades åt sitt värde.

— Om de kunna säga att jag gjort något ondt, så må de hålla mig här, förklarade Penttinen lugnt, men argt, — men annars sof-ver jag så f—n häller i poliskammaren som en lösdrifvare. Det är skam nog bara att hablifvit tagen af polisen. Och hvem skulle väl under tiden passa på ångbåten?

Yi försökte göra det klart för honom, först att han alls inte behöfde betrakta sig såsom i polisens förvar, om han också antog anbudet om nattkvarter på stationen, och för det andra att man där nog skulle låta honom veta när Astoriabåten anlände. Men det var alt att tala för döfva öron.

Han hade nu engång sin åsikt om polisen och den kunde inte rubbas af något vi kunde anföra. Och lika litet lyckades vi öfvertyga honom om att han i tid skulle få upplysning om ångaren. Han kunde godt sköta sig själf, förklarade han, blott han lämnades i fred, och föredroge att vänta på kajen. Pengarna skulle komma med nästa båt, det visste han säkert, och då kunde han genast gå ombord.

De flesta af sällskapet kunde icke annat än skratta åt hans envishet, då hans ultimatum öfversattes, men poliskaptenen höjde på axlarna.

— För all del! — sade han smått förtryt-samt — låt det fånet gå hvart han behagar.

— Men hvar är min säck? — frågade Penttinen, såsom svar på upplysningen att han kunde gå.

Den hämtades fram och befans efter omsorgsfullt skärskådande väl behållen i alla stycken.— Får man röka kär? frågade kan vidare.

Ock därpå drog kan fram nr fickan en

pipa samt nr säcken en påse, af kvars innehåll kan fyllde sin tobakspung, sedan kan först stoppat pipan ock tagit mnnstycket mellan tänderna.

— Hemmavuxen! — sade kan med ett nttryck af förnöjelse till mig, då kan stack pnngen i fickan ock med största omsorg åter tillknöt påsen — en upplysning, som första fläkt från snnggan gjorde mera än öfverflödig.

Så steg kan upp, kastade säcken öfver axeln ock uttryckte ett kort tack till »herrarna, som kjälpt konom från polisen», redo ock nöjd att gå tillbaka till sin långa vakt.

— Vänta ett ögonblick! — sade gamla mr Boise, som med stort, men tyst intresse följt förhandlingarna. Vi kunna inte låta karlen gå på det sättet!

— Han har intet ondt gjort, — vände han sig till oss andra, — men kar det oak-tadt blifvit arresterad som en ertappad förbrytare. Och då kan försvarade sig — duktigt, såsom några af herrarna kunna intyga — blef kan utan vidare klubbad medvetslös. Jag tadlar inte herrar polismän för oförmågan att kunna fatta det någon annan än en galning kunde så fullständigt lita på sina vänner, att han källre sof på gatan ock gnagade en torrbrödkant än bad om bjälp. Sådant är för rart i våra dagar att vara begripligt för hvem som hälst. Men någon synlig upprättelse bör han få. Jag håller hatten.

Han räckte fram sin hatt med vänstra handen och lät från den högra en tiodollars-sedel falla uti den.

— Det är rätt! — bekräftade kaptenen, drog fram sin plånbok och bidrog i sin tur med en sedel, — det var ett misstag, om också ursäktligt nog. — Exemplet följdes omedelbart efter råd och lägenhet af de öfriga, så frikostigt att hatten inom några minuter innehöll öfver trettio dollars, dem mr Boise — ännu med hatten i hand och med en ståtlig bugning — öfverräckte till Penttinen.

— Hvad är det för? — frågade han, utan ott taga pengarna. Och då saken förklarats, bugade han sig tillbaka, mindre ståtligt visst, men fullt lika värdigt, och sade höfligt, men bestämdt:

— Jag tackar herrarna mycket, men jag kan inte taga pengar som en tiggare. Hvad jag behöfver kommer med ångbåten, och till dess kan jag reda mig. Tack för den goda viljan.

Huru mycket jag visade det, vet jag inte, men jag vet att jag kände mig rent af högfärdig öfver landsmansskapet, då jag öfversatte Penttinens svar.— En lektion till! — sade rar Boise. Man lär så länge man lefver. Jag borde begripit att den karlen var för mycket gentleman att bry sig om någon upprättelse i kontanter. Här äro edra pengar, mina herrar!

Därpå vände ban sig till mig och bad mig fråga om »mister» Penttinen ville göra houom äran att intaga lunch med honom och så många af de närvarande, som voro i tillfälle att göra honom sällskap. Detta med en bugning mot de öfriga.

— Hvarför inte? — sade Penttinen. Om jag bara visste att båten inte kom under tiden.

Hans farhågor lugnades, då poliskaptenen gaf order till den vid hamnen dejurerande konstapeln att rapportera fartyget så snart det kom i sikte, och därpå tågade vi, poliskaptenen i spetsen, till den bästa restaurationen i närheten. Penttinen med sin dyrbara säck på axeln.

— Hvad tror ni han hälst äter? — frågade mr Boise, sedan han försäkrat sig om ett bord i restaurationssalen, där vårt sällskap tycktes väcka en viss förvåning hos de öfriga gästerna.

Jag uttryckte min förmodan att Penttinen sannolikt skulle föredraga fläsk och potatis med svartbröd och pannkakor som dessert framför alla andra läckerheter. Och mr Boiseskandaliserade omedelbart den franska öfver-kyparen genom att beställa bräckt skinka med förlorade ägg och helkokt potatis, tre flaskor öl och lika många champanj.

Svartbröd fans inte och lika litet funnos pannkakor på den eleganta matsedeln, men mr Boise lät sända till ett tyskt bageri efter den förra artikeln, och den senare förklarade sig öfverkyparen efter någon tvekan knnna åstadkomma.

Ordern omfattade oss alla. »Om det är godt nog för honom, är det så för oss», förklarade mr Boise, som tycktes besluten att åtminstone inte vidare bryta i korrekt etikett mot Penttinen, så litet denne troligen än skulle brytt sig

om hvad vi åto, blott han själf var väl försedd.

Skinkan var emellertid så delikat, att vi ingalunda saknade mera raffinerade anrättningar. Och då på de inte mindre delikata pannkakorna följde jordgubbar, sådana endast Californien frambringar, nedlät sig till och med Penttinen till ett belåtet mysande.

Men champanj kunde han inte förmås att dricka, sedan han en gång smuttat på sitt glas, då vi drucko honom till. »Det stack i näsan», sade han, och därför föredrog han öl också till jordgubbarna, efter hvilka han steg upp för att gå.— Ångbåten kan komma hvilken minut som hälst, sade han — och jag lofvade vara där. Är jag borta, så vet den som hämtar pengarna inte hvad han skall göra med 'dem. Adjö och mycken tack!

Yi skakade hand öfver lag. Så tog han upp sin säck, som legat invid stolen, och gick tillbaka till sin post.

— Det är hvad jag kallar en karl, sade mr Boise, då Penttinens breda rygg försvann genom dörren, — en hel karl. Det skulle se bättre ut i världen, om där fans flera af dem.„Judge“ Uusitalo, alias Finn-Mike.

Chicago är, såsom hvar man vet, deu underbaraste stad i världen. Den har de högsta hus i världen, de längsta — och smutsigaste — gator, den största omsättning i fläsk och spannmål, det värsta klimat, de flesta krogar, och då vinden blåser från slakteri-stadsdelen, den ohyggligaste stank någon stad i världen kan bjuda på. Enhvar Chicagobo gör det till sitt första värf att inhainra en del af dessa fakta i hvarje nykomlings medvetande. Och de öfriga inpränta sig själfva på outplånligaste sätt, såvida han stannar några månader i slaktar-metropolen.

Särskildt under sommareu kommer litet hvar till insikt om att klimatet inte gärna kunde vara värre. Och då den starkaste hettan vanligen medföres af västliga vindar, hvilka omfläkta slakterierna, innan de nå den öfriga staden, vinnes på samma gång också orubblig öfvertygelse om att ett mera illaluktande samhälle inte gärna kan tänkas.Den sommar jag särskildt kar i minnet var ovanligt ohygglig till och med för Chicago. Eedan i Juni var den fuktmättade luften så olidligt het, att både folk och hästar stupade af solstyng litet hvarstädes. Och det obetydliga luftdrag, som öfver hufvud taget kunde spåras, kom dag efter dag västerifrån, mättadt med en så vämjelig lukt, att atmosfären föreföll nästan som ett enda konglomerat af förruttnelsebakterier. Isynnerhet nära den s. k. Chicago-floden, som noga taget ej är annat än en väldig, öppen kloak, var doften outhärdlig. Och lenappa femtio alnar därifrån låg den tidningsbyrå, där jag för tiden hade anställning.

De öfriga medlemmarna af redaktionen voro gamla Chicagobor, hvilka längesedan lärt att döfva lukt- och andra organ förmedels trägna doser af en vätska, som af krögaren på nedra botten kallades whisky, men af hufvudredak-tören brännvin. Hvilken klass af eldvatten dekokten egentligen tillhörde kunde ingen med säkerhet afgöra, och egentligen bekymrade sig häller ingen därom. Hufvudsaken var att den uppfyllde bestämmelsen att hålla konsumenterna billigt och grundligt omtöcknade från niotiden på morgonen till sängdags, ty ännu långt efter det den s. k. arbetstiden var förbi fortsatte redaktionen vanligen att döda bak-terier, så länge kassaställning, kredit och andra på saken värkande omständigheter medgåfvo.

Att döma af resultaten var metoden högst effektfull. Ingen enda af de äldre redaktionsmedlemmarna tycktes på minsta sätt obehagligt berörd af de dofter, som ständigt fyllde byrån. Och hettan var ren barnslighet, jämförd med den invärtes värme den rafflande medicinen åstadkom.

Men för enhvar, som icke varit redaktör länge nog att kunna ostraffadt absorbera svaf-velsyrad alkohol, blef Chicago snart outhärdligt, hvarför jag beslöt att redan i juni uttaga min sommarferie samt anhöll om en af tidningens fria rundresebilj etter i och för en tur i norra Minnesota. Där kunde det ej vara lika hett som längre söderut.

På tåget var det nog också förfärande varmt, men så snart vi lämnat staden bakom oss, kunde man åtminstone andas utan att tro sig i en guanofabrik. Och tidigt följande morgon, då vi ilade fram längs Mississippi, var luften så frisk och ren, att jag lät locka mig ut ur den kvafva kojen i sofkupén långt innan ens förberedelserna för frukost ännu börjats i köksvagnen. Men senare på dagen, då vi passerat Minneapolis och solen hunnit bringa vagnarnas tak till glödheta, såsom det tycktes, blef värmen igen sådan, att litet hvar afde fåtaliga passagerarne begynte ångra sin resa.

Så stannade vårt tåg vid en liten station i skogstrakten, där lokomotivet skulle taga vatten, och jag gick ut för att röra på mig en smula och kasta en blick på omgifningarna. Det blef en öfverraskning.

Utsikten öfver den blanka sjön, omgifven af odlingar, mellan hvilka skogen där och hvar sträckte sig ända ned till vattnet, var så täck och gården där midtöfver, med byggnader påminnande om alt utom Amerika, så hemtreflig, att jag frågade stationschefen hvem den tillhörde.

— The judge.

— Judge hvem?

— Ja, hans namn kan ingen kristen människa hålla reda på, men annars kallas han Finn-Mike.

Det var fullt tillräckligt för att klargöra de obestämda hågkomster gårdens väl timrade uthusbyggnader väckt, men dem boningshusets villastil i någon mån blandat bort.

— Fins här något hotell?

— Inte något egentligt hotell, men postmästaren har ett rum, som han brukar upplåta åt resande.

Nästa minut var min nattsäck utlyftad ur kupén, ett ögonblick innan tåget ångade vidare,och inom en kvart därefter var den installerad i postmästarens gästrum. Synnerligt inbjudande var rummet vä] inte, men för en natt kunde det passera, och längre ämnade jag ej upptaga det.

Men då jag något senare företog en vandring längs sjöstranden till Finn-Mikes gård och han hörde att jag stannat öfver enkom för att göra dess egares bekantskap, skickade han utan vidare en båt öfver sjön till „settlementet“ efter mitt blygsamma resgods.

Den första landsman, som besökte Uusitalo — det var ett omöjligt namn för amerikanska tungor — finge på inga vilkor stanna under någon annans tak, förklarade han.

Och jag hade förstås ingenting att invända mot förslaget, lika litet som mot hans yrkande att, då jag endast var stadd på lustresa, jag skulle tillbringa minst ett par dagar på TJusi-talo. Han och värdinnan skulle nog se till min bekvämlighet så godt de kunde.

Gården hade redan väckt min lust att höra huru han arbetat sig fram till välstånd, ty att den var anlagd under bygdens förhistoriska tid, så att säga, innan den två år gamla järnvägen blef färdig, visade såväl husen som odlingarna. Och större snygghet, friskare luft, vänligare människor — större olikhet mot Chicago med ett ord — kunde man inte gärna önska sig.Jäg gjorde därför hvarken långa eller många svårigheter, utan lät till en början föra mig ut på egorna, dock väl att märka först sedan värdinnan själf serverat oss kaffe med dopp i bräddfulla koppar ocb med grädde, sådan jag icke sett på mången god dag.

Det var ett nöje att se den ordning och ekonomi, som rådde öfveralt på gården, ehuru visst egaren beträffande gärdesgården och ett par andra detaljer slösat betydligt både med material ocb med arbete. Men han småskrattade godmodigt, då jag uttryckte mina tankar därom och sade att Tahvo, då han öfvertog gården, kunde göra det bättre.

— Det har gått bra på mitt sätt bittils ock gör väl så härefter, så länge jag är husbonde.

— Är Tahvo ert enda barn?

— Jo, — svarade han något kort. Men tilläde omedelbart att denne egentligen icke alls var hans son, ehuru han betraktade honom som eget barn.

Det gaf anledning till flera frågor från min sida, sträckande sig alt längre tillbaka i tiden, så att jag, då vi slutade vår inspektions-rund, erhållit en skäligen god föreställning om hans historia ända från den dag han först kom till trakten såsom stockhuggare.

Och under de dagar jag sedan tillbragte på Uusitalo ifvlde han och hans hustru, såsomsvar på ett otal frågor,

småningom detaljerna i berättelsen.

— Här hade jag mitt första pörte och här stego vi i land, då jag kom hem med värdinnan — sade han, då vi på återväg från vår rund kommo till en väldig, gammal ek tätt vid stranden. — Tur har jag haft här sedan första dagen, men aldrig mera än då jag hämtade den kvinnan till gården.

Om sina tidigaste öden visste han icke mycket, visste ej ens hvarifrån han var hemma. Hans föräldrar hade under nödåren kommit någonstädes från nordligaste Österbotten, men hade stupat redan i Viitasaari på sin väg söderut, lämnande honom i den gård, där de haft sitt sista härbärge.

Under den allmänna oredan hade ingen tänkt på att fråga hvarifrån de kommo, innan det var för sent, och sålunda såg sig Viitasaari kommun tvungen att draga försorg om honom. Af sina tidigare år hade han just inga rosiga minnen, men hade vuxit upp till karl i alla fall och hade i sinom tid dragit en lott, som sände honom för tre år till kasernen i Vasa. Att lära sig exercera, göra honnör och lyda alla andra reglementets före-skrifter föll sig inte synnerligt svårt för en, som hela sitt lif stort ingenting annat haft att göra än att lyda än den ena, än den andra. Och då han häller inte var dum af naturen, hade han dragit bästa möjliga nytta också af den öfriga undervisning, som erbjudits, så att han lämnat uniformen som en helt annan karl än då han först drog den på.

Men af soldatlifvet hade han i alla fall fått nog, och då han hvarken hade pengar tillräckligt att ens bli torpare eller hade lust att slå sig ned som inhysing, hade han be-slutit sig för Amerika. För en flink karl kunde det i ingen händelse vara svårare att taga sig fram där än hemma.

Den första sommaren arbetade han i Michigan, i en hamnstad, där arbetet med lastning och lossning af fartyg visst var förfärligt tungt, men förtjänsten så stor, att en nykter karl kunde spara åtskilligt. För vintern lät han värfva sig för stockhygge i Minnesota, där daglönen då var högre än annorstädes.

I trakten där afvärkningen egde rum hade han sett sig noga omkring och hade kommit till öivertygelse om att ett nybygge borde löna sig förträffligt. Han valde en plats vid den sjö, därifrån stockarna på våren flottades ut i världen, och begaf sig, så snart flottnings-arbetet var slut, till sågbolagets kontor föratt höra åt om och på hvad vilkor hau kunde bli egare till den jordbit han åstundade — mest troligen för det trakten däromkring var så hemmalik, att man med en smula inbillning kunde tro sig midt inne i Finland.

På kontoret skrattade man åt den förryckta idén att börja jordbruk minst ett par dussin mil från närmaste plats, där man kunde köpa eller sälja något. Men just därför var man också villig att sälja jorden så billigt, att Yi-rolan Mikko — såsom han hetat i Yiitasaari — genast gjorde kontrakt om trehundra acres, eller jämt dubbelt så mycket han först tänkt sig. Alt till stor gamman för de amerikanska kontoristerna, som tyckte det var ett präktigt skämt att sälja för goda dollars jord i en stig-lös ödemark och därför kände sig öfvertygade om att köparen var inte så litet vriden.

Mikko lät dem skratta bäst de gitte. Han hade följt med stockarna genom bäcken och ån ut till floden, hvilken längre fram flöt genom en trakt, där man som bäst bygde järnväg. Det var visst en lång resa, men han visste att vintern hvarje år skulle bygga honom en präktig väg ut till odlingsbygden, och att vägen var lång och krokig bekymrade honom icke det minsta. Han hade tid och kunde vänta. Förr eller senare måste så präktig jord som den han sett i näjden af TJusitalo — så-som han på förhand benämt sin possession — säkert bli odlad. Han var nöjd med affären, och då han sparat ihop åtskilligt, mötte det inga svårigheter att skaffa ihop nödig utrustning och munförråd för ett par månader, förutom en häst, som visst var illa medfaren, men i alla fall stark nog att bära hans tillhörigheter på sin rjgg.

Lätt var det ingalunda att leta sig fram till den lilla skogssjön, sedan snön smält bort och endast få spår återstodo af timmervägama. Men Mikko var inte ödemarksbo för ingenting och sträfvade därför tappert framåt, så att han inom knappa tre dygn anlände till sitt blif-vande nybygge, där han omedelbart begynte göra sig hemmastadd.

Tätt invid sjöstranden stod en gammal ek, med väldig, löfrik krona, men så krokig och hålig stam att den icke ansetts värd att af-värka. Under den lade sig Mikko till hvila, sedan han tjudrat sin häst och rökt en aftonpipa, under djupt begrundande af framtiden och förnöj dt betraktande af huru fisken slog ringar litet hvarstädes på den

blanka sjön.

Och nästa morgon högg han åt sig en hop stänger samt samlade så mycket bark, att han innan aftonen hade färdigt ett pörte, tillräckligt såsom skydd, så länge sommaren räckte. Särdeles rymligt var det inte, men Mikko kändesig ändå själaförnöjd, då han kröp till kojs under eget tak — det första han kunde kalla sitt.

De följande två åren kräfde Dusitalo hårdt arbete från första vårdag ända tils vintern och snön kommo. Men Mikko var inte rädd för hårdt arbete, och då timmerafvärkning årligen pågick i trakten icke långt därifrån, kunde han lätt förtjäna ihop sitt behof af kontanter på stocksläpning. Kedan det andra året såg han sig i stånd att städsla en nykommen landsman sig till hjälp, och då började uppförandet af uthusbyggnader, ordentligt timrade af stock, den Mikko på lediga dagar huggit i egen skog. Ty byggnadstimmer afvärkade sågbolaget icke.

Alt gick så förträffligt man gärna kunde önska, och ån bildade under vintern en den jämnaste väg ut till bygden. Längs den förde Mikko redan det andra året på vårvintern två duktiga lass hvete in till staden, som begynt växa upp kring järnvägsstationen, samt hämtade tillbaka två kor. Han ämnade från början inrätta sin hushållning på förnuftig fot och inte förstöra sina egor genom att aldrig gödsla dem, såsom han hört att folk i Amerika hade för vana.

Men i och med korna införde han ett fridstörande element i Uusitalo samhälle. De kräfde helt annan slags eftersyn än åkrarna, och då såväl Mikko som hans dräng hade fullt uppmed utarbetet, blefvo korna och deras snart tillkomna kalfvar en källa till oändligt mycket extra besvär.

Mjölkning och alt, som var nödvändigt för att draga nytta af mjölken, voro inte sysslor lämpade för Mikko och ännu mindre för hans dräng, som visst var en duktig kroppsarbetare, men en otymplig drummel i allting annat.

Det kunde inte fortgå på det sättet. Och bra ensamt var det i alla fall också där ute i skogen, tänkte Mikko. Om han bara kunde skaffa sig en rask hustru, vore det en annan sak, men huru det skulle låta sig göra var ett kvistigare problem, än han kunde lösa. I ödemarken stod ingen hustru att få, och han hade ingen tid att draga kring bygden på friarefärder, lika litet som han kunde förlika sig med tanken att gifta sig med en amerikanska eller annan »utländska». I det dilemmat stannade han alltid med sina funderingar och planer för bättre omvårdnad af kreaturen och förljufvande af ensligheten. Och det gjorde honom nedstämd, så väl gynnad af lyckan han än fann sig i andra stycken.

Men en afton, kort före höbärgningen, upprann med ens en briljant idé i hans hjärna. Hvarför kunde han inte skrifva till emigrantkontoret i New-York och bedja dem höra åt om någon nykomling bland de finska flickornavore villig att gifta sig med eu rask karl, som hade eget hemman?

Tanken på en så lätt lösning af svårigheterna föreföll honom så bländande, att han knappast gaf sig tid att öfverväga den vidare. Inom en timme var vägkost för stadsresan i ordning och drängen tillhållen att se efter allting på det bästa, så att soluppgången redan fann Mikko ett bra stycke på väg i den lätta båt han byggt sig för fisket vår och höst.

Båtfärden var mödosam nog i sommarhettan, men långt mera mödosamt föll sig dock författandet af det viktiga brefvet, sedan han i handelsbutiken försett sig med papper och andra nödiga tillbehör för skrifning. Det orsakade både svettning och hufvudbry, men i sinom tid bragte han det i alla fall till stånd och anhöll om svar till butiken, hvarefter han omedelbart begaf sig på hemväg. Höbärgningen fick icke lämnas vind för våg, icke ens för frierifunderingar. De måste vänta.

Men så snart höet var bärgadt, gjorde han en ny tur till staden. Drängen såg visst storögd ut då husbonden, knappa två veckor efter sin hemkomst, ånyo rustade sig till stadsfärd. Men då Mikko ej inlät sig på förklaringar, blef där intet vidare ordande om saken.

I butiken fans ganska riktigt ett bref, som redan legat där åtskilliga dagar och som komMikko att smågrina i hoppfull förväntan, medan han försiktigt skar upp kuvertet. Men sedan han stafvat sig igenom dess innehåll, klådde han sig betänksamt bak örat samt gick ut och satte sig på bodtrappan för att med nödig grundlighet

öfvertänka saken.

För tillfället kunde emigrantkontoret inte rekommendera honom någon finsk flicka till hustru — ett slags affär, som det för öfrigt inte befattade sig med. Men kort förut hade en kvinna från Härmä anländt till New-York på väg till sin man, som arbetade i Michigan och skrifvit efter henne. I New-York möttes hon emellertid af underrättelsen att mannen blifvit krossad till döds i ett grufras, så att hon nu var enka. Och då hon ej hade några medel, kunde hon inte tänka på att återvända till Finland.

Till henne hade Mikkos förslag framstälts, och då hennes man varit borta i tre år, så att hon noga taget redan varit enka så länge, kände hon sig inte ovillig att blifva värdinna på TJusitalo — såvida nämligen dess egare åtoge sig att också sörja för hennes åtta år gamla son. Deras biljetter gällde ända till Hancock i Michigan, men för resan därifrån till Minnesota måste Mikko betala. Han kunde skicka pengar per telegraf.Mikko rökte af ren tankspriddhet tre pipor i sträck, medan han öfvervägde saken. Det var egentligen inte annat än den åttaåriga pojken, som föreföll honom svår att svälja, ehuru det visst var sant att han inte förut tänkt på en enka. Men å andra sidan kunde man taga för gifvet att hon hade bättre reda på allehanda sysslor än en flicka. Mannen skulle säkert ej brytt sig om att betala hennes dyra resa till Amerika, om hon inte varit duglig. Och pojken kunde väl göra någon nytta för sig — om icke annat så hålla sin mor sällskap under de långa vinterdagarna, då Mikko var borta på stocksläpning. Hade han ingen hustru i huset, så kunde han inte mera tänka på sådana extra förtjänster, och ingen kunde veta om ens ett lika godt tillfälle vore att räkna på en annan gång.

Därmed var öfvervägandet slut, och omedelbart därpå uppräknade Mikko på telegrafkontorets disk elfva dollars och sextio cents, doll-rarna för enkans och hennes sons resa och centerna för telegrammet, som lydde: »all right, send qwick».

Sedan kommo väntedagarna, som inte voro roliga, men då Mikko var händig med hyfvel och såg, fann han lätt arbete vid en nybyggnad i staden, för två dollars per dag, hvilket ju inte var att förakta. Men längre än tio dagarskulle han i ingen händelse vänta. Hvetet måste då vara moget och fick icke försummas för den blifvande värdinnans skull. Kom hon ej inom tio dagar, så måste hon söka sig en plats i staden, tils han längre fram kunde komma efter henne.

Han gjorde det till en daglig vana att på väg till sitt arbete vika in på stationen, dit nattåget — det enda direkta österifrån — anlände tidigt på morgonen. Den sjätte morgonen kom hon.

Hon var den enda kvinliga passagerare, som lämnade tåget, så att Mikko inte kunde misstaga sig om identiteten, då hans ögon genast föllo på henne. Och dessutom var hon klädd i gråblått, hemväfdt halfylle samt höll vid handen en bred liten pojke med ljust hår och pjäxor på fotterna. Modern var öfver medellängd och bar en duk knuten öfver hufvu-det på vanligt finskt sätt samt dragen så långt framåt öfver pannan, att man i det otillräckliga daggryningsljuset icke kunde tydligt urskilja hennes drag.

Mikko betraktade henne ett par minuter under tystnad, steg så fram och uttalade ett höfligt: »god dag!»

— Gud gifve! — svarade hon. Hennes röst hade en vänlig klangfärg, som gjorde ett outredt behagligt intryck på Mikkos örhinnor.Och då han på samma gång urskilde hennes öppna frimodiga drag samt mötte blicken ur hennes stora, ljusgrå ögon, kände han sig med ens öfvertygad om att han igen haft tur.

— Är ni — han stammade, då det slog honom att han inte ens kände hennes namn

— är ni den från emigrantkontoret skickade enkan? — formulerade han sin fråga.

— Jo — hon såg i sin tur en smula generad ut — jag är Sofia Mustamaa.

— Och jag är Mikko TJusitalo — kompletterade denne presentationen. Men trots denna tilläde ingendera ett ord, tils den ljushåriga pojken af bröt deras tafatta tystnad.

— Hvar är kistan? — frågade han.

— Den är nog här — försäkrade modern och sköt hans stora mössa bakåt, så att Mikko kunde se att han drag för

drag liknade sin mor, ehuru i en bredare, mera »fyrkantig» stil. — Den här är Tahvo — presenterade hon.

— Det är ju en riktigt klok pojke ni har

— sade Mikko artigt, i det han räckte handen åt den lilla gynnaren, hvars granskande blick kom honom att småle. — Vi två komma nog att bli goda vänner?

— Vet inte — reserverade sig Tahvo — kanhända, om du är god mot oss.

De båda fullvuxna kunde inte annat än skratta åt den tvärsäkra lilla figuren, som sålyckligt brutit isen och återfört dem till det praktiska kvardagsbestvret. Sofia framtog ur sitt hopknutna näsdukshörn kvittot för sin blå-målade emigrantkista, som ganska riktigt an-ländt och hvars tyngd ingaf Mikko sådan aktning, att han lät undfalla sig en anmärkning om den mängd saker de medfört från det gamla landet.

— Det är mest kläder för mig och pojken — upplyste Sofia. Och så tilläde hon med en viss anstrykning af stolthet att hon själf spunnit, väft och sytt hvartenda plagg, sedan hennes man begynt skicka pengar från Amerika, så hon slapp arbeta för födan — hvilket alt ingaf Mikko en egendomlig lust att klappa sig själf på ryggen såsom en lyckönskan för den utmärkta idén att skrifva till emigrantkontoret.

Men på samma gång kommo kistan och dess innehåll honom också att tänka på sin egen mera än tarfliga utstyrsel, hvarför han skyndade att föra Sofia och hennes son till hotellet, där han oaktadt hennes försäkran att de ännu hade tillräckligt kvar af sin vägkost, beställde frukost för två och bad dem hålla till godo, medan han uträttade ett par affärer.

Den första bestod endast i lyftandet af tio dollars för de fem dagar han arbetat vid nybyggnaden, hvarpå han placerade större delenaf sitt nyvunna kapital i en omgång kläder med hatt och stöflar samt lät raka sig för betalning — för första gången i sitt lif. Först därpå aflade han ett besök hos den katolska prästen — den enda där fans — samt infann sig så på nytt i hotellet och förklarade att alt var i ordning för hemresan.

— Men — tilläde han — jag har tänkt att vi kanske hällre borde låta viga oss, innan vi begifva oss på väg, och har talat med prästen. I Amerika behöfves ingen lysning.

— Kanhända vore det bättre att vänta — invände Sofia. — Då jag varit en tid på Uusi-talo kunna vi ju gå till prästen, om vi ännu tänka lika.

— Det var"också först min mening — medgaf Mikko, — men nu — nu — tänker jag annorlunda — sade han osäkert, då han fann det omöjligt att utreda hvarför han ändrat åsikt.

Sofia såg en stund tyst och stadigt på sin blifvande man.

— Kanske är det bäst — sade hon slutligen.

Och därpå gingo de till prästen, hvars dräkt

visst gjorde ett märkvärdigt intryck på bruden och hennes son, men inte på Mikko, som dels sett honom förut, dels ansåg en präst ackurat så god som en annan, oberoende af snitten påOch patern själf hade lefvat altför länge i gränsmarkerna för att låta några dogmatiska betänkligheter af hålla sig från utöfvandet af sitt ämbete. Han visste nog att hvarken Finn-Mike eller hans tillärnade hustru voro katoliker, men han visste också att de voro man och kvinna, sinnade att taga hvarandra till äkta — hälst med officiell välsignelse, men också utan, om så måste vara. Och därför läste han öfver dem ett vigselformulär, som väl icke alldeles ordagrant följde hans handbok, men i stället lämpade sig så mycket bättre efter omständigheterna i förevarande fall.

Sedan kom den långa hemresan, som var mödosam och svår mot strömdraget, men i alla fall, med Sofias hjälp vid årorna, gick så mycket hastigare, än då Mikko ensam padd-lat sig fram, att de redan den andra dagen på aftonen närmade sig nybygget »Hästan en hel dag tidigare än då jag var ensam», sade Mikko komplimenterande.

Och så tilläde han en ursäktande upplysning om att han ännu inte hade något bättre boningshus än den jordkula han gräft den första hösten, emedan han först velat uppföra goda uthus.

Sofia svarade ingenting, men såg häller inte gladare ut än förut. Tröttheten och åsynen af den obebodda, ödsliga näjd de passerat,sedan de lämnade staden, hade gjort henne alt-mera nedstämd, och upplysningen om jordkulan var icke egnad att skingra hennes beklämda tankar.

Fram kommo de vid självfva solnedgången och stego i land vid den stora eken. Kistan och öfriga effekter buros först i land, och sedan det var gjordt, tog Sofia en öfverblick af sitt blifvande hem, medan Tahvo undrande tryckte sig intill henne.

Hvetet stod höggult, med tunga, mättade ax, öfver hela den långa sluttningen af kullen, som kröntes af uthusen, alla med snygt timrade knutar och omgifna af den första gärdes-gård hon sett sedan afresan från Finland. Till vänster var en inhägnad uppförd för kreaturen, som stodo i lä under en hög brinnande torf, och ännu längre åt vänster sträckte sig obruten skog längs stranden af sjön, tall och björk, med där och hvar en del andra träd, som ej växte hemma.

Det såg alt så bekant ut, men hade tillika en så främmandartad prägel, att Sofia kände någonting likasom svälla inom sig och småningom stiga alt högre upp i halsen, tils hon satte sig på den blåmålade kistan och lät tårarna rinna obehindradt.

— Gråt inte, mamma! — sade Tahvo ängsligt.— Gråt inte, sade också Mikko. — Det ser nog vildt ock dåligt ut kär ännu, men om ett par år blir det väl bättre, då vi få råd att bygga ett ordentligt kus.

— Dåligt — upprepade Sofia — dåligt? Herre Jesus, inte tänkte jag vi skulle komma till ett så rikt kemman, då vi reste som tiggare från New-York. Gud kjälpe mig bara att bli en så god värdinna som här behöfves!

Huruvida kögre makter skänkte Sofia Uusi-talos åkallan sådant gekör, att de personligen inskredo till förmån för det lilla skogsnybygget i Minnesota, vet jag inte. Men kvad jag vet är att hon ock hennes man i förening lyckats åstadkomma en gård, sådan icke många finska nybyggare ega ens i Amerika.

Deras förmögenhet var så godt som gjord, då järnvägslinjen ett par år senare stakades ut ock trakten blef befolkad, först af järnvägsarbetare och sedan af kolonister från de östra staterna, kvilka voro glada att betala kontant för alt kvad TTusitalo kunde aflåta.

Några landsmän hade de icke bland grannarna, men då dessa till en början voro hänvisade uteslutande till Uusitalo för allehanda hjälp och råd, vunno de en sådan aktning fördess egare, att han enhälligt valdes till det nya »settlementets» första fredsdomare.

Ämbetet nedlade han snart, då han själf insåg sin kunskap i engelska vara otillräcklig för dess skötande, men titeln hängde kvar. Han var alt ännu »domaren» — måhända delvis emedan ingen kunde uttala hans och gårdens namn. Och endast de förnämsta af grannarna tilltrodde sig att kalla honom Mike.ADAM UROLA

FADER OCH SOI

OCH

THE UNKNOWN.Ädam Urola, fader och son, och the Unknown.

En afton, kort efter det jag intagit min tarf-liga middag och dragit mig tillbaka till det ändå tarfligare rum jag för tiden 1 innehade i ett Chicago-»familje-hotcll», bultade ’ någon hårdt på min dörr. Jag svarade mitt »kom in», dörren öppnades och in trädde öfverste Beckridge, som jag ej sett på månadtal.

— Huru ni kan hålla ut i ett hål med sådana trappor är mera än jag begriper — anmärkte öfversten såsom hälsning och såg ut som om han velat hålla mig ansvarig både för trappan och för de omständigheter, som gjorde mig tillfreds med »hålet», dit den ledde.

— Sitt ned, öfverste — sade jag, bjöd honom min enda stol och satte mig själf på sängen — och rök, om ni har lust och cigarrer i fickan. Eller kanske ni föredrar min piptobak?

Finansiella konjunkturer nödvändiggörande piptobak förekommo då och då i Chicago.Öfversten skrattade.

— Ni tar det åtminstone filosofiskt — sade han. — Men för omväxlings skull hoppas jag ni inte har något emot att röka en cigarr. T)e här äro inte oäfna.

Han drog fram nr fickan en handfull långa, feta och präktigt nötbruna cigarrer, valde omsorgsfullt ett par, hvaraf han räckte mig den ena, stack den andra mellan sina egna läppar och tände den.

— Har ni lust att komma med till Inde-pendence med nattåget? — frågade han, så snart han kommit i ordning med rökandet.

Independence är en liten stad i Iowa, där året förut öppnats en trafvarebana, konstruerad i form af en triangel med en lång kurva såsom bas och de två sidorna löpande parallelt under de sista par hundra alnarna. Alla äldre rekord hade blifvit slagna på den nya banan, som därför drog till sig folk och hästar från alla delar af Unionen, och nästa dag skulle de årliga täflingarna börja.

Alt detta visste jag och svarade därför utan tvekan att jag nog hade lust, men inte nödiga fonder.

— Betyder ingenting — försäkrade öfversten. — Jag bjuder.

Och då jag protesterade, tilläde han förkla-ringsvis att det ingalunda var endast för mittsällskaps skull lian ämnade betala min resa, utan för det han behöfde min hjälp för en affär han hade i sikte.

Saken var den att han för några dagar sedan »händelsevis» råkat öfvervara ett landt-bruksmöte någonstädes i Michigan och där fått syn på en häst, som med utomordentlig ledighet trafvat ifrån alla de andra vid den kapp-körning, som afslutade mötet.

Det var alltid händelsevis Öfverstens intresse för sport förde honom till platser, där lofvande unghästar möjligen kunde snappas upp för en spottstvfver. Men sportintresset var aldrig starkt nog att förmå honom behålla en häst längre än tils ett lönande pris erbjöds för den.

Han hade också genast sökt förvärfva Mi-chigan-hästen, men hade ej kunnat komma öfverens om priset med egaren. Och då hade han öfvertalat denne att föra sin hingst till Independence, där öfversten anmält den för några af de förestående täflingarna.

— Jag betalade resekostnaderna — sade han. Och då han troligen skönjde ett uttryck af förvåning i min fysionomi, tilläde han att han vunnit femhundra dollars genom att hålla vad på kampen vid kappkörningen.

— Där var en penningstinn slaktare med en vallack, som kunde trafva en smula —upplyste öfversten vidare. — Men han trodde sig kunna klå alla de öfriga, så han bjöd kurs af fem mot en. Och mindre än ett hundra har jag aldrig fått för min gnistrare, då jag inackorderat den. Ingen dålig affär! — slutade han med en nästan öm blick på en stor diamant, den han bar såsom skjortknapp.

— Inte oäfven — medgaf jag, inom mig undrande huruvida där fans en pantlånare i Förenta Staterna, som ej gjort bekantskap med öfverstens sista vän i nöden, såsom jag hört honom benämna gnistraren första gången jag såg den.

— Men — tilläde jag — det förklarar ändå inte hvarför ni skickade hästen till Independence, där säkert mera än en hästkarl vore villig att betala i kontant hvadhälst den lofvande hingsten kan anses värd.

Öfversten smålog öfverlägset.

— Utan tvifvel — medgaf han. — Men om jag bjuder egaren ett högt pris, att betalas såvida hans häst etablerar ett visst rekord, så inlåter han sig inte med någon annan, innan täflingarna äro förbi. Och med den summa jag nu har i kontanter vore det märkvärdigt om jag inte kunde förtjäna ihop mera än jag behöfver för att köpa kampen. Jag har anmält den vilkorligt i fyra klasser.Sammanhanget begynte ändtligen klarna. Öfversten hade planlagt en mera än vanligt djärf vadspekulation, baserad på Michigan-hingstens af alla utom honom okända traf-förmåga. Men ännu begrep jag ej hvad slags hjälp jag kunde gifva honom.

— Jo, det kan ni — försäkrade han. — Egaren är en landsman till er, talar mycket litet engelska och tror alla,

som inte förstå hans egen rotvälska, vara skojare och svindlare. Men om ni kommer med till Independence och hjälper mig att underhandla med karlen, tror jag det inte blefve svårt att komma till uppgörelse. Där har ni hela affären i ett nötskal!

Jag betänkte mig ej synnerligt länge, icke för det jag hyste så oinskränkt förtroende för öfversten, utan emedan saken ej var af sådan beskaffenhet att jag kunde bli dragen längre in i den än jag fann lämpligt och rådligt.

Öfverstar in partibus infidelium förekomma så ymnigt i Förenta Staterna, att titeln snarare ger anledning till misstro än motsatsen. Och öfverste Beckridge's bekantskap hade jag gjort ute på Chicagos trafbana, där han erbjudit sig att mot halfpart i vinsten utpeka vinnaren i en täfling, hvilken af publiken ansågs absolut säker för den officiella favoriten.Yår häst vann ganska riktigt — vadkurs: tjugu mot en — så att de två dollars jag vågat på öfverstens väderkorn inbragte oss hvar-dera tjugu dollars, dem öfversten för sin del lyckades så föröka under dagens lopp, att han bjöd mig på middag. Under dess fortgång gjorde han mig bekant med den nyss förut återlösta gnistraren, som aldrig lämnades en timme längre i inackordering än absolut nödvändigt var, och visade sig för öfrigt från en sådan sida, att jag ingenting hade emot en fortsättning af den egendomliga bekantskapen.

Att öfversten lefde på hästhandel och vadhållning visste jag nogsamt, men trodde mig också veta att han icke annat än möjligen i undantagsfall öfverskridit den fina gränslinjen mellan hästhandlande sportsman och hästskojande kapplöpningsspelare. Hvarför jag också utan vidare antog inbjudningen till Independence.

— Men endast på vilkor att ni köper returbiljett åtminstone för mig.

— All right! — skrattade öfversten. — Skadar aldrig att vara försiktig. Jag möter er vid stationen kl. elfva. Måste igen lämna gnistraren i pension — kommer att behöfva hvar cent jag kan skrapa ihop.I Independence var det mera än fullt hus, då vi anlände. Men öfversten, som aldrig var njugg, så länge han hade en cent i fickan, hade beställt rum per telegraf, så att vi voro säkerställda. Stort var rummet visst inte och mera än en dubbelsäng innehöll det ej häller, men i den trängsel, som rådde i staden, kunde man vara glad öiver att alls komma under tak. Och hvad sängen beträffade var där häller inte något att säga. I Amerika händer det lätt att man måste dela säng med hvem hälst, som råkar vara förmögen nog att betala för andra hälften däraf — och mot öfverstens personliga snygghet var där litet eller intet att anmärka.

Han begaf sig ut, så snart vi putsat upp oss en smula efter resan, medan jag sökte taga igen något af den sömn jag förlorat under natten. Men inom mindre än en timme kom han tillbaka och meddelade att hingsten hade anländt samt befann sig i bästa möjliga skick.

— Här är egarens namn — tilläde han och räkte mig en papperslapp. — Han väntar oss och här måste smidas med fart, så skynda er i kläderna och följ med.

»Aatami TJrola» i kantiga och sneda bok-stäfver på pappret höjde det öfver alt tvifvel att egaren till hingsten värkligen var en landsman, men meddelade mig ingen vidare upp-lysning, hvarför jag skyndade att göra mig i ordning.

TJtanför ett af stallen vid banan funno vi vännen Urola rökande sin pipa och lugnt betraktande lifvet och rörelsen omkring sig. Hvartenda stall var upptaget, och minst tre skötare sysslade med hvar häst, vanligen en fullvuxen karl och ett par negerpojkar, medan några af de mest framstående trafvare-stjär-norna till och med förfogade öfver ett halft dussin beskäftiga uppvaktande.

En del tränare och körare höllo på att motionera sina hästar på banan, andra ledde sina dyrbara djur af och till, och ytterligare andra, som redan slutat morgon-motionen, läto skö-tame gnida och skrapa deras djur utanför stallen. Alla voro ifrigt sysselsatta, utom Urola, som icke tycktes hafva något viktigare göra än att röka.

Hans skenbara likgiltighet rubbades knappast ens då öfversten presenterade mig såsom en landsman och jag hälsade honom på finska. Pipan tog han visst ur munnen i och för be-t svarande af hälsningen, men stack den omedelbart tillbaka igen och bolmade vidare.

— Jag hör att ni har en god trafvare här — inledde jag konversationen.

— Nog är den ju helt skaplig.

— Och att ni möjligen vill sälja den?— Hvarför inte, om det bjudes ett godt pris.

— Hvad skulle ni kalla ett godt pris?

— Vet inte, — svarade Urola undvikande. — Här i landet betalas ju stora summor för liästar, som springa bra, så det lönar sig inte att tala om handel, innan man vet huru hårdt min hingst går.

Jag fortsatte icke, utan uttryckte till öfver-sten, som ifrigare än vanligt tuggade sina mustascher, min åsikt att mannen var mycket försiktig och troligen nog skulle veta att begära alt hvad han trodde hästen värd.

— Så mycket bättre! Mindre risk att någon annan kan snappa upp den. Men nu' måste vi låta den gå ett hvarf kring banan, så den inte ställer till spektakel i eftermiddag, då den debyterar. Sedan kunna vi taga ihop med egaren.

Urola hade ingenting emot att visa sin häst, utan gick in i stallet, därifrån om ett par minuter en ovanligt bred och kort, lin-luggig pojke ledde ut en grann kopparfux.

— Den här är lilla Adam, — presenterade fadern.

Men jag hade för tillfället icke tid att betrakta pojken. Därtill var min uppmärksamhet altför upptagen af hästen, ett sällsynt långsträckt djur, med väl sluttande bogar, kortaoch flata beii samt en hals och ett liufvud, som talade om bästa blod. Märkvärdigt nog var den alls ej öfvergödd, om den ock godt kunnat hafva mindre kött.

— Well! — sade öfversten. — Hvad tänker ni om mitt fynd?

— Gratulerar! håller den på banan hvad den lofvar i stallet, så har ni gjort en mästerkupp. Men en smula fet är den.

— Betyder alls ingenting — försäkrade öfversten. — Alla Wilkes-hästar springa bäst med en hel del mera kött än andra kunde bära. Och att den här kampen är af "Wilkes-stam ville jag svära på, ehuru egaren inte vet annat än att ett sto lian köpte fölade hingsten följande vår. Så tämligen klart att han köpte en stulen märr, men det angår inte oss.

De båda Adam hade under tiden förmått hingsten att stiga in mellan skalmarna af en högst märklig kärret, ett slags tvåsitsig korsning mellan amerikansk sulky och finsk rapphöna, hvars kuriösa typ i ett nu samlade omkring oss en hop grinande negerpojkar från de andra stallen.

— Det var med den där tingesten pojken körde ifrån alla sina medtäflare vid landtbruks-mötet — upplyste öfversten. — Däraf kan ni sluta till hvilken fart kampen eger.Förspänningen var slut ocli Adam junior satte sig upp samt fattade tömmarna.

— Han har vuxit upp i stallet — anmärkte fadern — och kör hingsten bättre än jag. Den lyder honom som en hund.

Lilla Adam tillhöils att köra endast ett livarf kring banan i smått traf, en order, hvar-till han inte svarade någonting. Men så snart han, under en skur af speglosor från negerpojkarna och mörkröd i ansiktet af förbittring, kört in på banan, lät han hingsten lägga i väg med en fart, som omedelbart bragte grinarne till tystnad och kom öfversten att svära.

— Den s—ns pojken fördärfvar hela spelet — grälade han. — Om någon bara kommer åt att taga kampens tid för en enda kvartmil, är det slut med förhoppningarna om god kurs i eftermiddag.

Adam juniors vrede måtte emellertid snart lagt sig, ty innan han ännu nått halfmil-pålen saktade han farten betydligt och lät hingsten sträcka på sig igen först på de par hundra sista alnarna.

Det var grann aktion på kräket. Med lågt, långt steg och utsträckt hals sköt hästen en fart, som var alt utom vanlig; det kunde en-hvar se också utan att taga dess tid.

Följden var också den att då pojken återvände till stallet, en individ, som såg långtmera sportmässig än aktningsvärd nt, kom fram till oss ock frågade kvem kingsten till-körde.

— Mig — svarade Urola, då kvarken öfversten eller jag sade något.

— Hvad pris kåller ni på den?

— Jag står i kandel om kästen — upplyste öfversten snäft.

— Hvem? ni? — frågade mannen med en blick ock ett uttryck, som inte antydde någon öfverdrifven aktning för öfverstens vare sig person eller finanser. Därpå vände kan sig på nytt till Urola.

— Om er käst går inom 2: 30, betalar jag tretusen för den, kontant — sade kan med tonvikt, — ock det är mera än dubbelt så mycket i löften.

Men öfversten var inte rätter person att bekandla på det sättet. Han fattade mannen i kragen och svängde konom omkring, så att de kommo ansikte mot ansikte.

— Laga att ni kommer i väg — röt kan ock skakade konom obarmkertigt. — Ännu så länge ligger affären om den kär kästen mellan gentlemen. Först om vi träda ifrån, kan ni försöka er på den.

Den illa skakade spekulanten satte sig i rörelse så snart öfversten släppte tag, men gaf uttryck åt sin förbittring genom ett botandelöfte att öfversten inom kort skulle få skäl att ångra det han lagt hand på honom.

— Om ni kan ställa till något rackeri, betviflar jag ingalunda er goda vilja — svarade öfversten och upplyste mig om att man-neu var »Jackson, en af de värsta hland skurkaktiga vadagenter». Därför bad han mig taga TJrola med till hotellet, bjuda honom på en cocktail eller två och söka uppgöra handel om hingsten, så godt sig göra lät.

— Eent spel är här det bästa — slutade han sina instruktioner. — Bjud honom sextusen, om kampen går inom 2:25, såsom den säkert gör, och förklara huru saken står. Det duger inte att vara njugg om vi vilja ha saken afgjord, och jag måste skynda att placera mina femhundra för täflingen i eftermiddag, innan den där karlen får tid att drifva upp kursen. Huru mycket vill ni hålla?

Jag räckte honom en femdollars-sedel, med upplysning om att det var alt jag kunde undvara, och framförde så snart han gått bjudningen till TJrola, som utan vidare antog den.

Ett par cocktails hade han häller ingenting emot, och då jag ansåg bäst att gå rakt på saken, bjöd jag honom i första hugget sextusen dollars för hingsten, betalbara efter täf-lingarnas slut, såvida den presterade en fart af 2:25 eller mindre. Penningepris för en ellerflera täflingar att tillfalla säljaren, i livars händer hästen skalle stanna, tils köpesumman var erlagd.

— Det är väl bjudet — sade Urola efter en stunds tyst öfvervägande — bättre än jag själf tänkte, innan jag kom hit. Jag vet nog att mycket mera betalas för de bästa trafvare här i landet, men stora munsbitar rifva munnen och små hålla magen mätt. Det var i alla fall öfversten, som skickade mig hit, innan jag ännu visste huru god hingsten var.

Det var goda nyheter för öfversten, soni ej långt därefter infann sig. Men han hade inga särskildt goda att meddela. Kursen mot »the Unknown», såsom han kallat hingsten i anmälningarna, hade gått upp till tre mot en, medan alla de öfriga rekordlösa deltagarne i eftermiddagens täfling noterades fem mot en.

— Det är Jacksons värk — sade han. — Den skojaren gissade nog huru spelet stod, då han hörde att jag stod i handel om hingsten. Det är ingen hemlighet att jag inte på länge haft råd att betala tuséntal för någon häst.

Han var mycket nöjd i alla fall med uppgörelsen med TJrola. Och meddelade därhos att han träffat aftal om körning med Ben Carrigan, en erkändt skicklig, men ökändt ohederlig trafkörare, hvars stjärna på grundaf en del tvetydiga streck sedan någon tid varit i nedåtgående.

— Kunde inte numera få tag på någon annan — förklarade lian, — och köra kan karlen bättre än de flesta.

Urola skakade på hufvudet och gaf uttryck åt sin mening att ingen kunde köra hingsten bättre än lilla Adam, som

kände den sedan första dagen af dess lif. Men öfversten var alls ej ense därom.

— Det lilla nötet har ingen annan tanke i sin fyrkantiga skalle än att visa hvad fart kampen kan skjuta — sade han till mig. — Om det inte varit för hans dumhet i dag, skulle jag fått minst fem mot en för mina pengar.

Eftermiddagens täfling erbjöd icke mycket af intresse för andra än oss. The Unknown tilldrog sig en viss uppmärksamhet då han, körd af Adam junior, dansade in på sadelplatsen och ännu mera då Carrigan satte sig upp på sulkyn och körde honom in på banan för att värma upp honom med en mil i half fart. Men alt hvad täflingsprograramet innehöll var den magra notisen: »The Unknown — pedigree unknowu — egare: öfverste Beckridge, Kentucky — körare: Benj. C. Carrigan».

Denne höll sig under de tre löpningar täf-lingen kräfde för sitt afgörande, blygsamt bakom de främsta hästarna, ända till den sista tredje-delen af banan, då han lät hingsten sträcka på sig en smula och utan svårighet kom in såsom den första, ehuru endast med ett par hästlängders försprång. Det var tydligt att the Unknown kunde vinna huru han behagade. Bästa tid två minuter tjugunio sekunder och priset trehundra dollars, dem Urola belåtet stack i fickan.

Öfversten förtjänade femton hundra dollars på affären och jag femton, dem jag omedelbart bad honom placera på nytt, dock först sedan jag försiktigtvis återstält till min alt utom späckade plånbok de fem jag tagit därifrån.

Frågor angåeude hingsten haglade öfver öfversten, som fann lämpligast att sanningsenligt meddela det lilla han visste.

— Det tro de ändå inte — sade han. — Men då de inte kunna skada genom sitt prat, må de tro hvad de vilja.

Så mycket åstadkom pratet emellertid att ingen bättre kurs än jämna pengar kunde erhållas mot the Unknown i nästa dags täfling i 2: 30 klassen, så att Öfversten endast kunde fördubbla sitt kapital — och mitt. Priset, femhundra dollars, gick att öka Urolas belåtenhet med resan till Iowa. *

Den ende, som inte kände sig nöjd, var lilla Adam. Han hade från början förklarat hingsten vara »för god att sälja» och hade ögon-skenligen från det första fattat bitter motvilja mot Carrigan, som å sin sida ej häller tycktes hafva ett godt öga till pojken. Åtminstone behandlade han honom inte med en smula mera hänsyn än negerstallpojkarna.

Hingsten hade emellertid så när fördärfvat våra planer under täflingen i 2: 30-klassen. I den första löpningen gjorde han sig nämligen skyldig till ett så svårt inslag, att han förlorade den. Och i den nästa tvingade samma nya stjärna, som drifvit honom till inslag, the TJnknown till sådan fart, att tiden därför och därmed hans eget rekord gick ned till 2: 21. En sekund till skulle gjort honom oberättigad att täfla i 2: 24-klassen, där han också var anmäld, ty 2: 20 var gränsen för nästa klass.

Men då i 2: 24-klassen uppträdde en vallack, hvilken enhvar visste hade trafvat en försöksmil på 2: 16 — tiden tagen privatim och därför inte rekord — gick kursen mot the Unknown ned igen, så att öfversten kunde placera 2500 dollars till kurs af fyra mot en. Detta på täflingen i dess helhet, ty för hingstens uthållighet hyste öfversten oinskränkt förtroende, men inrymde möjligheten att vallacken kunde slå honom i en eller två löpningar och riskerade därför icke mera än ett hundra på den första. Mina pengar delade öde med huf-vuddelen af hans kapital.Den fruktade vallacken måtte emellertid blifvit öfverskattad, ty det bästa han kunde göra var att tvinga hingsten att vinna den första löpningen på en tid af jämt 2: 20, med en halslängds försprång.

— 12: 20-klassen, så sant jag är en syndare! utropade öfversten förtjust, då siffrorna hängdes upp. Han hade lyckats få fem mot en på den första löpningen och hade därför alt skäl att vara belåten.

Men då opinionen med ens svängde om och gjorde the Unknown till favorit såväl för nästa löpning, som för täflingen i dess helhet, så att kursen sprang upp till en mot åtta, svor han en mustig ed på att han aldrig i lifvet skulle riskera åtta dollars för att vinna en. Och jag gaf honom obetingadt rätt.

Det skulle lönat sig i alla fall, ty nästa löpning vann hingsten utan synnerlig möda på 2: 25, så att ingen af

vadmäklarne mera bjöd någon kurs alls mot honom.

Carrigan grinade så vänligt han kunde, då öfversten bjöd honom en hederlig extra dusör om han vann också nästa löpning och därmed täflingen.

— Fördömdt att jag inte hade pengar att placera — sade han endast. — Här hade man ju kunnat förtjäna en liten förmögenhet!Jag hade, trots hans öfverlägsna skicklighet, inte kunnat öfvervinna mitt första, alt utom förmånliga intryck af mannen. Och hans anmärkning om sin saknad af kapital berörde mig så obehagligt, att jag gaf luft åt mina tvifvel rörande hans pålitlighet, då öfversten och jag gingo tillbaka till sadelplatsen.

— Han är nog en slyngel — medgaf denne. — Men han vet att dét redan en gång varit fråga om att utesluta honom från alla offentliga banor i laudet. Ett streck till skulle ruinera hans utsikter för alltid, medan ärligt spel med the Unknown ger honom utmärkta chancer. Sådana hästar kommer man inte öfver alla dagar, så jag tror vi kunna lita på honom.

Jag kände mig visst smickrad af öfverstens »vi», men kunde ändå inte låta bli att spekulera öfver chancerna för och emot Carrigans ärlighet, medan vi väntade på den tredje löpningen. Endast fyra af deltagarne i täflingen infunno sig till starten. De öfriga hade upp-gifvit hoppet.

Ledningen togs genast af den snabba vallacken, som sköt förtviflad fart, medan Carri-gan höll sig tätt bakom honom, skenbart utan synnerlig ansträngning för hingsten.

— Väl gjordt! — mumlade öfversten, som med en kikare följde hästarna. — Den svarte(vallacken) kan omöjligt liålla ut med den takten till slutet, och då kommer vår tur.

Så gick det också — delvis. Efter den första halfmilen blef farten omisskänneligt mindre, så att Carrigan kom upp i jämbredd med medtäflaren. Men längre tycktes han inte kunna komma. Och då vallacken på de sista hundra alnarna gjorde en ytterligare, storartad ansträngning, vann han så mycket på hingsten, att han susade in såsom vinnare med föga mera än en hufvudlängd i försprång. Tid 2:18 'k!

Öfversten sade till en början ingenting, men tuggade sina båda långa mustascher i tur, som om han velat utrota ända till sista spåret af dem. Först då vi kommo ned från åskådare-tribunen repade han mod igen.

— Det är bara en löpning — sade han tröstande, — och vi ha två vunna. Jag tror inte vallacken kan göra om den här kuppen.

Hans åsikt tycktes delad, ty ännu gjorde vadmäklarne ingen min att afsätta the Un-known från favoritskapet, om de också bjödo en mot tre på honom och därmed lockade öfversten att placera ytterligare sexhundra på sin häst. Carrigan syntes häller inte ha förlorat modet.

— En löpning betyder ingenting — sade han lätt. — Hingsten är på långt när inte ut-pumpad, om han också, förlorat den värsta lusten att springa. Men jag skall försöka körspöet på honom härnäst han inte vill sträcka på sig.

Lilla Adam, som höll på att gnida hästens ben, medan hans far behandlade dess rygg och flanker, bet ihop tänderna vid kökarens ord, som om han gjort en ansträngning att svälja något han ville säga. Men det blef honom klarligen öfvermäktigt, hvarför han rätade på sig, såg stvft på Carrigan och lät upp sin näbb:

— Det är inte sant att den här hästen behöfver piska — protesterade han. — Far är den enda, som försökt slå honom, och då sparkade han kärran i bitar, så det är bäst att ni låter bli.

Carrigan såg lika häpen som förargad ut öfver det oombedda rådet.

o

— Ah, lär din mormor att värpa ägg — sade han föraktligt — Det lyckas bättre än att lära mig köra.

Adam junior rodnade af förbittring, men svarade icke direkt, utan förklarade på finska för mig att han inte brydde sig om huru det gick. — Om hingsten ej vinner, så behåller far honom, och det tycker jag bättre om.

Hästar tillhörande en annan klass trafvade en löpning, innan 2: 24-klassen ringdes utigen, men under för handen varande omständigheter egnade vi dem ingen uppmärksamhet. Först då the Unknown och hans tre med-täflare kördes in på banan, gingo vi upp på, tribunen.

Hingsten såg lika liflig och energisk ut som någonsin, utan spår af att redan ha traf-vat tre skarpa löpningar inom mindre än två, timmar. Men den svarte tycktes, tvärtemot öfverstens beräkning, häller inte ännu ha fått nog, utan visade största lust att komma i väg.

Carrigan tog denna gång ledningen, medan vallackens körare syntes böjd för en afvak-tande hållning. Halfmilen gick på 1:12, eller betydligt mindre fart än föregående löpning. Och samma takt bibehölls ännu under nästa kvartmil, men då sköt vallacken fram med ens, så oförmodad t, att han med hela sin längd kom förbi Carrigan, innan hingsten begvnte öka farten.

Ett tiotal sekunder höll sig den svarte en smula förut, utan att hingsten kunde komma förbi, trots den rasande fart han sköt. Då höjde Carrigan sin hand med körspöet och snärtade skarpt till the Unknown, som ögonblickligt kastade upp hufvudet och slog in.

— Satan! — hväste öfversten mellan tänderna. Och efter att några ögonblick ha iakttagit huru hingsten, i stället för att låta rätta.sig, fortsatte att galoppera i en kort, stötande takt, som lämnade honom längre bakom hvar sekund, lät öfversten kikaren sjunka och sade stillsamt: låt oss gå. Den här löpningen är också förlorad, men ännu ha vi en chance.

— Yänta!

Hingsten hade ännu inte tagit till trafven och tycktes knappast komma från stället. Ett par sekunder till och vallacken kom in, ett halft dussin hästlängder före N:o 2, medan the Unknowu var sist af de fyra och ännu ej passerat distauspålen, då den svarte strök förbi domaretribunen. Hingsten var utesluten från täflingen.

Öfversten stönade. Hans tjugufem hundra hade gått (likasom mina trettio) och därmed alt hopp att bli egare till the Unknown.

Vi gingo ned till stallet, dit Carrigan kört utan att alls komma fram till tribunen. Han föreföll obegripligt lugn, men inte så lilla Adam, som var röd af förbittring och hade all möda att hålla tårarna tillbaka, medan han sökte lugna hingsten, som ännu var så nervös, att han darrade i hvarenda lem.

— Den här gången förlorade han med flit — sade pojken, då han såg oss, och pekade på köraren. — Jag såg huru det gick till och jag känner den hästen.— Hvad är det du vågar säga, kräk? — röt Carrigan och höjde handen till ett slag. Men Adam senior, som hållit öga på köraren, grep honom i armen och vred om den, tils han krökte sig som en mask.

— Om du har lust att slåss, så vänd dig hitåt — sade han säfligt på finska, ehuru med så lätt begripligt tonfall, att Carrigan drog sig åt sidan så snart han slapp lös. Men han 4og skadan igen med en sådan ström af okvä-.den, att öfversten måste inskrida.

— Het kan vara nog nu af det här! — sade han skarpt. — Hvad som är gjordt kan inte göras ogjord t, men säkert är att den hästen inte tål piska.

— Det var det enda jag kunde försöka, Aå den inte ville taga ut det sista — försvarade sig köraren vresigt. — Jag skall nog låta bli att röra den härnäst.

— Behöfs inte häller — försäkrade Adam junior, som inte kunde smälta hingstens nederlag. — Håll bara tömmarna styfva, så springer den tils den stupar och springer när som hälst förbi den svarta.

Carrigan bevärdigade honom inte med svar, utan mumlade något om att han ville se nästa löpning och gick åt sadel platsen till. Öfversten och jag däremot kände oss så litet ^intresserade af vallackens säkra seger, att vistannade kvar vid stallet och sågo huru pojken med lika stor som hastig framgång lyckades lugna hingsten.

— Han har i alla fall ett märkvärdigt inflytande öfver sin häst — sade öfversten, halft till mig och halft till lilla

Adam, som fullt uppfattade komplimangen.

— Den lyder mig alltid — försäkrade han,

— så att jag nästan kunde köra den utan tömmar.

Kort därpå gingo vi, sedan öfversten lofvat komma tillbaka på aftonen.

— Den har gjort ett skarpt stycke arbete i dag — sade han till mig på återvägen till staden. — Jag måste se huru den tar sig ut i afton, innan jag besluter om täflingen i morgon.

— Hvad tror ni om utgången i dag?

— Jag tror ingenting ännu — svarade han, med ett uttryck, som motsade hans ord.

— Men jag vet att det blir Carrigans sista streck för åtskilliga år, om det var afsikt och inte otur. Och därtill vet jag att kursen på the Unknown blir förmånlig i morgon, om också ej sådan att jag kan förtjäna sextusen med några hundra.

— Mina ursprungliga fem stå också till buds — skämtade jag och lyckades på öfver-

isstens nedslagna anlete framkalla ett smålöje, åtföljdt af ett gillande:

— Det är rätt, vi hålla i oss till det sista!

Vidare talade vi ej om nederlaget, och då ett par andra, hästkarlar i hotell-kaféet uttryckte sina misstankar om att alt ej gått rätt till, skrattade öfversten endast och sade sig icke tro att det berott på annat än otur.

— Kom, gentlemen, och drick ett glas för bättre lycka i morgon! — slutade han. — Hallåh! Carrigan! stig fram och tag en tår. Inte är det lönt att hänga läpp för småsaker!

Köraren, som tveksamt hållit sig i bakgrunden, kom fram med ett otäckt smil.

— Bravo, colonel! — sade han. — Vi gifva oss inte i första hugget, vi två.

På aftonen gingo vi ut till stallet och funno the Unknown tuggande sin hafre med bästa aptit. Lindorna togos från hans ben, som hvarken voro svullna eller heta, och då vi slutligen spände honom för bondkarreten i och för en liten aftonpromenad, tuggade han sitt bett, dansade och kråmade sig som om han ej begärt bättre än att få trafva en mil till.

— Han gör nog sitt bästa i morgon — sade öfversten. — Om Carrigan bara gör hvad på honom ankommer, kunna vi kanske ännubjuda på en liten surpris. Och ännu vill jag tro- att han gör det.

Än en gång var öfversten emellertid dömd till missräkning. Då vi följande eftermiddag, en god halftimme före täflingens början, kommo ut till stallet, sågo vi Jackson, vadmäklaren, i samspråk med TJrola. Han aflägsnade sig så snart vi kommo i sikte.

— Hvad ville han? — frågade jag.

— Han bjöd mig åttatusen för hingsten

— upplyste TJrola.

Öfversten hvisslade, då jag öfversatte svaret

— Såå, det är därifrån vinden blåser — sade han. Ñu förstår jag Carrigans spel. Han är alt med i den här spekulationen. — Tonen bådade inte godt för köraren.

Jag förklarade i korthet sammanhanget för TJrola, som endast yttrade ett från hjärtat kommande: »rackare!»

— Det här afgör väl affären — sade öfversten med hopbitna tänder. — Jag har förlorat så mycket, att jag inte nu kan köpa en häst, så det är nog bäst att ni tar Jacksons pengar.

TJrola såg ett ögonblick förvånadt på honom, innan han med största lugn svarade:

— Om ni vill försöka på något annat ställe, så får vårt köp stå. Pojken kan resadit med hingsten. Jag säljer den inte till några skojare.

Öfversten kände sig synbarligen en smula uppskakad af de olika vändningar sakerna tagit sedan ett par minuter och hostade ett par gånger.

— Ar det ert allvar? — sade han slutligen. — Om ni vill anförtro hästen åt mig, som ni knappast alls känner, så skall jag, Gud hjälpe mig, inte hvila innan jag också knogat ihop åttatusen för er och en hop prispengar på köpet. Men nu måste vi stryka the Unknown. Carrigan får inte vidare röra honom och någon annan körare kan jag inte numera få tag på.

— Jag kan köra den — sade Adam junior.

— Det kan han — bekräftade hans far.

öfversten såg först på denne och så på

pojken, hvars grå ögon mötte hans utan att blinka.

— Förh—a mig tror jag inte du kan — sade han till sist. — Spänn för hingsten, medan jag skyndar att anmäla ombytet af körare. Jag är strax tillbaka.

— Det här kan ni låta Carrigan sota för

— sade sekreteraren i prisnämden, så snart vi

— ty jag följde med — kommo fram till do-maretribunen.— Hvad står på? — frågade öfversteu häpet.

— Vet ni inte? Carrigan var just här och anmälde att han inte kör the Unknown, utan Sanderson’s sto, er enda farliga medtäf-lare, som man tror tillhöra en eller annan af vadmäklarne. Hör ni inte skrålet i vadringen? Märren har med ens blifvit favorit utom kurs, och publiken vill inte hålla en cent på er häst, som man antar måste strykas.

— Jaså! — sade öfversten med öfverläg-set lugn. — Var god och tag emot min anmärkning om ombyte af körare. The Unknown köres af—af—ja, hvad tusan heter pojken? — Detta till mig.

Jag skref hastigt hans namn på ett pappersblad och vi skyndade därifrån, tagande vägen genom vadringen, där alla möjliga kurser bjödos mot hingsten, utan att fresta någon.

— Femtio mot en, the Unknown! — ropade Jackson rätt i ansiktet på öfversten, då vi gingo förbi hans stånd.

Öfversten stannade tvärt och dök ned i bröstfickan.

— Här, trehundrafemtio — sade han kall-blodigt.

Vadmäklareu skrattade.

— Ingen rädder här! — skröt han och skref ut kvittot för vadet. — Mera till samma kurs? femtio mot en, the Unknown!— Här är en femma till — sade jag och fick likasom öfversten ett kvitto.

— Lätt förtjänta pengar! hånade vadmäklaren.

— Kan nog hända — mumlade öfversten, då vi skyndade vidare. — Men förb —na mig någon skall säga att öfverste Beckridge är rädd. Skulle hållit det sista jag har, om jag inte behöft det för räkningarna här.

Hingsten var färdig då vi kommo tillbaka och synbarligen vid briljantaste lynne, där han stod mellan de smäckra sulky-skalmarna, skrapade i sanden med än den ena, än den andra framhofven och då och då gned sitt fina huf-vud mot lilla Adams axel.

— Kör det bästa du kan — sade öfversten — och kör din bästa fart från början till slut. Ingen af de andra har ens närmelse-vis samma uthållighet, om också Sanderson’s Kentucky-sto har starkare fart. Kunna vi pumpa ut henne, så vet ingen ännu huru det går, så att blif alls inte ängslig om hon också vinner de två första löpningarna.

— Och det tror jag hon gör — sade han till mig, då vi lämnade sadelplatsen för att se pojken köra in på banan. —

Skulle alls inte bli förvånad om hon tog tre heats å rad och därmed täflingen.Adam junior körde in så lugnt som om han aldrig annat gjort än kört trafvare för tusental i pris. Men publiken skrattade och hvisslade åt den löjliga, lilla figuren, hvars korta ben voro utspärrade i mera än rät vinkel för att nå sulky-skalmarna.

Icke mindre än nio hästar deltogo i täflin-gen, hvarför också startaren hade oändlig möda att få dem i rörelse något så när på en gång. Åtta gånger å rad ringde han dem tillbaka efter en falsk start och hvar gång hade Carri-gan en het dust med Kentucky-stoet, som hvar-ken ville låta häjda sig eller vända om till startpålen. Men så hade hon också arbetat sig löddrig, medan the Unknown hvar gång låtit häjda sig genast och därför var lika frisk som då han kom in på banan. Den nionde starten var tillfredsställande, och hästarna rusade i väg i en klunga.

I hvinande fart ströko de förbi åskådareläktarna, Adam junior dubbelviken, så att han mera liknade en jättestor groda än en trafkö-rare, och hingsten sträckande ut sig så att han redan vid kvartmilpålen var ett par längder framför de öfriga. Och då halfva milen var förbi, hade han så ökat sitt försprång, att pojken kunde draga sig till inre barrieren, medan Kentucky-stoet, som först ögonskenligen hållits tillbaka, sköt ut ur hopen och kom ända upptill hjulet af Adams sulky, där hon envist höll sig, en knapp hästlängd bakom. Farten var mördande och blef om möjligt ändå värre på andra halfmilen, men utan att någondera vann på den andra.

Vid tredje kvartmil-pålen snärtade Carri-gan till stoet, som ögonblickligt sköt framåt och kom i jämbredd med medtäflaren. Men pojken gaf ut en tum eller två på tömmarna och var nästa sekund igen en halslängd förut.

»Hingsten vinner! hingsten vinner!» skreko röster bland åskådarne, som voro utom sig af upphetsning, då de båda hästarna stormade förbi distanspålen. Carrigan höjde ännu en gång armen till ett piskrapp och stoet kastade sig framåt, men slog in. Och nästa ögonblick sköt lilla Adam under dånande hurrarop förbi tri-bunen såsom vinnare. Tid 2:18.

— Bra gjordt, så sant jag lefver! — sade öfversten hest. Och därmed gingo vi ned till sadelplatsen att möta Adam junior, som snart var vägd och själf ledde bort hingsten.

— Borde hållit på första löpningen! — förargades öfversten. — Skulle fått hvad kurs som hälst, men ingen kunde tro att märren skulle slå in och det räddade the Unknown.

Ingendera af oss hyste minsta intresse för följande täfling, utan tillbragte vi tiden till nästa löpning för 2:20-klassen med att skötaom hingsten på det bästa. Öfversten tvättade honom själf öfver hela kroppen med en stor svamp, innan selen igen lades på honom.

— Jag vågar inte hoppas — sade han, då startaren höjde sin flagga, — men värre däran är den lymmeln, som i går mutade Car-rigan och trodde sig ha vunnet spel till femtio mot en, då jag var utan körare.

Eedan den andra starten lyckades, och denna gång sköt lilla Adam, som på grund af sin seger erhållit platsen vid inre barrieren, omedelbart ut ur hopen, tätt följd af Carrigan. Denne var tydligen besluten att forcera löpningen från början.

Men igen missräknade han sig. Inte en enda gång lyckades han komma en tum förbi hingsten, ehuru han under den sista kvartini-len gång på gång lät det långa körspöet hvina ned öfver sin häst. Den slog inte in, men kunde häller inte göra mera än behålla sin plats, så att de präktiga djuren tätt tillhopa dånade förbi domaretribunen, hingsten en knapp halslängd förut.

— Löpningen vunnen af the Unknown. Tid 2:15 V» — förkunnades från tribunen.

Öfversten knep ihop vänstra ögat. — Det här börjar likna sig till något — sade han. — Om jag inte misstar mig har märren haft nog af det här nöjet.I vadringen rådde en otrolig uppståndelse, då en mängd folk efter utgången af den första löpningen placerat pengar på the Unknown och nu strömmade till för att kassera in sina vad.

Jackson kom emot oss. — Vill ni taga femtio procent och rygga? — sade han nervöst.

— Det skulle jag kanske gjort i går, innan jag vädrat upp Carrigan-affären, men inte i dag — svarade öfversten utan betänkande. — Träffas efter nästa löpning!

— Han bjöd mera än hingstens pris — sade jag halft beklagande.

— Det är värdt mera än så att pina d6n lymmeln en halftimme till. Och dessutom ha våra utsikter aldrig varit bättre än i detta nu.

The TJnknown var alt ännu rätt kry, men visade dock en smula att ansträngningen började göra sig kännbar, så att jag inte kunde värja mig mot en viss oro.

— Han kryar nog till sig igen — tröstade öfversten. Och Adam junior menade tro på att den i alla fall inte var på långt när så medtagen som stoet.

— Om bara Carrigan inte gör något rackartyg, så vinner jag nog — sade han. — Men det är en farlig karl.

Öfversten tuggade en stund eftersinnande sin ena mustasch. — Pojken har rätt, — bekräftade han slutligen. — Tror du hingsten.skulle bete sig lika som i går, om Carrigan gaf den ett piskrapp?

— Vet inte — tvekade Adam. — Den lyder nog vanligen då den slår i galopp, bara jag talar till den, men jag vet inte hvad den gör, om ban slår den.

— Hm! — mumlade öfversten. — Vi måste ställa så till att vi kunna se hvad han gör. Sköt nu om hästen på det bästa och låt ingen främmande komma nära honom. Och kör sedan det värsta du kan. Vi två lägga oss under tiden i bakhåll — om ni inte har något däremot.

Det hade jag inte, utan följde med honom längs en omväg utanför banan till motsatta sidan däraf.

— Om något sådant jag misstänker är i görningen — förklarade öfversten sin plan, — så är Carrigan inte dum nog att företaga något innan han kommer ut ur kurvan. Då är han längst borta från publiken och inne på den sista raka sträckan, där redan några få hästlängder betyda mycket

Anlända till en lämplig plats inrättade vi oss så bekvämt vi kunde bakom några buskar innanför stakettet och rökte en stund under tystnad.

— Här komma de! — sade öfversten slutligen och slängde bort sin halfrökta cigarr.Först såg det ut som om alla de täflande varit i en klunga, men då de kommo närmare sågo vi att två af dem redan hade ett afgjordt försprång.

Närmare och närmare kommo de, the Unk-nown i spetsen, med stoet tätt bakom, men på långt när inte med samma fart som under senaste löpning.

— En och tolf! — sade öfversten, som hade sekundometern i handen, då de sköto förbi halfmil-pålen. — Carrigan forcerar inte den här gången, så passa noga på h vad annat han gör.

Ett femtiotal alnar eller så förrän de passerade oss såg jag Carrigan gifva sitt sto en skarp snärt med spöet. Hon kastade sig ögonblickligt framåt med sådan fart, att hon i nästa nu var en half längd framför hingsten, men denne ökade också genast på takten. En sekund eller två trafvade de båda i bredd, då Carrigan åter höjde sitt spö, snärtade till sin häst och i nästan samma ögonblick slog the Unknown ett stingande rapp öfver länden.

Hingsten sparkade med otrolig vighet upp mot sulkyn och slog i galopp, medan stoet sköt förbi och nästa sekund redan hade två längders rent försprång.

»Schååh! schååh, pojken min!» hördes omedelbart lilla Adams röst, som hade en rentaf underbar värkan på hingsten. Den tog endastett ytterligare galoppsprång, skakade hufvudet och kastade sig så framåt igen i skarpaste traf.

— Såg ni inte? — frågade öfversten, medan vi sprungo nedåt banan. — Den löpningen får han inte, det är jag man för — till-lade han flämtande, i det vi lämnade banan och sprungo åt domaretribunen till för att omedelbart inlägga protest.

Det behöfdes emellertid icke, ty innan vi hunnit långt hörde vi en storm af röster från åskådareläktarna.

»The Unknown! the Unknown! the Unknown wins!»

Den sista förtviflade ansträngningen hade fullständigt utpumpat stoet. The Unknown vann på henne med hvar sekund, kom upp i bredd med henne på de sista hundra alnarna och susade in som en stormvind med en full hästlängd till godo.

Vi skyndade direkt till sadelplatsen, dit vi hunno samtidigt med Adam junior. Han var krithvit och tycktes endast med möda kunna hålla sig kvar på sulkyn.

— Lyfta mig ned — sade han hest. — Hingsten sparkade mig i benet. Jag tror det är brutet.

öfversten lyftade honom in på vågen och stödde honom, så att han kunde stå på en fot under vägningen.— Jag vann ändå — sade lilla Adam, då öfversten bar honom till en bänk och rullade ihop sin rock under hans hufvud. Och så svimmade han.

Öfversten svarade ingenting, kanske emedan just då ett par stora droppar silade in i hans mustascher. Men då jag kom tillbaka med en läkare, som befunnit sig bland åskå-darne, sade han skrofligt:

— Jag kallade en gång den pojken ett nöt, men om jag inte varit det själf, skulle jag aldrig låtit någon annan köra the Unknown.

Benet var brutet och spjälades på stället, hvarefter Adam junior förflyttades till hotellet, där öfversten gaf honom sitt eget rum och deponerade en rund summa för de veckor den förolyckade miniatyrköraren skulle nödgas innehafva det. »Det bästa är inte för godt för honom», lydde öfverstens instruktion till hotellvärden.

Adam fadern tröstade sig skäligen fort och lätt, då han hörde att pojken redan inom några veckor skulle vara på fötter igen. Möjligt är det ju också att de tvåtusen dollars han samtidigt mottog för täflingen i 2:20-klas-sen i någon mån bidrogo att trösta honom öf-ver lilla Adams missöde.

Och öfversten firade sin seger, då vi kommo tillbaka till Chicago, med en dundrande mid-dag, vid hvilken vi drucko en skål till och. med för Jackson — ehuru först efter ett dussin eller så för Adam TJrola, senior och junior, och för the Unknown.